

GMINA I MIASTO
CZERWIONKA-LESZCZYNY

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY**

KATOWICE, LISTOPAD 2022 R.

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA, STUDIÓW,
USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O.**

40-036 KATOWICE, ul. Wita Stwosza 6/lok.7,

tel./fax. (0 32) 206 52 69

KRS 0000121817

NIP 634-012-90-90

Sąd Rejonowy dla Katowic, Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

Kapitał spółki: 50.310,00 zł

Konto bankowe: ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e-mail: terplan@terplan.com.pl

www.terplan.com.pl

ZAMAWIAJĄCY: URZĄD GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

UMOWA NR: 10/2021 Z DNIA 1 WRZEŚNIA 2021 R.

OPRACOWANIE PROGNOZY

DR KINGA MAZUREK-MATUSZEWSKA

SPIS TREŚCI

1	CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	5
1.1	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	5
1.2	CEL OPRACOWANIA	6
1.3	PRZEDMIOT I ZAKRES PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
1.4	METODY SPORZĄDZANIA OPRACOWANIA	9
2	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
2.1	OBSZAR OBJĘTY OPRACOWANIEM, LOKALIZACJA I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	10
2.2	AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE USTALENIA PLANISTYCZNE	11
2.3	CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANYCH ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH	12
2.4	POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI	17
3	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU (OKREŚLENIE, ANALIZA, OCENA).....	20
3.1	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I SPOŁECZNO-GOSPODARCZE.....	20
3.1.1.	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	20
3.1.2.	WARUNKI KLIMATYCZNE.....	20
3.1.3.	UKSZTAŁTOWANIE TERENU	25
3.1.4.	WARUNKI GEOLOGICZNE	27
3.1.5.	WARUNKI HYDROGRAFICZNE	34
3.1.6.	WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE	38
3.1.7.	WARUNKI GLEBOWO-ROLNICZE	44
3.1.8.	WARUNKI PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE.....	44
3.1.9.	BIOSFERA	45
3.1.10.	OCHRONA PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE	51
3.1.11.	DZIEDZICTWO KULTUROWE	59
3.2	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	64
4	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	65
5	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	67
5.1	ZAGROŻENIE JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO ORAZ ZAGROŻENIE TOPOKLIMATU	67
5.1.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	68
5.1.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	69
5.2	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ HAŁASU	69
5.2.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	72
5.2.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	72
5.3	ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA WIBRACJAMI	73
5.3.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	73
5.3.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	73
5.4	ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA EMISJĄ NIJONIZUJĄCEGO PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO	74
5.4.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	75
5.4.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	76
5.5	ZAGROŻENIE POWIERZCHNI ZIEMI I POKRYWY GLEBOWEJ.....	76
5.5.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	77
5.5.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	77
5.6	EMISJA ODPADÓW	77
5.6.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	78
5.6.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	78
5.7	EMISJA ŚCIEKÓW.....	78
5.7.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	78
5.7.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	79
5.8	ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z EKSPLOATACJI KOPALIN	79
5.8.1.	OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	79
5.8.2.	ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	80
5.9	ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH	80

5.9.1. OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	81
5.9.2. ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	82
5.10 ZAGROŻENIA WÓD PODZIEMNYCH	83
5.10.1. OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	84
5.10.2. ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	84
5.11 ZAGROŻENIE PRZYRODY I KRAJOBRAZU	85
5.11.1. OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH USTALEŃ	86
5.11.2. ROZWIĄZANIA ELIMINUJĄCE, ZAPOBIEGAJĄCE, KOMPENSUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE UCIAŻLIWOŚCI	87
5.12 ZAGROŻENIE BIOSFERY	88
5.13 ZAGROŻENIA OBSZARU NATURA 2000.....	90
5.14 ZAGROŻENIA DLA FORM OCHRONY PRZYRODY I KORYTARZY EKOLOGICZNYCH	90
5.15 ZAGROŻENIE ZWIĄZANE Z ODNAWIALNYMI ŹRÓDŁAMI ENERGII	91
5.16 ZAGROŻENIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	92
5.17 ZAGROŻENIE ŚRODOWISKA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA NIEBEZPIECZNYCH AWARII	92
6 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKO-, ŚREDNIO- I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CAŁOKSZTAŁT ŚRODOWISKA OBSZARU ORAZ OBSZARY NATURA 2000.....	93
7 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRAWOWYWANIA DOKUMENTU	97
7.1 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	97
7.2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM	97
8 OCENA MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ ZMIANY STUDIUM.....	98
9 METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.. ..	99
10 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	99
11 ŹRÓDŁA INFORMACJI	105

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. LOKALIZACJA TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM.....	10
RYSUNEK 2. LOKALIZACJA OBSZARÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ (JEDNOSTKI PONS)	13
RYSUNEK 3. ROZKŁAD TEMPERATUR I OPADÓW DLA GMINY CZERWIONKA-LESZCZYN (ŹRÓDŁO: METEOBLUE).....	21
RYSUNEK 4. RÓŻA WIATRÓW DLA GMINY CZERWIONKA-LESZCZYN	21
RYSUNEK 5. DANE SYSTEMU MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA DLA STACJI RYBNIK UL. BORKI (ŹRÓDŁO: WIOŚ KATOWICE) – CZĘŚĆ 1.....	23
RYSUNEK 6. DANE SYSTEMU MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA DLA STACJI RYBNIK UL. BORKI (ŹRÓDŁO: WIOŚ KATOWICE) – CZĘŚĆ 2.....	24
RYSUNEK 7. DANE SYSTEMU MONITORINGU JAKOŚCI POWIETRZA DLA STACJI CZERWIONKA-LESZCZYN UL. KOPALNIANA (ŹRÓDŁO: WIOŚ KATOWICE)	25
RYSUNEK 8. UKSZTAŁTOWANIE TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM	26
RYSUNEK 9. ZŁOŻA SUROWCÓW NATURALNYCH.....	30
RYSUNEK 10. OBSZARY GÓRNICZE I TERENY GÓRNICZE	31
RYSUNEK 11. UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH	41
RYSUNEK 12. OCHRONA PRZYRODY NA TERENIE CZERWIONKI-LESZCZYN.....	53
RYSUNEK 13. UKŁAD KORYTARZY EKOLOGICZNYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO, CZ.1.....	57
RYSUNEK 14. UKŁAD KORYTARZY EKOLOGICZNYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO, CZ.2.....	58

SPIS TABEL

TABELA 1. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	17
TABELA 2. CHARAKTERYSTYKA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCWP)	36
TABELA 3. CHARAKTERYSTYKA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd)	42
TABELA 4. POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE MIASTA BIERUŃ.....	54
TABELA 5. DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU W ŚRODOWISKU POWODOWANEGO PRZEZ POSZCZEGÓLNE GRUPY HAŁASU, Z WYŁĄCZENIEM HAŁASU POWODOWANEGO PRZEZ STARTY, LĄDOWANIA I PRZELOTY STATKÓW POWIETRZNYCH ORAZ LINIE ELEKTROENERGETYCZNE WYRAŻONE WSKAŹNIKIEM LDWN I LN (...)	70
TABELA 6. CHARAKTERYSTYKA TYPÓW ODDZIAŁYWAŃ	96

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

ZAŁĄCZNIK 1 PISMO REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH Z DNIA 24 WRZEŚNIA 2021 R. (ZNAK PISMA WOOŚ.411.183.2021.PB)

ZAŁĄCZNIK 2 PISMO PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W RYBNIKU Z DNIA 28 WRZEŚNIA 2021 R. (ZNAK PISMA ONS-ZNS.9027.1.11.2021)

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW MAPOWYCH

RYSUNEK 1. MAPA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, 1:10 000

1 Charakterystyka projektowanego dokumentu

1.1 Podstawa prawna opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi rozwiązań przyjętych w Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny. Opracowano zmianę Studium (zm-2) na podstawie Uchwały Nr XXXIII/374/21 z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny podjętej przez Radę Miejską w Czerwionce-Leszczynach.

Opracowanie uwzględni regulacje wynikające z następujących ustaw wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do nich:

1. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029);
2. Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.);
3. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916);
4. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672);
5. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326);
6. Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.);
7. Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1072);
8. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840);
9. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
10. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2022 r. poz. 1121);
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);
12. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138);
13. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110);
14. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1609 z późn. zm.);
15. Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 25 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1169);
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);

18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.);
19. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 26);
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911 z późn. zm.);
21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz.1967);
22. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699).

Ustawy te dały podstawę do wydania szeregu dalszych rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia typów obszarów i obiektów, wprowadzenia ochrony organizmów żywych oraz bezpieczeństwa ludności. Stanowią one również podstawę do konstrukcji dokumentów planistycznych, m.in. planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

1.2 Cel opracowania

Celem prognozy jest analiza środowiska i identyfikacja zagrożeń oraz potencjalnych konfliktów (przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko), wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje teren całej gminy i miasta w granicach administracyjnych w zakresie uwarunkowań, natomiast jedynie niewielkie części gminy i miasta w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego – dziewięć wydzielonych obszarów o łącznej powierzchni ok. 183 ha.

1.3 Przedmiot i zakres projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) a także w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 września 2021 r. (znak pisma WOOŚ.411.183.2021.PB) oraz w piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku z dnia 28 września 2021 r. (znak pisma ONS-ZNS.9027.1.11.2021).

W związku z uzgodnieniami wskazanymi przez powyższe instytucje, prognoza analizuje, ocenia i uwzględnia:

- zgodność ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z wnioskami wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego,
- charakteryzuje teren, na którym zmieni się sposób zagospodarowania z wskazaniem czy w jego granicach występują gatunki zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- wpływ realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na wartości przyrodnicze, pod kątem zachowania terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymania lub poprawy systemu terenów zieleni w miejscowości,
- możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem zmiany dotychczasowego przeznaczenia przedmiotowych terenów,

- propozycje dotyczące minimalizowania i ograniczania przewidywanych skutków realizacji ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze i krajobraz,
- opis siedlisk przyrodniczych, zbiorowisk roślinnych i gatunków roślin, zwierząt oraz grzybów, występujących na terenach, na których zmieni się sposób zagospodarowania, oparty na rozpoznaniu terenowym lub na podstawie rzetelnego opracowania ekofizjograficznego oraz na podstawie innych dostępnych, aktualnych źródeł,
- wpływ na ewentualną zmianę terenów zadrzewionych lub zakrzewionych, na inne cele, na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz czy nie skutkować to będzie obniżeniem walorów krajobrazowych oraz estetycznych, a także zachwianiem równowagi ekologicznej w obrębie tego obszaru i jego otoczenia,
- analizę i ocenę oddziaływania realizacji ustaleń dokumentu w zakresie możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów, określonych w rozporządzeniach Ministra Środowiska: z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów,
- analizę i ocenę wpływu na środowisko realizacji ustaleń dokumentu w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, hałasu,
- wpływ planowanego przeznaczenia terenów na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej,
- wzajemne oddziaływanie pomiędzy terenami o różnych funkcjach z uwzględnieniem terenów sąsiadujących,
- wyniki analizy kumulowanych oddziaływań na środowisko, wynikających z obecnego i planowanego zagospodarowania terenów, których przedmiotowy dokument dotyczy, jak i sposobu użytkowania obszarów przyległych.

Sporządzony dokument spełnia wymogi zawarte w art. 51 art. oraz art. 52 ust. 1 i 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) dotyczące warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko do dokumentu planistycznego.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informacje o możliwych skutkach realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

W związku z nowelizacją ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera oświadczenie autora o spełnianiu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy.

Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- ocenę stanu i funkcjonowania środowiska, odporności na degradację i zdolności do regeneracji środowiska przy realizacji ustaleń zawartych w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny oraz zmian w środowisku przy braku ich realizacji,
- skutki wynikające z realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla środowiska, krajobrazu czy ekosystemów,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,

- wyniki analiz i ocen w formie opisowej oraz kartograficznej w zakresie odpowiedniej do skali, w jakiej sporządzono rysunek zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny.

Prognoza oddziaływania na środowisko dostosowana jest do zakresu i stopnia szczegółowości zmiany Studium. Do opracowania załączono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

1.4 Metody sporządzania opracowania

Punktem wyjścia dla określenia wpływu realizacji Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny na środowisko przyrodnicze jest rozpoznanie stanu jego zasobów biotycznych i abiotycznych na podstawie dostępnych materiałów, w szczególności opracowania ekofizjograficznego. Analizę i ocenę środowiska naturalnego przeprowadzono na podstawie dostępnych materiałów (archiwalne opracowania studialne, materiały kartograficzne oraz dane uzyskane w trakcie inwentaryzacji terenowej) i opracowań, w szczególności opracowań ekofizjograficznych: „Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny”, Terplan Sp. z o. o., 2021, „Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Czerwionka-Leszczyny w jej granicach administracyjnych”, WERONA, 2008 oraz „Program ochrony środowiska dla gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022- 2026”, EKO-TEAM KONSULTING, 2018. Dodatkowo posłużono się opracowaniami ekofizjograficznymi dla obszarów: Przygędza, Leszczyny, Bełk, Dębieńsko, Czuchów.

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko zastosowano metody opisowe, porównawcze, analityczne i waloryzacyjne. W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi, natomiast w zakresie prognozowania oddziaływania na środowisko na etapie realizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach. Zaznacza się, że aktualnie brak formalnie obowiązującego i znormalizowanego nazewnictwa.

Załącznikiem do prognozy jest mapa, na której wskazano ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego o przewidywanych pozytywnych i negatywnych skutkach oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, a także przedstawiono najważniejsze zapisy Studium, ograniczające negatywne skutki realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny. Daje to podstawę do scharakteryzowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz sformułowania wskazań dotyczących ochrony środowiska przed negatywnymi skutkami zmiany przeznaczenia terenu. W prognozie oceniono potencjalny wpływ ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na jakość środowiska przyrodniczego, a także poddano ocenie wielkość i charakter tego wpływu. Prognozę uzupełniono o sformułowane wnioski i zalecenia. Zróżnicowanie przestrzenne uwarunkowań środowiska przyrodniczego przedstawiono także na mapach tematycznych i rysunkach uzupełniających tekst niniejszego opracowania.

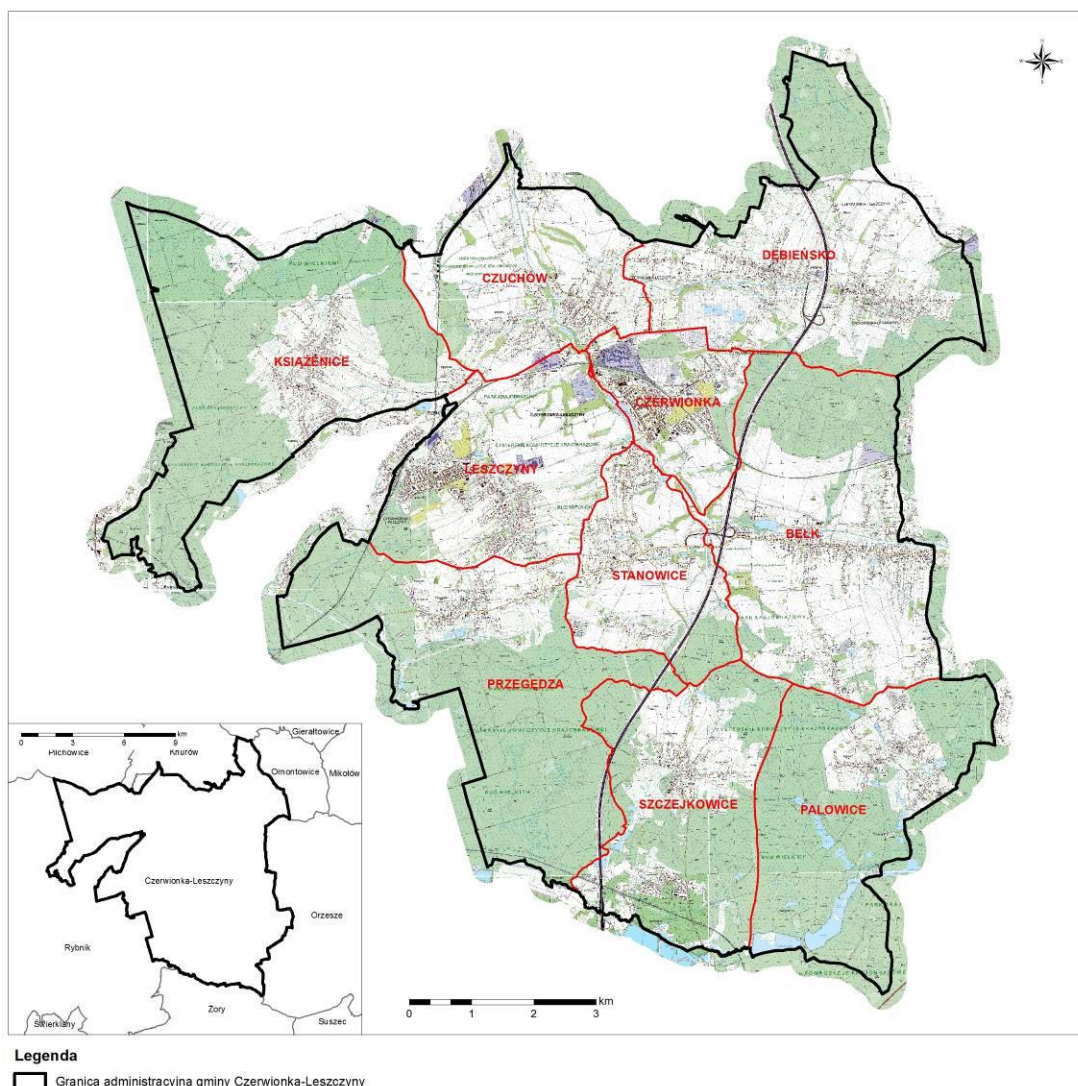
2 Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1 Obszar objęty opracowaniem, lokalizacja i aktualne zagospodarowanie

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny obejmuje teren całej gminy i miasta w granicach administracyjnych w zakresie uwarunkowań, natomiast jedynie niewielkie części gminy i miasta w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego – dziewięć wydzielonych obszarów o łącznej powierzchni ok. 183 ha.

Gmina Czerwionka-Leszczyny jest położona w centralnej części województwa śląskiego, w zachodniej części powiatu rybnickiego. Czerwionka-Leszczyny jako jednostka administracyjna graniczy z miastami Rybnik, Żory, Knurów oraz Orzesze oraz gminami wiejskimi Gierałtówice, Ornontowice i Pilchowice. Od pozostałych gmin powiatu rybnickiego Czerwionkę-Leszczyny oddziela miasto na prawach powiatu Rybnik.

W skład gminy wchodzi miasto Czerwionka-Leszczyny, będące siedzibą władz gminy miejsko-wiejskiej Czerwionka-Leszczyny, oraz sześć sołectw: Bełk, Książenice, Palowice, Przegędza, Stanowice i Szczekowice. Miejscowość bez statusu sołectwa: Jesionka.

Rysunek 1. Lokalizacja terenu objętego opracowaniem

Pod względem gospodarczym gmina usytuowana jest pomiędzy konurbacją katowicką a konurbacją rybnicką. Miasto Czerwionka-Leszczyny jest zaliczana do aglomeracji rybnickiej. Ponadto gmina znajduje się w granicach Górnośląskiego Okręgu Węglowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego.

Dominujące w układzie gminy są osie komunikacyjne:

- Autostrada A1 (Bursztynowa) - relacji Gdańsk - Gorzyczki (granica z Republiką Czeską);
- Droga wojewódzka nr 924 - relacji Kuźnia Nieborowska - Żory, w ciągu ulic: Gliwicka, 3 Maja, Furgoła;
- Droga wojewódzka nr 925 - relacji Bytom - Rybnik, w ciągu ulic: Mikołowska, Zwycięstwa.

2.2 Aktualnie obowiązujące ustalenia planistyczne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka - Leszczyny zostało opracowane na podstawie następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstaw formalną opracowania stanowią:

- uchwała nr XV /136/07 Rady Miejskiej w Czerwionce - Leszczynach z dnia 26 października 2007 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny,
- umowa nr 342/3/2008 zawarta w dniu 19 marca 2008 roku pomiędzy Gminą i Miastem Czerwionka - Leszczyny a Pracownią Urbanistyczną w Rybniku sp. z o.o. z siedzibą w Rybniku, przy ul. Sobieskiego 15 , 44-200 Rybnik.

Studium określa politykę przestrzenną gminy, określa lokalne zasady gospodarowania przestrzenią przy uwzględnieniu zasad określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju gminy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pełni zatem trzy podstawowe funkcje:

- stanowi akt polityki przestrzennej gminy określający politykę rozwoju przestrzennego gminy,
- wpływa na zasady kształtowania przestrzeni określane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego koordynując ich ustalenia,
- studium może również: stanowić ofertę dla przyszłych inwestorów, będąc jednym z ważniejszych elementów programu rozwoju gminy.

Studium, określając ogólne kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy jest kompromisem pomiędzy polityką rozwoju prowadzoną przez władze gminy, oczekiwaniami mieszkańców oraz obiektywnymi potrzebami i wymaganiami funkcjonalnymi danej jednostki osadniczej. W przy tej metodzie sporządzania w/w studium jego podstawowym zadaniem jest odczytanie obecnej struktury funkcjonalno - przestrzennej, a następnie ustalenie zmian tej struktury, jako prognoza osiągnięcia założonych celów rozwoju.

W toku prac nad stworzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy i miasta Czerwionka - Leszczyny wykorzystano z następujących opracowań:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny na lata 2007 - 2020,
- Opracowania Ekofizjograficznego dla gminy Czerwionka - Leszczyny w jej granicach administracyjnych,
- Tekstu ustaleń Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny z 1999 roku,

- Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny,
- Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Czerwionka - Leszczyny,
- Planu Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny,
- Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny (aktualizacja),
- Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny,
- Planu Rozwoju Sołectw Bełk, Palowice , Stanowice, Szczekowice.

Dokument studium składa się z trzech części:

- A - uwarunkowania rozwoju gminy,
- B - tekst ustaleń studium,
- C - uzasadnienie przyjętych rozwiązań, synteza opracowania.

Elementem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko, wykonana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Oddzielną część opracowania stanowi dokumentacja prac planistycznych prowadzonych w trakcie prac studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmująca czynności formalno-prawne i merytoryczne związane z jego opracowaniem.

Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka Leszczyny, zwana dalej "zmianą studium", stanowi uzupełnienie o pojedyncze ustalenia obowiązującego dokumentu "studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka Leszczyny" przyjętego uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28.05.2010 r., zwanego dalej "studium".

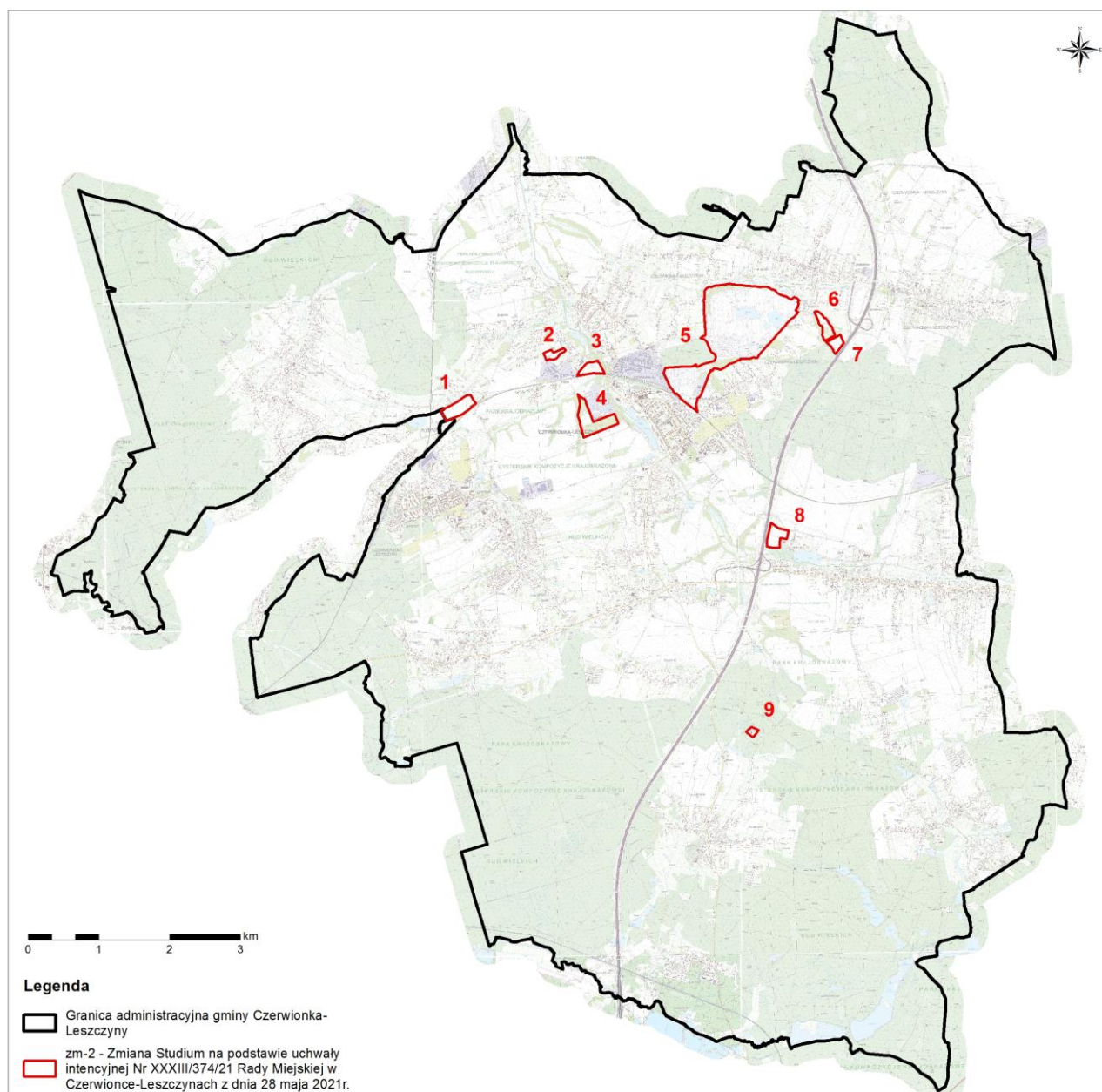
2.3 Charakterystyka projektowanych zamierzeń planistycznych

Dokument zmiany Studium dotyczy zagadnień określonych w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).

W odniesieniu do obszaru objętego zmianą Studium, zmian dokonano w zakresie aktualizacji części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, uzupełniono o analizy, które doprecyzowała ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Skorygowano kierunki zagospodarowania przestrzennego w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz wyznaczono obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

W zakresie zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego zmiany wprowadzono w dziewięciu wyznaczonych jednostkach (na potrzeby niniejszej analizy oznaczono je jako „jednostki PONS”):

1. Jednostka PONS – wydzielenie B8P1,
2. Jednostka PONS – wydzielenie C1P1,
3. Jednostka PONS – wydzielenie B3P1,
4. Jednostka PONS – wydzielenia B3P3 oraz B1P3,
5. Jednostka PONS – wydzielenia A1RP, A2RP, A1P2, A6Z2 oraz A1Z3,
6. Jednostka PONS – wydzielenie D7DG,
7. Jednostka PONS – wydzielenie D7DG,
8. Jednostka PONS – wydzielenie E1DG,
9. Jednostka PONS – wydzielenie J1DG.

Rysunek 2. Lokalizacja obszarów objętych zmianą (jednostki PONS)

Zmiana studium uwzględni wymogi ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029). W związku z powyższym równoległe do sporządzenia zmiany studium prowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, polegającą na sporządzeniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium.

Dokumentacja planistyczna stanowi zbiór dokumentów potwierdzających poszczególne etapy procedury formalno-prawnej.

Zmiana studium zm-2 uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego polegająca na uzupełnieniu studium o pojedyncze ustalenia, przygotowana została w formie ujednoliconego projektu studium z wyróżnieniem projektowanej zmiany w postaci przypisu dolnego z numerem 2 oraz kolorem niebieskim wraz z odpowiednimi skreśleniami.

Rozwój gminy winien odbywać się w oparciu o jej istniejącą strukturę funkcjonalno - przestrzenną. Funkcja mieszkaniowa, produkcyjna i usługowa winna być realizowana w obrębie terenów dotychczas zainwestowanych i zagospodarowanych, a uruchamianie nowych terenów dla budownictwa mieszkaniowego powinno następować po wypełnieniu luk w istniejącym układzie. Sytuacja ta nie dotyczy nowych terenów produkcyjnych i usługowych lokalizowanych sąsiedztwie autostrady A1 (głównie w obrębie węzłów Bełk i Dębieńsko), jak również terenów wyznaczonych do rozwoju zabudowy pomiędzy Czerwionką i Leszczynami, mających na celu integrację przestrzenną tych dwóch jednostek. Rozwój gminy i miasta zaplanowany został poprzez określenie jej przyszłej struktury przestrzennej tworzonej przez jednostki urbanistyczne jako element tej struktury. Jednostki te nie są więc obrazem przyszłych sposobów przeznaczenia i zabudowy obszaru lecz określeniem lokalnych zasad jego zagospodarowania przestrzennego w ujęciu perspektywicznym i kierunkowym (z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń).

USTALENIA OGÓLNE (UO)

UO.1 Ustala się następujący, ogólny podział jednostek urbanistycznych pod kątem planowanego stopnia ich urbanizacji:

- jednostki o najwyższym stopniu urbanizacji:
  - M1 - mieszkaniowe z przewagą zabudowy wielorodzinnej,
  - M2 - mieszkaniowe z przewagą zabudowy jednorodzinnej,
  - U1 - usługowe o znaczeniu ogólnomiejskim i dzielnicowym,
  - U2 - zespołów i obiektów usługowych,
  - CM- jednostki urbanistyczne „Centrum Miasta”,
  - ZU - jednostki nowych zespołów urbanistycznych,
  - DG - jednostki nowych działalności gospodarczych,
  - P1 - działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów,
  - P2 - obiektów i urządzeń kopalni „Dębieńsko 1”,
  - P3 - obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
  - A1 - autostrady A1,
  - KL – teren infrastruktury komunikacyjnej i lotniska¹,
- jednostki o średnim i małym stopniu urbanizacji:
  - U3 - sportowo - rekreacyjne,
  - R1 - rolnicze z zabudową,
  - R3 - ośrodków produkcji rolniczej, obsługi rolnictwa oraz przetwórstwa rolniczego,
  - Z3 – parkowe,
  - Z4 - cmentarzy,
  - Z5 - ogrodów działkowych,
- jednostki wyłączone z możliwości zabudowy:
  - OR - obszary rozwojowe,
  - RP - jednostki rekultywacji terenów przemysłowych,
  - R2 - rolnicze bez zabudowy,
  - Z1 - obszarów leśnych i zadrzewień,
  - Z2 - dolin rzek i potoków,
  - W - zbiorników wód, stawów, rzek i potoków.

---

¹ zmiana wprowadzona Uchwałą nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 października 2013 r.

- U0.2** W przypadku sporządzania zmian planów miejscowych na terenach, które w Studium nie są przewidywane do urbanizacji, tj. jednostki urbanistyczne o symbolach **OR, R1, R2, Z1, Z2** dopuszcza się utrzymanie terenów budowlanych dla lokalizacji nowej zabudowy, jako przeznaczenie terenów ustalone w następujących planach miejscowych:
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny, zgodnie z załącznikiem do uchwały Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach nr IX/78/2002 z dnia 26 września 2002 roku,
  - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka- Leszczyny dla fragmentu obejmującego obszar w rejonie ul. Pierchały w dzielnicy Leszczyny Stare, zgodnie z załącznikiem do uchwały Rady Miejskiej w Czerwionce- Leszczynach nr XLIV/380/06 z dnia 24 marca 2006 roku.
- U0.3** Na styku jednostek urbanistycznych wyłączonych z możliwości zabudowy oznaczonych symbolami **I1Z2** i **A5Z2** z jednostkami urbanistycznymi przewidzianymi do urbanizacji oznaczonymi symbolami:
- **I1DG, A3U3, I20R, A1Z4, A5Z3** należy stworzyć pas zieleni ochronnej o szerokości minimum 20 m,
  - **A12M1, I3M2, I5M2, 18M2** należy stworzyć pas zieleni ochronnej o szerokości minimum 10 m.
- U0.4** Na całym obszarze gminy i miasta ustala się zakaz lokalizacji turbin wiatrowych. Maszty telefonii komórkowej dopuszczone są tylko na obszarach jednostek R2 w odległości minimum 50 m od zabudowy
- U0.5** Ustala się następujące definicje określonych zastosowanych w tekście i poniższych zestawieniach tabelarycznych:
1. jednostki urbanistyczne - wydzielające się przestrzennie obszary o podobnych cechach funkcjonalnych i podobnych uwarunkowaniach rozwoju, na których zakłada się rozwój różnych, niewykluczających się funkcji, przy założeniu funkcji podstawowej,
  2. tereny rozwoju zabudowy - to tereny wyznaczone dla nowych zespołów urbanistycznych, których realizacja wymagała będzie wyprzedzającego ich wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej, w tym szczególnie w sieć kanalizacyjną,
  3. tereny kontynuacji zabudowy - to tereny planowanego uzupełniania zabudowy, której realizacja nie będzie wymagała ich wyprzedzającego wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej,
  4. tereny wyłączone z możliwości zabudowy (obszar przestrzeni chronionej) - to tereny chronione przed możliwością lokalizacji nowej zabudowy lub tereny o mocno ograniczonych możliwościach lokalizacji nowej zabudowy,
  5. wskaźnik intensywności zabudowy (WIZ) - to stosunek powierzchni całkowitej budynku do powierzchni nieruchomości gruntowej, na której budynek ten ma zostać zlokalizowany,
  6. działalność lub obiekty nieuciążliwe dla otoczenia - rozumie się przez to przedsięwzięcia, które nie wymagają sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko oraz przedsięwzięcia, dla których sporządzenie takiego raportu może nie być wymagane na podstawie przepisów szczególnych,
  7. zabudowa rezydencjonalna - to zabudowa jednorodzinna lub dwurodzinna, wolnostojąca, nie wyższa niż dwie kondygnacje, której powierzchnia zabudowy nie przekroczy 15% powierzchni nieruchomości gruntowej, na której zabudowa ta ma zostać zlokalizowana. Zabudowa ta powinna być lokalizowana na nieruchomościach gruntowych o łącznej powierzchni minimum 1500 m², których powierzchnia biologicznie czynna nie będzie mniejsza niż 75%,

8. kwartał inwestycyjny - wydzielone przestrzenie tereny, na których realizacja zabudowy i zmiany zagospodarowania muszą być realizowane jako zorganizowane przedsięwzięcie przez jednego lub wielu inwestorów,
9. miejsce formalnie ważne - rejon eksponowany w układzie przestrzennym lub funkcjonalnym, w którym wymagane są szczególne zasady realizacji zabudowy i przekształceń. Jest to rejon, w którym mogą być wskazane np. lokalizacje ważnych obiektów użyteczności publicznej lub obiektów stanowiących dominanty przestrzenne,
10. korytarz powiązań układu - założony w strategii rozwoju przestrzennego gminy i miasta pas terenu o szerokości 50 ÷ 100 m wyłączony z możliwości zabudowy, w celu umożliwienia budowy różnego typu systemów powiązań poszczególnych jednostek osadniczych gminy w okresie perspektywicznym, jak i w dalszym horyzoncie czasowym,
11. usługi komercyjne - to usługi, których wyróżnikiem jest ich czysto rynkowy charakter; zalicza się do nich usługi w zakresie handlu, gastronomii, turystyki, hotelarstwa, centra wystawiennicze i instytucje finansowe,
12. struktura przestrzenna - całość układu tworzonego przez charakterystyczne dla danej miejscowości jednostki urbanistyczne z ich powiązaniem przestrzennymi i funkcjonalnymi,
13. zabudowa uzupełniająca - to zabudowa mieszkaniowa wraz z budynkami towarzyszącymi jaką można realizować na terenach jednostek urbanistycznych R1, R2, OR i ZU w uzupełnieniu zabudowy istniejącej w lukach budowlanych. Jako „luka budowlana” rozumiany jest teren przylegający bezpośrednio do drogi publicznej lub wewnętrznej o szerokości maksimum 80,0 m (licząc wzdłuż drogi) pomiędzy istniejącymi budynkami mieszkalnymi.

Istnieje również możliwość lokalizacji budynków mieszkalnych po drugiej stronie tej samej drogi publicznej (za wyjątkiem dróg klasy „główna” i „zbiorcza”) lub wewnętrznej, na odległości odpowiadającej odcinkowi zaliczonemu do „luki budowlanej”, licząc wraz z w/w budynkami określającymi tę „lukę budowlaną”.

Nowe budynki lokalizowane w „lukach budowlanych” muszą być lokalizowane w pierwszej linii zabudowy od drogi publicznej lub wewnętrznej zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Minimalna wielkość działki dla zabudowy uzupełniającej - 1500 m².

U0.6 Podane w zamieszczonych poniżej tabelach wskaźniki zagospodarowania terenu i parametry kształtowania zabudowy oraz zasady powiązań komunikacyjnych mogą ulec, w drodze ich wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, następującym modyfikacjom:

- wskaźnik powierzchni terenów czynnych biologicznie – możliwość zmniejszenia do 10%,
- wskaźnik intensywności i wysokości zabudowy - możliwość podniesienia do 10%,
- minimalna powierzchnia działki - możliwość zmniejszenia do 10%,
- projektowane drogi klasy głównej i zbiorczej - możliwość przesunięcia wlotów do istniejącego układu drogowego do 10 m, a także zmiany przebiegu trasy do 20 m, przy czym w przypadku planowanej obwodnicy Bełku dopuszcza się możliwość przesunięcia jej wlotu na obszar miasta Orzesze do 250 m w kierunku południowym, a w przypadku planowanej drogi głównej do dzielnic Leszczyń i Czerwionka dopuszcza się możliwość przesunięcia jej wlotu do drogi Nr 925 o około 200 m w kierunku wschodnim,
- poza korytarzem powiązań określonym na rysunku studium, zakłada się możliwość poszukiwania optymalnego powiązania korytarza z węzłem „Bełk” w ramach terenów o symbolach 13DG, 14DG, 16DG i 18DG.

U0.7 Zmiana Studium zm-2 wprowadza zmianę przeznaczenia terenu dwóch obszarów:

- z terenów nowych zespołów urbanistycznych – ZU na tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej obsługującej miasto – P3. Jest to obszar B3P3. Dodatkowo zmienia się w wskaźniki dla terenu B3P3.
- z terenów ośrodków produkcji rolniczej, obsługi rolnictwa oraz przetwórstwa rolniczego – R3 na tereny nowych działalności gospodarczych – DG. Jest to obszar J1DG.

2.4 Powiązania projektowanego Studium z innymi dokumentami

Podstawowym dokumentem planistycznym obowiązującym w Gminie jest Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny przyjęty uchwałą Nr IX/78/2002 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 26 września 2002 r., obejmujący w dniu uchwalenia 100% powierzchni całej gminy.

Według stanu na dzień opracowania analizy na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny obowiązuje **18 uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, których zestawienie znajduje się poniżej.

Tabela 1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

LP.	NAZWA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO LUB ZMIANY PLANU	POW. W HA	NUMER I DATA UCHWAŁY RADY GMINY I MIASTA CZERWIONKA - LESZCZYZNY	DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	UWAGI
1	2	3	4	5	6
1	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA – LESZCZYZNY	11549,57 HA	UCHWAŁA NR IX/78/2002 Z DNIA 26 WRZEŚNIA 2002 R.	NR 77, POZ. 2749 Z DNIA 8 LISTOPADA 2002 R.	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 8 GRUDNIA 2002 R.
2	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA – LESZCZYZNY DLA OBSZARU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC ŻORSKIEJ I ZWYCIĘSTWA W SOŁECTWIE STANOWICE	1,6 HA	UCHWAŁA NR XXVIII/363/13 Z DNIA 1 LUTEGO 2013 R.	POZ. 2074 Z DNIA 6 MARCA 2013 R.	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 20 MARCA 2013 R.
3	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA – LESZCZYZNY DLA OBSZARU POŁOŻONEGO W GRANICY SOŁECTWA BEŁK ORAZ ZJAZDU Z AUTOSTRADY A1	2,39 HA	UCHWAŁA NR XXIX/374/13 Z DNIA 22 LUTEGO 2013 R.	POZ. 2232 Z DNIA 11 MARCA 2013 R.	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 26 MARCA 2013 R.
4	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI TERENU GÓRNICZEGO „DĘBIEŃSKO 1” W OBSZARZE OBEJMUJĄCYM FRAGMENTY DZIELNIC CZUCHÓW, CZERWIONKA ORAZ DĘBIEŃSKO W CZERWIONCE-LESZCZYZNACH	585,5 HA	UCHWAŁA NR XXIX/375/13 Z DNIA 22 LUTEGO 2013 R.	POZ. 2233 Z DNIA 11 MARCA 2013 R.	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 26 MARCA 2013 R.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

5	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA – LESZCZYNY DLA OBSZARU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC WOLNOŚCI, PALOWICKIEJ, GRANICY SOŁECTWA BEŁK ORAZ AUTOSTRADY A1	438,67 HA	UCHWAŁA NR XXXIX/517/14 Z DNIA 10 STYCZNIA 2014 R.	Poz. 394 Z DNIA 21.01.2014 R.	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 05 LUTY 2014 R.
6	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA – LESZCZYNY DLA OBSZARU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC WYZWOLENIA, LESZCZYŃSKIEJ ORAZ GRANICY SOŁECTWA STANOWICE	36,22 HA	UCHWAŁA NR XLIII/571/14 Z DNIA 25 KWIECZNIA 2014 R.	POZ. 2753 Z DNIA 8.05.2014R	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 23.05. 2014 R.
7	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA – LESZCZYNY DLA OBSZARU POŁOŻONEGO W PALOWICACH .	250 HA	UCHWAŁA NR IV/54/14 Z DNIA 30 GRUDNIA 2014 R.	POZ. 145 Z DNIA 12.01.2015R	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 27 STYCZNIA 2015 R.
8	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY DLA OBSZARU OBEJMUJĄCEGO CZĘŚĆ SOŁECTWA BEŁK POŁOŻONEGO NA PÓŁNOC OD LINII KOLEJOWEJ, NA WSCHÓD OD AUTOSTRADY A1, NA POŁUDNIE OD ŚCIANY LASU ORAZ NA ZACHÓD OD UL. K. MIARKI	80,0 HA	UCHWAŁA NR IX/131/15 Z DNIA 26 CZERWCA 2015 ROKU	POZ. 3887 Z DNIA 15 LIPCA 2015 R.	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 30.07. 2015 R.
9	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY DLA OBSZARU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC MIARKI, SZYMOCHY, WOLNOŚCI, AUTOSTRADY A1 ORAZ LINII KOLEJOWEJ W OBRĘBIE BEŁK	100,0 HA	UCHWAŁA NR IX/132/15 Z DNIA 26 CZERWCA 2015 ROKU	POZ. 3984 Z DNIA 17.07.2015R	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 1.08. 2015 R.
10	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY OBEJMUJĄCY OBSZARY W REJONIE ULIC UL. 3 MAJA, GLIWICKIEJ I GENERAŁA ZAWADZKIEGO W OBRĘBIE CZUCHÓW, W REJONIE UL. RYBNICKIEJ W OBRĘBIE LESZCZYNY, W REJONIE BOISKA PRZY UL. SŁONECZNEJ W OBRĘBIE KSIĄŻENICE ORAZ DZIAŁEK 388/31 I 387/31 W OBRĘBIE PRZEGĘDZA	16,0 HA	UCHWAŁA NR XII/181/15 Z DNIA 23 PAŹDZIERNIKA 2015 ROKU	POZ. 5466 Z DNIA 05.11.2015R.	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 20.11.2015 R.
11	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY OBEJMUJĄCY OBSZAR W REJONIE ZJAZDU Z AUTOSTRADY A1 W BEŁKU	1,27 HA	UCHWAŁA NR XVI/204/15 Z DNIA 29 GRUDNIA 2015 R.	POZ. 356 Z DNIA 14.01.2016	UCHWAŁA OBOWIĄDUJE OD DNIA 14.02.2016 R.
12	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA	227,7 HA	UCHWAŁA NR	POZ. 985	UCHWAŁA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

	PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY DLA CZĘŚCI TERENU GÓRNICZEGO „DĘBIEŃSKO 1” W OBSZARZE POŁOŻONYM W REJONIE ULICY FURGOŁA, JESIONKA AUTOSTRADY A1 ORAZ LINII KOLEJOWEJ W GRANICACH OBRĘBÓW CZERWIONKA, DĘBIEŃSKO I BEŁK		XVII/208/16 Z DNIA 29 STYCZNIA 2016 R.	Z DNIA 09.02.2016	OBOWIĄZUJE OD DNIA 24.02.2016 R.
13	ZMIANA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI TERENU GÓRNICZEGO „DĘBIEŃSKO 1” – ETAP 1	24,59 HA	UCHWAŁA NR XXIX/343/16 Z DNIA 16 GRUDNIA 2016 R.	POZ. 7103 Z DNIA 28.12.2016	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 28.01.2017 R.
14	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY OBEJMUJĄCY OBSZAR W REJONIE ULIC WYZWOLENIA I ZWYCIĘSTWA W STANOWICACH – CZĘŚĆ Z WYŁĄCZENIEM OBSZARU POŁOŻONEGO PO WSCHODNIEJ STRONIE ULICY KOŚCIELNEJ	74,6 HA	UCHWAŁA NR XXXI/354/17 Z 27 STYCZNIA 2017 R.	POZ.755 Z DNIA 6.02.2017	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 21.02.2017 R.
15	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY OBEJMUJĄCY OBSZAR W REJONIE ULIC ZWYCIĘSTWA I ŻORSKIEJ W STANOWICACH	16,25 HA	UCHWAŁA NR XL/467/17 Z 29 WRZEŚNIA 2017 R.	POZ.5429 Z DNIA 10.10.2017	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 10.11.2017 R.
16	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY OBEJMUJĄCY OBSZAR W OBRĘBIE LESZCZYNY I PRZEGĘDZA	530 HA	UCHWAŁA NR XLIX/540/18 Z 20 KWIETNIA 2018 R.	POZ.2929 Z DNIA 30.04.2018	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 31.05.2018 R.
17	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI TERENU GÓRNICZEGO „DĘBIEŃSKO 1” OBEJMUJĄCY OBSZAR W REJONIE UL. CMENTARNEJ	1,86 HA	UCHWAŁA NR II/117/19 Z 18 PAŹDZIERNIKA 2019 R.	POZ.7053 Z DNIA 25.10.2019	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 24.11.2019 R.
18	MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY OBEJMUJĄCEGO OBSZAR W OBRĘBIE BEŁK	428 HA	UCHWAŁA NR XII/118/19 Z 18 PAŹDZIERNIKA 2019 R.	POZ.7054 Z DNIA 25.10.2019	UCHWAŁA OBOWIĄZUJE OD DNIA 24.11.2019 R.

Źródło: rejestr pozyskany z UGiM (2019 r.)

3 Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (określenie, analiza, ocena)

3.1 Środowisko przyrodnicze i społeczno-gospodarcze

Zamieszczony poniżej opis środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oparty jest na treści „Opracowania ekofizjograficznego sporządzonego na potrzeby Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny”, Terplan Sp. z o. o., 2021.

3.1.1. Położenie geograficzne

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski omawiany teren położony jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyna Śląsko – Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1) i dwóch mezoregionach: przeważająca część gminy mieści się w jednostce Wyżyna Katowicka (341.13) a północno-wschodni kraniec gminy mieści się w jednostce Płaskowyż Rybnicki (341.15).

3.1.2. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne zostały rozpatrzone w odniesieniu do większej jednostki przestrzennej - całej gminy Czerwionka-Leszczyny. Klimat występujący na obszarze gminy jest kształtowany przez ścierające się masy powietrza podzwrotnikowego – dochodzące z południa przez Bramę Morawską, arktycznego i podbiegunowego – napływające z północy, morskiego – znad Atlantyku i kontynentalnego – z Europy Wschodniej.

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez R. Gumińskiego (1948), obszar gminy Czerwionka-Leszczyny należy zaliczyć do XV dzielnicy częstochowsko-kieleckiej oraz XVIII dzielnicy podsudeckiej. Obszar ten jest częścią najcieplejszej strefy w Polsce. Warunki klimatyczne kształtowane są pod wpływem napływających nad ten teren mas powietrza. Częste wędrowki mas powietrza przemieszczających się z różnych stron, powodują zmienność typów pogody, nadając klimatowi charakter przejściowy.

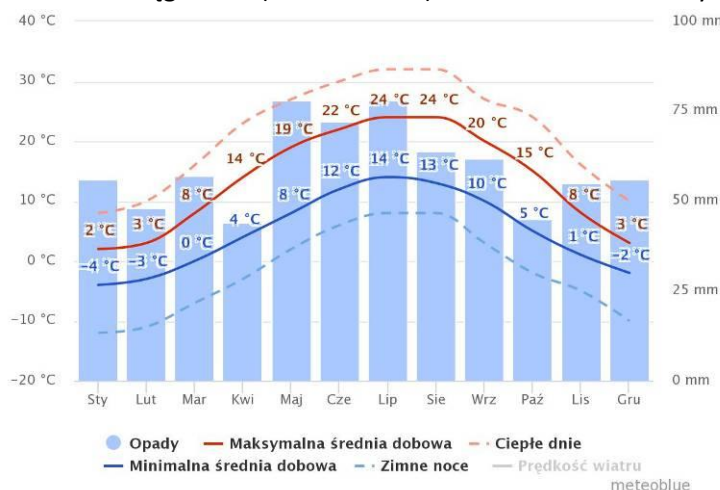
- Poniżej zestawiono dane dotyczące klimatu gminy Czerwionka-Leszczyny określone na podstawie Atlas klimatu województwa śląskiego:
- średnia roczna temperatura 7,5°C,
- średnia roczna temperatura maksymalna 13°C,
- średnia roczna temperatura minimalna 4°C,
- średnia roczna wilgotność względna powietrza 81 – 84%,
- średnia roczna suma opadów około 750 mm,
- średnia roczna liczba dni z opadem atmosferycznym około 180dni,
- średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną od 50 do 70 dni,
- długość okresu wegetacyjnego około 235 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru 2 – 4 m/s,
- średnia roczna częstość cisz atmosferycznych do 30%,
- średni roczny udział wiatrów 1 do 3 m/s do 60%,
- średni roczny udział wiatrów 4 do 9 m/s 20 – 30%,
- średni roczny udział wiatrów powyżej 10 m/s 2 – 4%,
- najwyższa maksymalna temperatura 37°C,

- najniższa minimalna temperatura $-24,8^{\circ}\text{C}$.

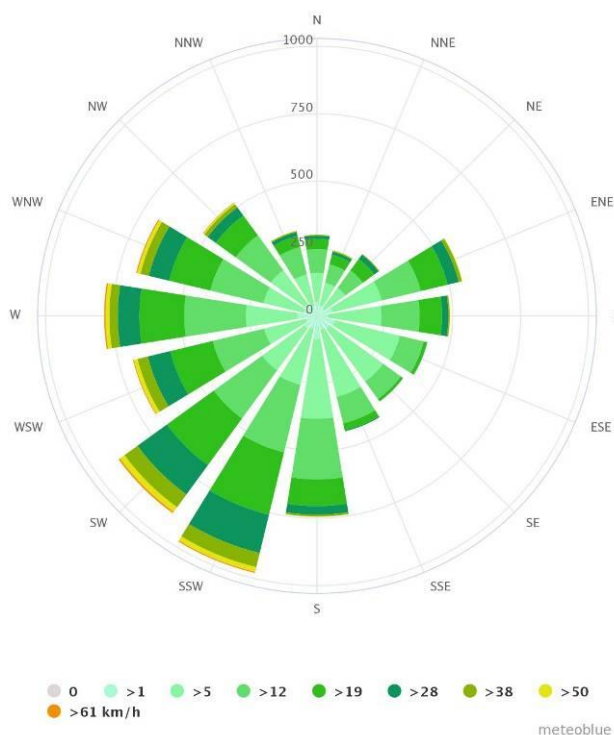
Zima trwa około 70 – 75 dni, a lato trwające około 90 dni jest porą o największej częstotliwości opadów. W ciągu roku zdecydowanie więcej jest dni upalnych (powyżej 40°C) niż mroźnych ($25-35^{\circ}\text{C}$).

Na terenie gminy przeważają wiatry wiejące z kierunku południowo-zachodniego i zachodniego, zaznacza się tu wyraźny napływ mas powietrza z nad Bramy Morawskiej. Na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny zdecydowanie przeważają wiatry słabe osiągające prędkość 2 – 5 m/s, rzadziej wieją wiatry silniejsze, o prędkości ponad 4 – 9 m/s.

Poniższe wykresy prezentują kolejno warunki termiczne i rozkład opadów w ciągu roku oraz przeważające kierunki wiatrów w ciągu roku (róża wiatrów) dla Czerwionki-Leszczyny.

Rysunek 3. Rozkład temperatur i opadów dla gminy Czerwionka-Leszczyny (źródło: Meteoblue)

Rysunek 4. Róża wiatrów dla gminy Czerwionka-Leszczyny

Najważniejszymi elementami meteorologicznymi kształtującymi warunki klimatyczne omawianego obszaru są: temperatura powietrza, opady atmosferyczne oraz stosunki anemologiczne. Wszystkie te ogólne czynniki klimatyczne modyfikowane są przez specyficzne czynniki lokalne, do których zalicza się

głównie rzeźbę terenu (wysokość nad poziomem morza, nachylenie stoków, ekspozycję), charakter jego pokrycia, oraz stopień zanieczyszczenia powietrza

na tym obszarze. Pod względem warunków meteorologicznych korzystnych bądź niekorzystnych dla człowieka, jego działalności oraz dla zwierząt i roślin, na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny można wyróżnić następujące warunki topoklimatyczne:

1. najkorzystniejsze pod względem topoklimatycznym są tereny, na których nie ma warunków do tworzenia się zastoisk zimnego powietrza, czyli tereny o znacznym nachyleniu (ponad 5°) i ekspozycji południowej, a także położone w ich obrębie systemy osadnicze o zabudowie zarówno zwartej, jak i rozproszonej, najsilniej nasłonecznione w półroczu zimowym;
2. korzystne warunki topoklimatyczne występują na terenach, gdzie zachodzi wymiana ciepła uniemożliwiająca powstawanie inwersji temperatury powietrza i lokalnych przymrozków, dobrze przewietrzane, należą tu głównie obszary rolnicze, powierzchnie zadrzewione obszarów płaskich i wyniesionych o ekspozycji południowej. Wśród obszarów zabudowanych, w tej kategorii oceny, znalazły się tereny równinne o zabudowie rozproszonej;
3. mniej korzystne warunki topoklimatyczne mają tereny o ekspozycji północnej i spadkach powyżej 5°, dobrze przewietrzanych, lecz słabo nasłonecznionych w półroczu zimowym, ponadto płaskie tereny rolnicze podatne na powstawanie przymrozków oraz wyżej położone części szerokich dolin rzecznych i tafle zbiorników wodnych;
4. obszarami bardzo niekorzystnymi są powierzchnie szerokich dolin o podmokłych dnach jak i wąskich wąwozów, zamkniętych kotlin, wyrobisk, obniżen terenowych, itp., w których tworzą się zastoiska zimnego powietrza. Są to także obszary zabudowane o zabudowie zwartej jak i rozproszonej w dolinach rzecznych, gdzie wymiana ciepła jest utrudniona, a możliwość stagnacji zanieczyszczeń powietrza duża. Zalicza się tu także tereny na wzniesieniach o nachyleniu zboczy ponad 5° i ekspozycji północnej oraz zbiorniki wodne.

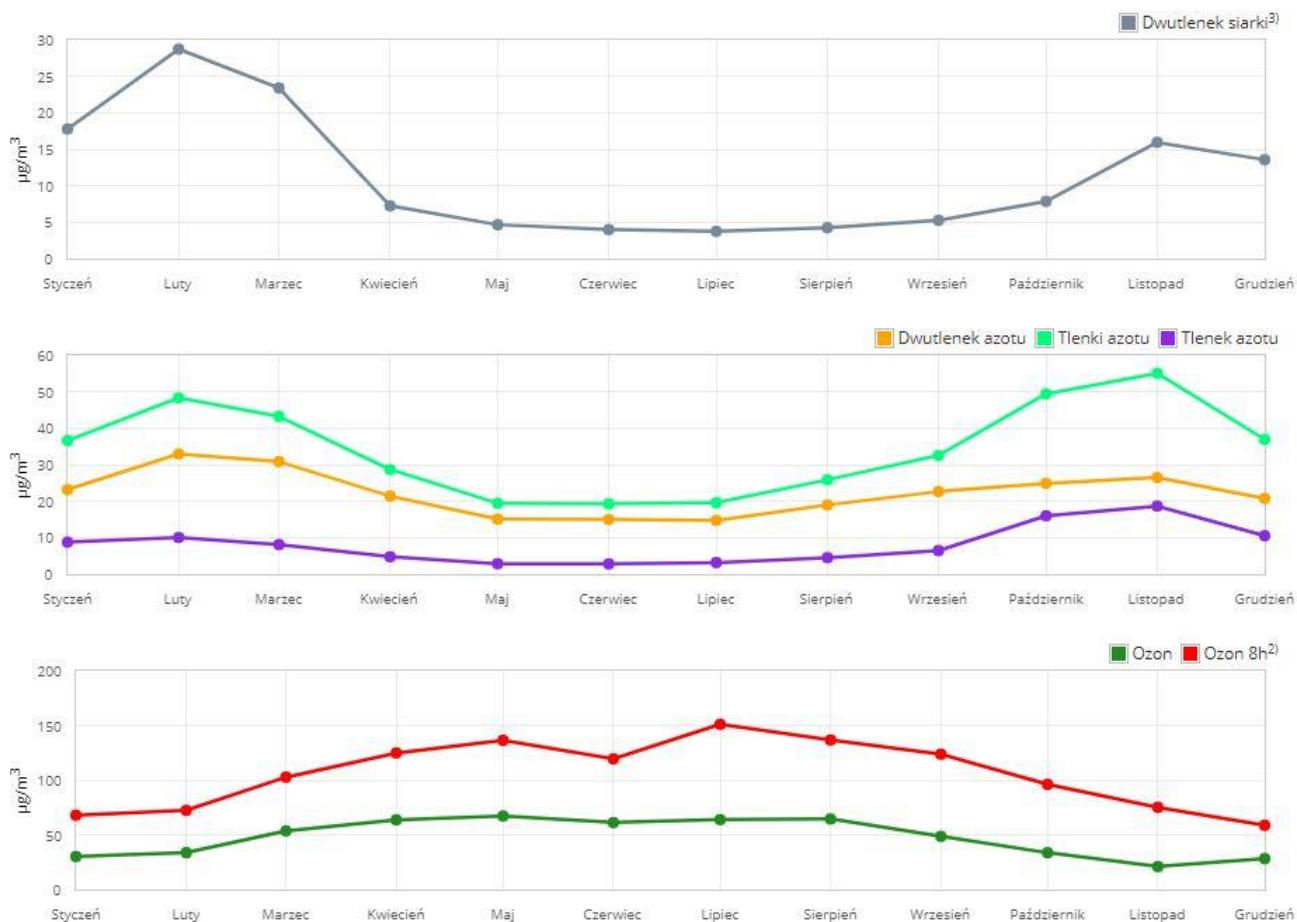
Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze.

Na kształtowanie się klimatu na terenie gminy ma również wpływ zapylenie i zadymienie atmosfery będące konsekwencją uprzemysłowienia regionu Śląska. Kierunek i prędkość wiatru decydują o napływie zanieczyszczeń z zewnątrz, natomiast cisze niekorzystnie wpływają na przewietrzanie terenu i powodują lokalny wzrost koncentracji zanieczyszczeń. Warto jednak zauważyć, że urozmaicona rzeźba terenu i wysoka lesistość gminy (ponad 41% powierzchni) stanowi o dobrej przewietrzalności terenu. Wpływ na warunki klimatyczne w gminie Czerwionka-Leszczyny ma bliskość Bramy Morawskiej, kompleksu leśnego Beskidu Śląskiego i pobliskich lasów rybnicko-pszczyńskich, a w szczególności kompleks leśny Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.

Uciążliwym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw dla pokrycia potrzeb grzewczych stanowiąca źródło niskiej emisji. Podstawowym nośnikiem energii cieplnej dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej, nie podłączonej do systemu ciepłowniczego jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny i koks, przy czym znaczna część mieszkańców ze względów ekonomicznych korzysta z niskiej jakości asortymentów węgla, w tym mułów węglowych. Na stan atmosfery w gminie mają również wpływ zanieczyszczenia komunikacyjne. Oddziałują na środowisko w najbliższym otoczeniu drogi, a ich wpływ gwałtownie maleje wraz z odległością. Na znacznych odcinkach dróg występują zaniżone parametry techniczne ciągów układu drogowego w stosunku do pełnionych funkcji oraz nienajlepszy stan nawierzchni. Wpływa to na ograniczanie płynności ruchu i zwiększenie poziomu emisji spalin.

Podstawowych informacji dotyczących stanu jakości powietrza dostarcza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W ramach realizowanego systemu monitoringu jakości powietrza zbierane są dane dotyczące stężenia w powietrzu m.in. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, ozonu, tlenku węgla, benzenu czy też pyłów zawieszonych. Ze względu na dominujący kierunek wiatru posiłkowano się danymi ze stacji pomiarowej w Rybniku (ul. Borki). Dane zestawiono poniżej.

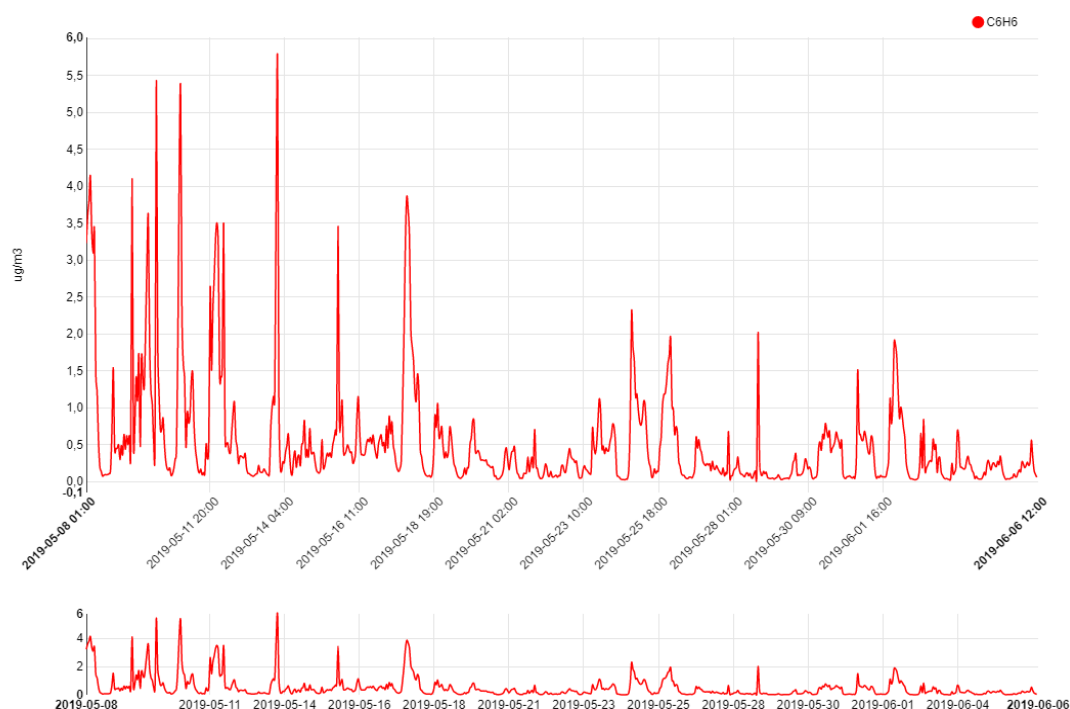
Rysunek 5. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Rybnik ul. Borki (źródło: WIOŚ Katowice) – część 1

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

Rysunek 6. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Rybnik ul. Borki (źródło: WIOŚ Katowice) – część 2

W bliższej okolicy przedmiotowego obszaru zlokalizowana jest stacja pomiarowa (WIOŚ Katowice) określająca poziom zanieczyszczeń powietrza benzenem. Poniżej zamieszczono wykres obrazujący pomiaru 30 dniowe dla stacji Czerwionka-Leszczyny ul. Kopalniana.

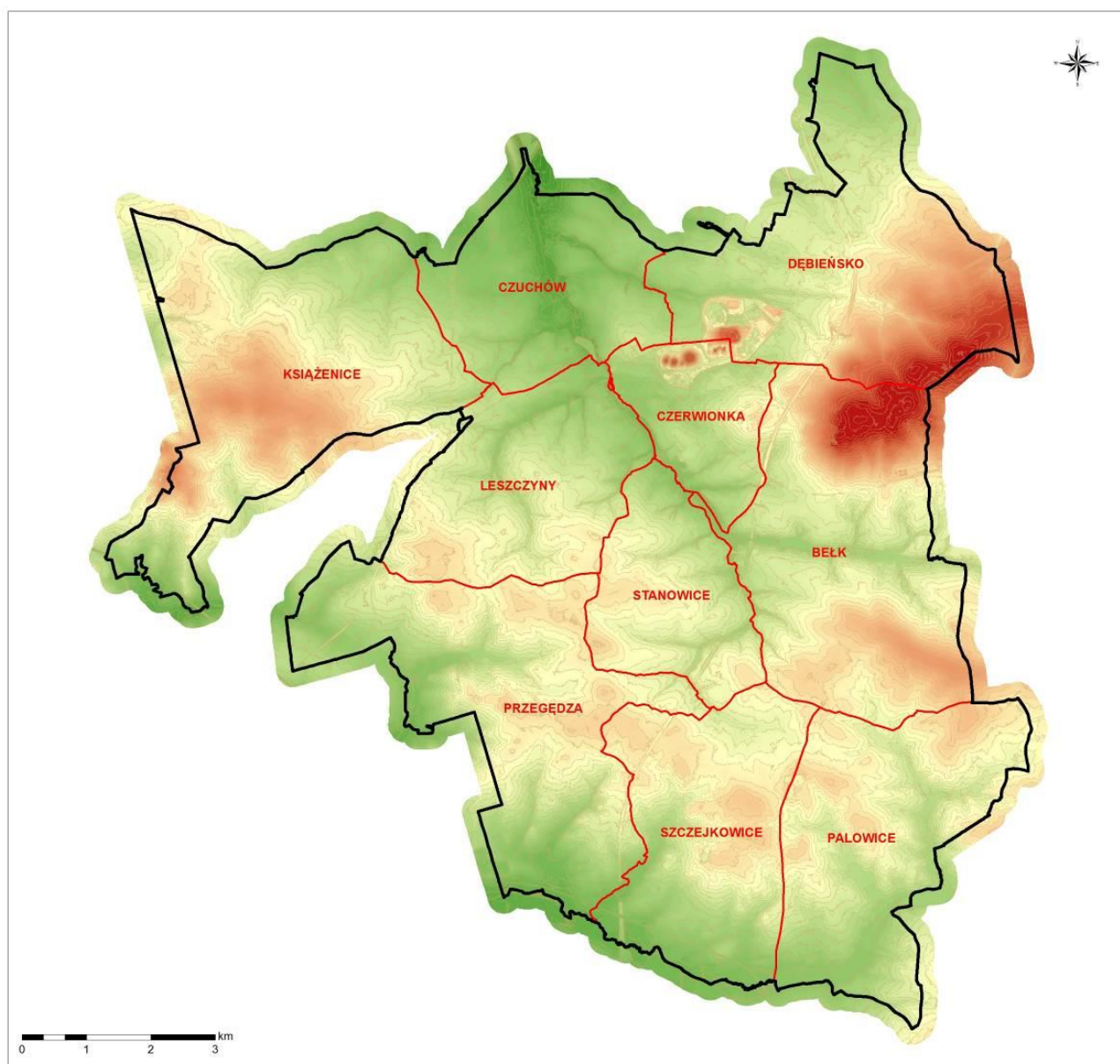
Rysunek 7. Dane systemu monitoringu jakości powietrza dla stacji Czerwionka-Leszczyny ul. Kopalniana (źródło: WIOŚ Katowice)

3.1.3. Ukształtowanie terenu

Naturalna rzeźba gminy miasta jest mało urozmaicona. Lokalizacja w obrębie Wyżyny Katowickiej, budowanej przez węglonośne skały karbońskie, na których zalegają dolomity i wapień środkowego triasu, w znacznej mierze determinuje geomorfologię terenu. Jest to region, który uległ istotnym przekształceniom przez górnictwo podziemne i przemysł.

Dominującym typem krajobrazu naturalnego na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny są formy peryglacialne, krajobrazy równinne i faliste, miejscami pagórkowate, którym w środowisku naturalnym odpowiadają gleby rdzawe i bielcowe.

Rzeźbę terenu gminy kształtują przede wszystkim ciek wodne należące do zlewni Bierawki i Rudy, bogata sieć dolin rzecznych, tereny bezodpływowe i wyrobiska. Wysokości kształtują się od 240 m n.p.m. (m.in. w dolinie Bierawki, Rudy, w rejonie Przegędzy) do 280 m n.p.m. (w rejonie Szczekowic), miejscami spotyka się pojedyncze wzniesienia, a w pobliżu dolin rzecznych lokalne obniżenia. Różnice wysokości dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Teren wykazuje zasadnicze pochylenie w kierunku koryt płynących przez gminę rzek. Północno-wschodnia część gminy jest bardziej urozmaicona – znajduje się tu najwyższe wzniesienie Płaskowyżu Rybnickiego – góra Ramża (324,5 m n.p.m.). Góra ta położona jest wśród lasów, niedaleko jej wschodniej granicy, między Bełkiem a Dębieńskiem.

Legenda

- Granica administracyjna gminy Czerwionka-Leszczyny
- Obręby ewidencyjne
- Poziomice terenu [co 2,5 m]

Rysunek 8. Ukształtowanie terenu objętego opracowaniem

Na terenie gminy i miasta identyfikuje się osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Zgodnie z opracowaniem Państwowego Instytutu Geologicznego, Państwowy Instytut Badawczy z 2019 r. na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny osuwiska zajmują powierzchnię 4,27 ha. Jest to 0,11 % całej powierzchni gminy. W Belku i Książenicach zarejestrowano po 6 osuwisk. Pięć osuwisk zarejestrowano w Leszczynach, natomiast po 4 w Stanowicach i Czuchowie. Najmniej osuwisk zarejestrowano w Czerwionce (1), Palowicach (1) i Przegędzy (1). Największe osuwiska (nr 99243, nr 99244) o powierzchni odpowiednio 0,54 ha i 0,85 ha znajdują się w Książenicach (przysiółek Głębokie Doły). Osuwiska te posiadają najwyższe w powiecie rybnickim skarpy główne, których wysokości dochodzą do 8-10 m.

Powyższe osuwiska sklasyfikowano następująco: 6 osuwisk aktywnych, 1 osuwisko okresowo aktywne i 21 osuwisk nieaktywnych. Osuwiska aktywne znajdują się w Książenicach (nr 99243, nr 99244, nr 99245 oraz nr 99246), Czuchowie (nr 99238) oraz w Czerwionce (nr 99242). W gminie Czerwionka –

Leszczyny nieaktywne osuwisko nr 99235 (Czuchów) znajduje się w pobliżu drogi gminnej (ulicy Rybnickiej), natomiast aktywne osuwisko nr 99242 (Czerwionka) zlokalizowane jest w pobliżu budynków mieszkalnych. Pozostałe osuwiska na terenie gminy znajdują się z dala od zabudowań i infrastruktury.

3.1.4. Warunki geologiczne

Budowa geologiczna została rozpatrzona w odniesieniu do większej jednostki przestrzennej - całej gminy Czerwionka-Leszczyny. Pod względem geologicznym obszar gminy Czerwionki-Leszczyny jest położony w zachodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Na terenie całej gminy występują utwory karbonu, triasu, trzeciorzędu i czwartorzędu, z których dominujące znaczenie mają utwory karbońskie.

Utwory karbonu na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny charakteryzują się dużą złożonością budowy. Gmina leży na pograniczu dwóch stref tektonicznych powstałych w trakcie orogenezy waryscyjskiej – część zachodnia gminy, w rejonie Książenic znajduje się w strefie tektoniki fałdowej, dla której charakterystyczny jest południkowy bieg warstw i duże kąty upadu, a pozostała część gminy znajduje się w obszarze rozległej niecki głównej, gdzie utwory karbońskie charakteryzują się małym kątem spadu i równoleżnikowym przebiegiem warstw. Jest tu silnie rozwinięta tektonika uskokowa tworząca formy zrębowe i schodowe. Jeden z takich uskokuw przebiega przez północno-wschodnią część gminy (uskok bełski). Utwory karbońskie pod terenem gminy zalegają do znacznych głębokości. Ich wyższą część (do głębokości około 4500 m.) stanowią utwory węglonośne karbonu górnego – węglonośny kompleks górnokarboński – namur i westfal. Kompleks ten jest wyraźnie dwudzielny: w części niższej występują utwory paraliczne (z wpływem okresowych zalewów morskich), część wyższa natomiast ma charakter wyłącznie limniczny – kontynentalny. Utwory paraliczne zalegają na znacznych głębokościach, na ogół przekraczających 2000 m i są słabo poznane. Znacznie lepiej rozpoznane są utwory kontynentalne, z których na terenie gminy występuje górnośląska seria piaskowcowa i seria mułowcowa.

Seria piaskowcowa (warstwy siodłowe i rudzkie) występuje głębiej, jej miąższość dochodzi miejscami do 1000 m., a w jej profilu obserwuje się wyraźną przewagę skał piaskowcowych i zlepieńców. Charakterystyczną cechą tej serii jest występowanie pokładów węgla o znacznej miąższości, rzędu nawet kilkunastu metrów. Warstwy siodłowe karbonu zalegają na głębokościach od 1700 do 2000 m i osiągają miąższość łączną do 250 m. Są one stosunkowo najslabiej zbadane, gdyż zostały nawiercone jedynie dwoma otworami badawczymi. Pokłady węgla występujące w tej formacji posiadają znaczne miąższości dochodzące do 16 m.

Seria mułowcowa Cw1+2 (warstwy załęskie i orzeskie) karbonu górnego reprezentująca westfal, jest poznana dużo lepiej, przede wszystkim z odsłoneń powierzchniowych, wyrobisk górniczych oraz z otworów wiertniczych. Jej miąższość jest zmienna, na ogół w granicach od około 1200 do około 1800 m. W jej profilu dominują warstwy załęskie, głównie w postaci mułowców i mułowców piaszczystych, rzadziej przewarstwianych piaskowcami i iłowcami. Liczne są tutaj pokłady węgla. Utwory te w okolicach Dębieńska osiągają swoją maksymalną miąższość – około 1400 m. Z odsłoneń powierzchniowych znana jest wyższa część serii – warstwy orzeskie. Na powierzchni warstwy te występują w rejonie góry Ramża, pomiędzy Czerwionką a Dębieńskim Wielkim, czy też w wyrobisku dawnej cegielni przy ulicy Leśnej. W wyrobisku dawnej cegielni znajduje się odsłonięcie karbonu produktywnego (w części wyższej odsłonięcia widoczne są też utwory czwartorzędowe). W odsłonięciu występują skały ilasto-mułowcowe oraz piaszczyste, w spągowej części profilu występuje także pokład węgla o miąższości do 0,6 m. Na uwagę zasługuje występowanie w całym profilu karbonu dużej ilości szczątków roślinnych, miejscami tworzących nagromadzenia.

Utwory triasu występują jedynie w północno-zachodniej części gminy, w okolicach Książenic, Barwinka i Czuchowa. Zalega on bezpośrednio na utworach karbonu na głębokościach około 100 do 200 m. W większości jest zakryty utworami miocenu, tylko w okolicach Czuchowa zalega znacznie płycej i tam mogą występować pojedyncze odsłonięcia. Są to utwory dolnego triasu (pstręgo piaskowca) o niewielkiej miąższości (przeważnie do około 40 m), jako ility i piaskowce przykryte skałami węglanowymi – marglami i wapieniami.

Utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe pokrywają północną część gminy. Podłoże tych warstw jest zbudowane z piasków rzecznych i powierzchni akumulacyjnych. W dolinach rzecznych występują mady oraz trzeciorzędowe ility i piaski.

Utwory trzeciorzędowe w większości leżą bezpośrednio na utworach karbońskich, a w północnej części gminy, również na trasie. Stratygraficznie są to utwory miocenu pochodzenia morskiego (Ns i Nb), w postaci iltów, mułowców i glin z cienkimi wkładkami piasków i słabo skonsolidowanych piaskowców. Ich miąższość jest zróżnicowana, od kilkudziesięciu do maksymalnie 550 m, a średnio około 200 – 300 m. Na południe od Bełku, w tzw. rowie Zawady ich głębokość sięga nawet do 700 m. Utwory te na obszarze gminy mają znaczne rozprzestrzenienie, nie występują tylko w części północno-wschodniej w okolicach Czerwionki i Dębieńska, gdzie karbon leży bezpośrednio pod czwartorzędem i tworzy wychodnie na powierzchni. W litologii dominują osady ilasto-mułowcowe, margliste, czasem piaszczyste, w rowie Zawady występują także gipsy i sole kamienne o miąższości do 150 m. Na powierzchni utwory trzeciorzędowe odsłaniają się fragmentarycznie w zboczach dolin Rudy i Bierawki oraz ich doływów.

Utwory czwartorzędowe pokrywają dużą część gminy, leżą na miocenie, a w części północno-wschodniej gminy, bezpośrednio na karbonie. Są to głównie utwory zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego (występują tu dwa poziomy glin zwałowych), rozwinięte głównie w formie pokrywy osadowej zbudowanej z piasków i żwirów przewarstwianych glinami i iltami (fgŚI, gzŚI). Ich miąższość jest zróżnicowana, przeważnie w granicach 10 – 50 m, w dolinach rzek nawet większa, w dolinie Bierawki maksymalnie dochodzi do 117 metrów. W terasach nadzalewowych rzek występują piaski i żwiry zlodowacenia bałtyckiego. W dolinach rzek oraz w obniżeniach terenu występują najmłodsze utwory – holocenyjskie muły i piaski rzeczne (fH).

Do ciekawostek geologicznych zaliczyć można wydmy zbudowane z piasków eolicznych, występujące w lasach południowo-zachodniej części gminy, m.in. w okolicach Przegędzy. Równie ciekawe są elementy budowy geologicznej związane z akumulacją glacialną i fluwioglacjalną w strefie lądolodu odrzańskiego, szczególnie dobrze wykształcone w rejonie doliny Rudy, w okolicach Szczekowic, Przegędzy.

Rodzaj występujących surowców mineralnych jest bezpośrednio związany z bogatą i urozmaiconą budową geologiczną gminy. Do bogactw naturalnych występujących pod terenem gminy należą: kruszywa naturalne, piaski podsadzkowe, sole kamienne, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz węgle kamienne (według danych PIG PIB, Midas, stan na 10 października 2022 r.):

1. Kruszywa naturalne:

a. Gotartowice-Żory, 4442,

b. Szczekowice, 17932,

2. Sole kamienne:

a. Rybnik-Żory-Orzesze, 285,

3. Surowce ilaste ceramiki budowlanej:

a. Czerwionka, 2089,

4. Piaski podsadzkowe:

a. Ochojec, 224 (złoże skreślone z bilansu zasobów - wybilansowane w 2001 r.),

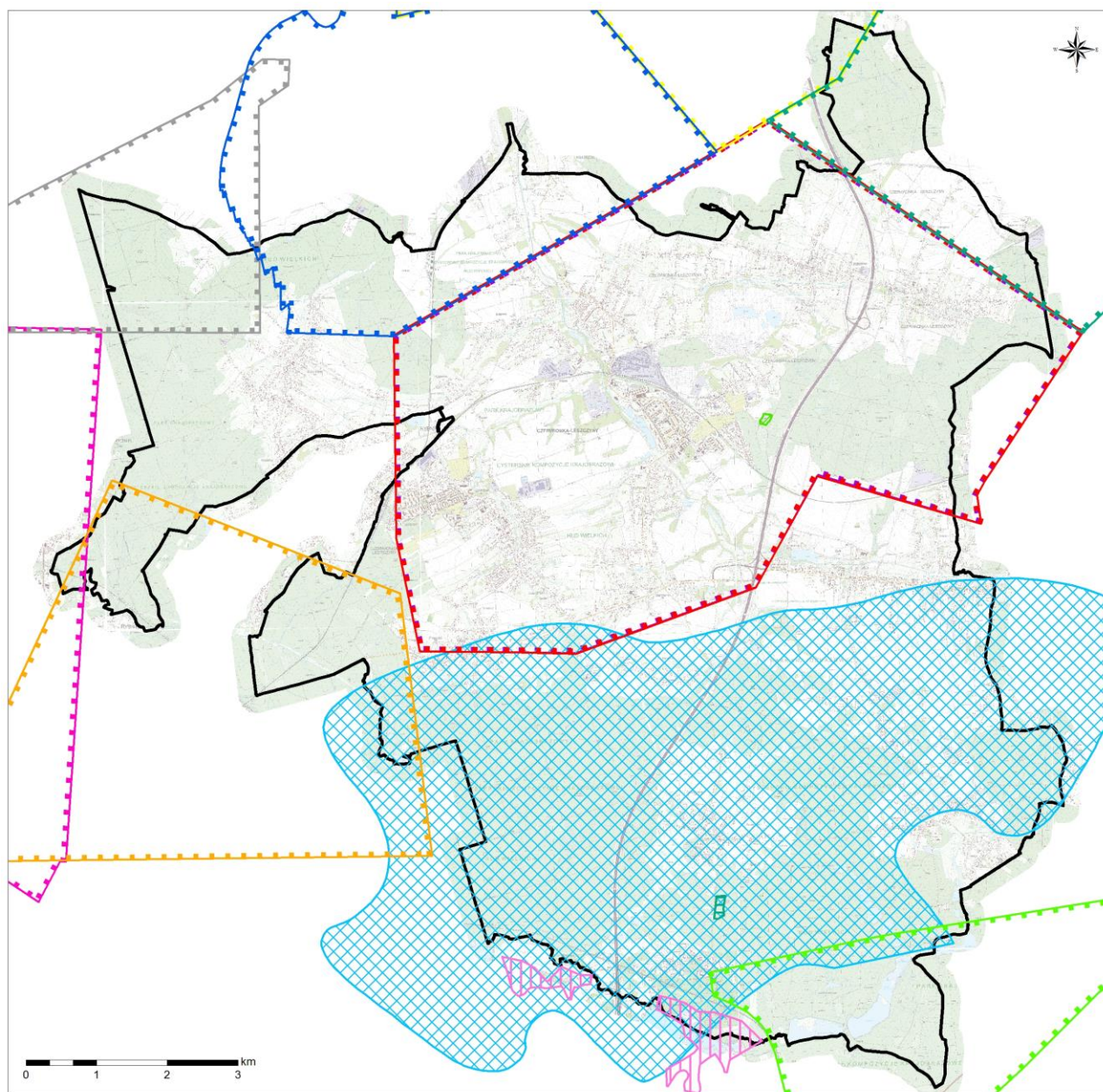
5. Węgle kamienne:

- a. Budryk, 309,
- b. Dębieńsko, 347,
- c. Dębieńsko 1, 11191,
- d. Jejkowice, 9525,
- e. Knurów, 345,
- f. Paruszowiec, 359,
- g. Pilchowice, 308,
- h. Żory-Suszec, 314,
- i. Szczygłowice, 346.

Na przedmiotowym obszarze zlokalizowane są cztery obszary i cztery tereny górnicze (według danych PIG PIB, Midas, stan na 10 października 2022 r.):

- obszar górniczy „Dębieńsko 1” i teren górniczy „Dębieńsko 1” w złożu Dębieńsko 1,
- obszar górniczy „Knurów” i teren górniczy „Knurów” w złożu Knurów,
- obszar górniczy „Ornontowice I” i teren górniczy „Ornontowice I” w złożu Budryk,
- obszar górniczy „Szczygłowice” i teren górniczy „Szczygłowice I” w złożu Szczygłowice.

Zgodnie z pismem Karbonia S.A. teren objęty opracowaniem znajduje się w obszarze występowania złoża węgla kamiennego „Dębieńsko 1” - Obszaru Górniczego „Dębieńsko 1”. Spółka wskazuje, iż zgodnie z aktualną informacją na temat prognozowanych docelowych wpływów projektowanej eksploatacji na OG „Dębieńsko 1”, w okresie do 2058 r., tj. na czas obowiązywania koncesji, na przedmiotowym terenie prognozowane jest wystąpienie od I do III kategorii terenu górniczego.

Legenda

— Granica administracyjna gminy Czerwionka-Leszczyny

Kruszywa naturalne

▨ Gotartowice-Żory

▨ Szczejkowice

Sole kamienne

▨ Rybnik-Żory-Orzesze Sole kamienne

Surowce ilaste ceramiki budowlanej

▨ Czerwionka

Węgiel kamienny

▨ Budryk

▨ Dębieńsko

▨ Dębieńsko 1

▨ Jejkowice

▨ Knurów

▨ Paruszowiec

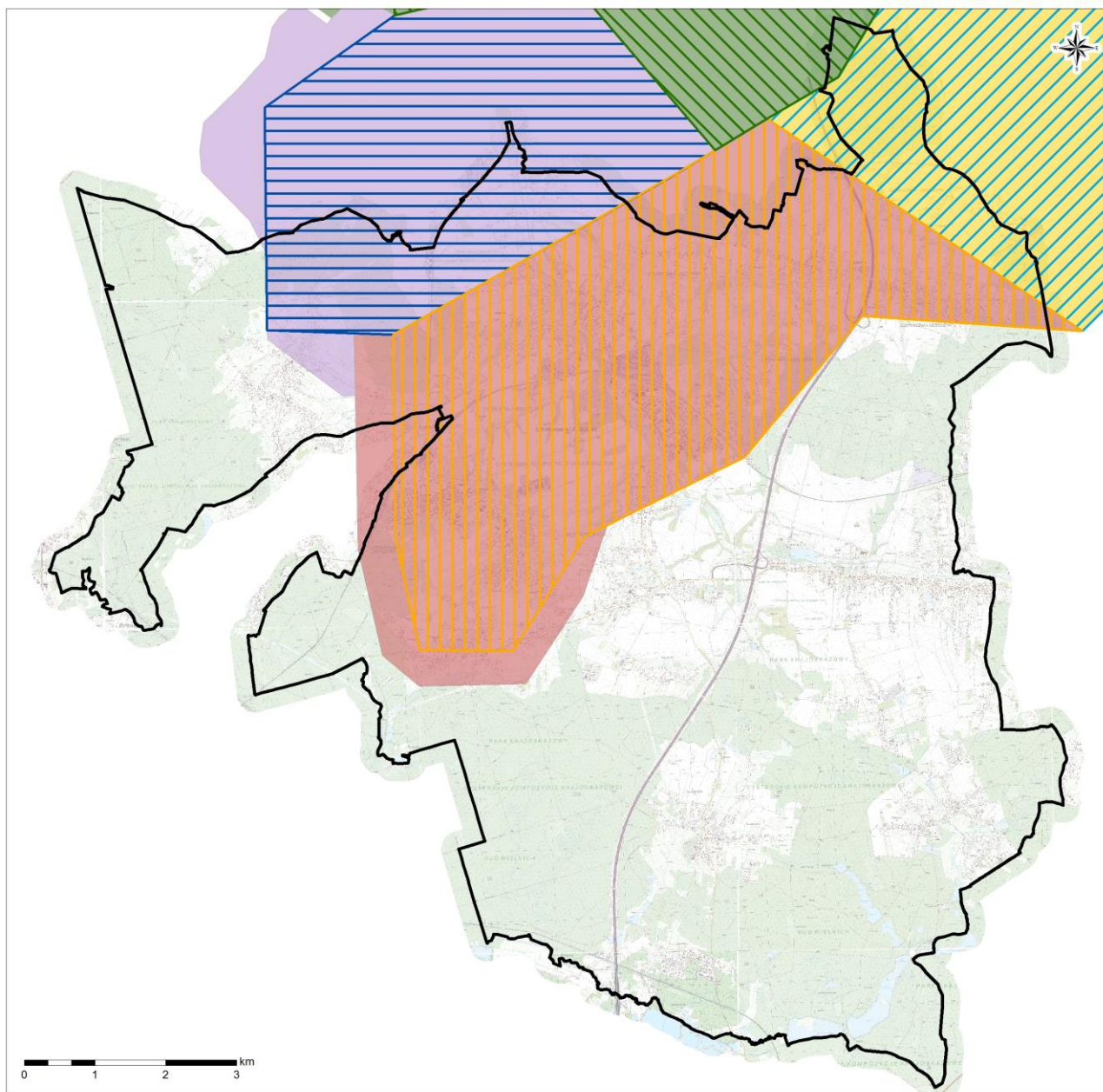
▨ Pilchowice

▨ Szczygłowice

▨ Żory-Suszec

Rysunek 9. Złóża surowców naturalnych

Legenda

Granica administracyjna gminy Czerwonka-Leszczyn

Obszary górnicze

- Dębieńsko 1
- Knurów
- Ornontowice I
- Szczygłowice

Tereny górnicze

- Dębieńsko 1
- Knurów
- Ornontowice I
- Szczygłowice I

Rysunek 10. Obszary górnicze i tereny górnicze

Warunki geologiczno-górniczne

Źródłem informacji geologiczno-górnicznych udostępnionych przez Karbonia S.A. jest Raport Oddziaływania na Środowisko wykonany przez Akademię Górniczo - Hutniczą w Krakowie w sierpniu 2007 roku oraz Projekt Zagospodarowania Złoże „Dębieńsko 1” wykonany przez Przedsiębiorstwo Geologiczno-Ekologiczne „Grafit” z Cieszyna w grudniu 2007 roku.

Przewidziane do eksploatacji przez Karbonię S.A. złoże węgla kamiennego „Dębieńsko 1” zlokalizowane jest pod eksploatowanym przez zlikwidowaną w 2000 roku KWK „Dębieńsko”. Ówczesne złoże „Dębieńsko” eksploatowane było przez ponad 100 lat obejmując swym zasięgiem znaczną część powierzchni Miasta i Gminy Czerwionka-Leszczyny w tym również i przedmiotowy teren. Karbonia S.A. nie jest następcą prawnym zlikwidowanej kopalni, nie posiada dostępu do dokumentacji historycznej, jak również nie może brać w przyszłości odpowiedzialności za ewentualne skutki. W zakresie eksploatacji prowadzonej przez zlikwidowaną kopalnię zakłada się, że wpływy dokonanej eksploatacji górniczej zanikają po 7 latach. KWK „Dębieńsko” nie prowadzi działalności górniczej od blisko 20 lat wobec czego teren można uznać za uspokojony.

1. Dane o dokonanej eksploatacji górniczej i jej wpływie na powierzchnię w zakresie całkowitych obniżen terenu

Na przedmiotowym obszarze istniał Szyb VI byłej KWK Dębieńsko — zlikwidowany w 1991 r. W oparciu o uzyskane informacje nie prowadzono w przedmiotowym obszarze eksploatacji płytkiej. Karbonia S.A. - Zakład Górniczy „Dębieńsko 1” nie prowadził dotychczas eksploatacji Złoże „Dębieńsko 1”. Nie wystąpił zatem wpływ na powierzchnię, nie zaistniały deformacje nieciągłe.

2. Granice udokumentowania złóż

Granica udokumentowania złóż w tym rejonie przebiega po granicy OG i przedstawiona została na powyższym rysunku (na podstawie załącznika dostarczonego przez Karbonia S.A.).

3. Wychodnie uskoków tektonicznych wraz z oceną zagrożenia powierzchni deformacjami nieciągłymi i propozycjami wyłączenia terenów spod zabudowy

Wykonane prognozy nie przewidują pojawienia się wychodni uskoków tektonicznych oraz deformacji nieciągłych na powierzchni terenu. Eksploatacja prowadzona będzie na głębokościach poniżej 1000 m od powierzchni terenu. Nie typowano terenów do wyłączenia spod zabudowy.

4. Zaznaczenie wychodni pokładów węgla i miejsc występowania tzw. „biedaszybów” oraz możliwości ich powstawania

Pokłady węgla objęte koncesją Karbonii S.A. nie posiadają wychodni na powierzchni terenu. Na złoże „Dębieńsko 1” nie ma możliwości wystąpienia miejsc tzw. „biedaszybów”.

5. Potrzebę ustanowienia filarów ochronnych dla wybranych obiektów

Karbonia S.A. wyznaczyła filar dla istotnych obiektów budowlanych Zakładu Górniczego „Dębieńsko 1”. Filar ten znajduje się poza przedmiotowym rejonem. W przedmiotowym terenie nie występuje potrzeba ustanawiania filarów ochronnych dla istniejących obiektów. W okresie postępowania środowiskowego nie występowało z propozycjami ich ustanawiania.

6. Prognoza wpływów docelowej eksploatacji górniczej węgla w zakresie odkształceń i obniżen wraz z uwzględnieniem wstrząsów górniczych

Zgodnie z Koncesją nr 8/2008 prowadzenie eksploatacji przez Karbonię S.A. planowane było na lata 2018-2058. Dla takiego okresu eksploatacji złoże została wykonana prognoza wpływów na powierzchnię w zakresie całkowitych obniżen terenu. W przedmiotowym obszarze prognozowane było wystąpienie od I do III kategorii terenu górniczego a obniżenie terenu do 8,0m. Nie przewiduje się wystąpienia wstrząsów górniczych.

Nadmieniamy, że obecnie prowadzona jest procedura zmiany koncesji w zakresie części jej warunków, a w której jedną ze zmian jest zmiana daty rozpoczęcia działalności górniczej oraz zmiany w projektowanej eksploatacji i jej wpływów na powierzchnię. Krótszy czas eksploatacji gwarantuje nieprzekroczenie wskazanych parametrów a wręcz skutkować będzie zmniejszeniem wielkości obniżeń terenu.

7. Wpływ eksploatacji na zmiany ukształtowania terenu, zabudowę oraz infrastrukturę

Do 2000 r. odpowiedzialność za zabezpieczenie obiektów budowlanych ponosiła KWK „Dębieńsko”. W okresie pomiędzy 2001-2007 powstałe obiekty mogą nie posiadać zabezpieczeń. Przed rozpoczęciem eksploatacji złoża, Karbonia S.A. zgodnie z obowiązującym prawem przeprowadzić będzie musiała inwentaryzację terenu wraz z oceną odporności obiektów budowlanych na ewentualne wpływy. Od 2008 r. wszystkie obiekty powstałe na OG „Dębieńsko 1” są zabezpieczane na odpowiednią kategorię terenu górniczego. Karbonia S.A. refunduje koszty tych zabezpieczeń.

Szczegółowe informacje w zakresie wpływu eksploatacji na zmiany ukształtowania terenu, zabudowę oraz infrastrukturę zawarte są w części „Raportu nt. oddziaływania na środowisko...”.

8. Wpływ eksploatacji na: zmiany układu sieci rzecznej, przerzut międzylewniowy wód, zmiany profili podłużnych rzek, zmiany charakteru dolin rzecznych, rozwój niecek powstałych w wyniku osiadań górniczych (zlewisk i podtopień terenu), przesuszenia obszarowe, zmiany w układzie zwierciadła wód podziemnych, wpływ eksploatacji na potencjalny wzrost zagrożenia powodziowego

Informacje częściowo udzielające odpowiedzi na zagadnienia zawarte w powyższych punktach zawarte są w części „Projekt Zagospodarowania Złoża...”.

Karbonia S.A. dla ZG „Dębieńsko 1” nie podjęła się wykonania dokumentacji hydrogeologicznej zgodnej z planowaną w przedmiotowym PZZ z 2007 r. eksploatacją złoża węgla kamiennego, jak również dla procedowanej aktualnie zmiany Koncesji nr 8/2008 w oparciu o projektowany nowy sposób eksploatacji złoża, ujęty w Dodatku nr 1 do PZZ.

Posiadamy operaty pomiarowe analizujące niweletę cieków wodnych (m.in. Potok Jordanek) z 2011 i 2013 roku monitorujące ich bieżący stan. Nie wykonywano operatów analizujących ewentualne zmiany wynikające z prognozowanego osiadania powierzchni terenu dla projektowanej eksploatacji z 2007 r.

W 2014 roku wykonano analizę niwelet cieków wodnych w oparciu o prognozowane osiadania powierzchni terenu lecz dla Dodatku nr 1 do PZZ. Niestety procedura zmiany koncesji nie została zakończona a konsekwencją jest również nie zatwierdzony przedmiotowy dodatek do PZZ, wobec czego w obecnej chwili operat nie jest dokumentem ostatecznym.

9. Wpływ eksploatacji na zachowanie ekosystemów przyrodniczych (obszary chronione i obszary o podwyższonych wartościach przyrodniczych)

W granicach OG „Dębieńsko 1” znajduje się Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Obszar objęty MPZP jest poza zasięgiem granic parku.

10. Zagrożenia związane z procesem likwidacji kopalń

Likwidacja Zakładu Górniczego „Dębieńsko 1” po zakończonej działalności górniczej nie spowoduje ujawnienia się zagrożeń związanych z procesem likwidacji.

11. Lokalizacja istniejących oraz starych zrehabilitowanych i niezrehabilitowanych składowisk skały płonnej wraz z oceną zagrożenia dla środowiska

W przedmiotowym rejonie nie występują składowiska skały płonnej. Odpady wydobywcze pochodzące z fazy budowy zakładu górniczego i fazy eksploatacji złoża zagospodarowane będą na terenie byłego składowiska KWK „Dębieńsko” — obecnie przechodzącego rekultywację prowadzoną przez podmiot obcy.

3.1.5. Warunki hydrograficzne

Pod względem hydrograficznym cała gmina, znajduje się w obrębie prawostronnej zlewni rzeki Odry. W rejonie Szczekowic, przebiega dział wodny rozdzielający zlewnie Bierawki i Rudy. Zlewnie tych dwóch największych rzek terenu opracowania ograniczają działy wodne II, III i IV rzędu, w zdecydowanej przewadze o przebiegu pewnym. Teren odwadniają cieki Jordanek i Potok Szczygłowski zasilające rzekę Bierawkę.

Największą rzeką na terenie gminy jest Bierawka, prawy dopływ Odry, która bierze swój początek w Orzeszu na wysokości około 310 m n. p. m. Przez teren gminy rzeka przepływa z zachodu w kierunku północnym, w kierunku Knurowa. Rzeka ta jest stosunkowo niewielkim ciekim powierzchniowych, ale odrywa ważną rolę w kształtowaniu warunków hydrologicznych na omawianym obszarze. Rzeka ta ma charakter nizinny i odznacza się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania, z niewielką przewagą odpływu w półroczu zimowym (58 – 60%).

Dopływami Bierawki na terenie gminy są:

- Potok Szczygłowski,
- Potok Jordanek,
- Potok Książenicki i liczne mniejsze cieki wodne bez nazwy.

Cieki te mają swoje źródła na terenie gminy.

Oprócz tych największych rzek płynących przez gminę, ma tu swoje źródła szereg drobnych cieków powierzchniowych, o długości nie przekraczającej 5 – 10 km, często o charakterze okresowym, a także rozbudowana sieć kanałów melioracyjnych.

Fotografia 1. Ciek Jordanek

Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowią dość liczne zbiorniki wód stojących, małe stawy i jeziora, śródleśne oczka wodne występujące zwłaszcza w południowej i zachodniej części gminy. Część zbiorników wód stojących powstało w nieckach osiadania, na terenie gminy sporo jest również osadników pokopalnianych, zlokalizowanych głównie w północnej części gminy, m.in. w Czerwionce czy Dębieńsku.

Na terenie gminy występują również tereny bezodpływowe, powstałe w głównej mierze na skutek osiadań terenu na obszarach podziemnej eksploatacji górniczej.

Na obszarze gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny zagrożenie powodziowe stanowią rzeka Bierawka i rzeka Ruda. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz informacjami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej obszar gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny znajduje się na:

- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),

Zgodnie z mapami ryzyka powodziowego obszary gminy i miasta nie znajdują się na obszarach, które narażone są na straty powstałe w wyniku powodzi.

Omawiany teren leży w zasięgu dziesięciu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- RW600001156539,
- RW600016115669,
- RW60006115634,
- RW60006115636,
- RW60006115651,
- RW6000611565369,
- RW60006115814,
- RW600061158329,
- RW60006115838,
- RW600061162299.

Ich charakterystyka została zamieszczona poniżej w tabeli.

Zagrożeniem dla stanu czystości wód powierzchniowych jest przede wszystkim eutrofizacja powodowana wpływem sektora bytowo – komunalnego i rolnictwa. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany jest także do wód powierzchniowych z opadami atmosferycznymi, a związane jest to bezpośrednio z zanieczyszczeniem powietrza. Ponadto zanieczyszczenia wód powierzchniowych pochodzą ze spłukiwania powierzchni utwardzonych, na których występują zanieczyszczenia substancjami ropopochodnych (paliwa, smary).

Tabela 2. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja		Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Scalona część wód powierzchniowych (SCWP) Region wodny	Dorzecze					
PL RW600001 156539	Ruda w obrębie zbiornika Rybnik	GO0104 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	-	-
PL RW600016 115669	Wierzbnik	GO0105 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW oraz brak możliwości technicznej ograniczenia wpływu tych oddziaływań, generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem surowców naturalnych, bądź przemysłowym charakterem obszaru.
PL RW600061 15634	Potok z Przegędzy	GO0104 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PL RW600061 15636	Potok z Kamienia	GO0104 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PL RW600061 15651	Ruda do zb. Rybnik bez Potoków: z Przegędzy i Kamienia	GO0104 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PL RW600061 1565369	Dopływ spod Ochojca	GO0104 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	-	-
PL RW600061 15814	Dopływ z Podlesia	GO0106 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW oraz brak możliwości technicznej ograniczenia wpływu tych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

PL RW600061 158329	Potok Szczygłowski	GO0106 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	oddziaływań, generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem surowców naturalnych, bądź przemysłowym charakterem obszaru.
PL RW600061 15838	Bierawka do Knurówki włącznie (bez Dopływu z Podlesia i Potoku Szczygłowskiego)	GO0106 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	
PL RW600061 162299	Jasienica do Ornontowickiego Potoku włącznie	GO0201 region wodny Górnej Odry	obszar dorzecza Odry	naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1	

3.1.6. Warunki hydrogeologiczne

Warunki hydrogeologiczne zostały rozpatrzone w odniesieniu do większej jednostki przestrzennej - całej gminy Czerwionka-Leszczyny. W obrębie dokumentowanego obszaru wydzielono cztery zasadnicze piętra wodonośne związane stratygraficznie z utworami: czwartorzędu, trzeciorzędu, triasu i karbonu.

Przeważająca część terenu opracowania znajduje się w obrębie przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu przedkarpacko-śląskiego. W podregionie tym główny poziom użytkowy wody występuje w utworach czwartorzędowych, w piaskach i żwirach, na głębokości do 30 metrów. Przeciętne wydajności studni wynoszą 2 – 30 m³/h, lokalnie, między innymi w rejonie Bełku, mogą sięgać do 120 m³/h. Północno-wschodni fragment gminy należy do górnośląskiego regionu hydrogeologicznego, z głównym poziomem wodonośnym w utworach karbonu górnego, na głębokości 10 – 40 metrów.

Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest z piaszczysto-żwirowymi osadami polodowcowymi o miąższości rzędu 10 – 80 m. W obrębie piętra czwartorzędowego występują dwa poziomy wodonośne. Poziom czwartorzędowy charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem wód występujących na głębokości 1 – 2 metrów w obrębie dolin rzecznych oraz na obszarach podmokłych, natomiast na terenach wysoczyznowych głębokość jego występowania wzrasta nawet do 10 metrów. Miejscami poziom wodonośny charakteryzuje się występowaniem napiętego zwierciadła wód podziemnych. Piętro wodonośne czwartorzędu charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi, a w szczególności wodonośnością zależną od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. Wodonośność utworów czwartorzędowych związana jest z piaszczystymi osadami rzeczными, rzecznelodowcowymi oraz piaskami morenowymi.

Głównymi elementami drenażowymi wyższych warstw tego poziomu są cieki powierzchniowe zlewni rzek Bierawki i Rudy. Aktualnie w części tego piętra, ciśnienie wody w obrębie poziomu dolnego jest obniżone wskutek działalności drenażowej zlikwidowanej, lecz w dalszym ciągu odwadnianej kopalni „Dębieńsko” oraz ujęcia wód podziemnych w rejonie Bełku.

Na znacznej przestrzeni rozpatrywanego obszaru, szczególnie w południowej i centralnej części gminy, utwory czwartorzędowe tworzą główny poziom wód użytkowych, w postaci UPWP Q1 Rejonu Górnej Odry.

Pod wschodnią częścią gminy, w obrębie piaszczysto-żwirowych osadów fluwioglacjalnych, w rejonie Bełku, znajduje się zbiornik wód podziemnych Bełk. Jest to zbiornik czwartorzędowy, w przeszłości posiadał rangę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 350, jednak obecnie nie jest uwzględniany. Zbiornik ten występuje w zasięgu wodnolodowcowego i fluwialnego utworu doliny rzeki Bierawki.

Piętra wodonośne trzeciorzędu i triasu mają jedynie lokalny zasięg i charakteryzują się niewielkimi zasobami.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne występuje tylko lokalnie, między innymi w północnej i środkowej części gminy. Wody podziemne występują w obrębie piasków i żwirów oraz piaskowców i gipsów, stanowiących przewarstwienia w obrębie kompleksu iłów mioceńskich. W profilu utworów trzeciorzędowych stwierdzono występowanie 1 – 3 poziomów wodonośnych o zmiennej miąższości, w granicach 0,5 – 15 m. Poszczególne warstwy wodonośne są odizolowane od siebie jak również od innych pięter wodonośnych. Pod względem hydrogeologicznym utwory trzeciorzędowe stanowią element izolujący piętro karbońskie od zasobnego w wodę piętra czwartorzędowego.

Triasowe piętro wodonośne występuje w obrębie lokalnych płatów piasków i piaskowców dolnego pstręgo piaskowca (trias dolny). Głównym obszarem występowania piętra triasowego jest północne obrzeżenie partii macierzystej oraz środkowa część partii leszczyńskiej. Zazwyczaj triasowe utwory wodonośne są odizolowane od piętra karbońskiego przez ilaste utwory spągowej części dolnego pstręgo

piaskowca. W strefach bezpośredniego kontaktu skał triasowych z piaskowcami karbońskimi zasoby piętra triasowego zostały zdrenowane wskutek odwadniania kopalni „Dębieńsko”.

Wody podziemne w utworach karbońskich występują w obrębie warstw piaskowcowych oddzielonych od siebie utworami nieprzepuszczalnymi typu mułowców i iłowców. Piętro karbońskie jest złożone z szeregu poziomów wodonośnych, które w warunkach naturalnych były w znacznym stopniu odizolowane od siebie, jednak na skutek działalności górniczej, traktowane są jako zbiorcze poziomy wodonośne. W środkowo-wschodniej części gminy występuje karboński poziom wodonośny w postaci UPWP CII Mikołów – Sosnowiec. Poziom ten obejmuje Czerwionkę, Dębieńsko, część Stanowic i północne rejony Bełku.

W niektórych miejscach gminy wody podziemne wypływają na powierzchnię w postaci źródeł. Źródła takie znajdują się głównie w lasach, między innymi w rejonie Książenic i Szczekowic.

Na terenie gminy, szczególnie na terenach zurbanizowanych i górniczych obserwuje się miejscami zaburzenia warunków hydrogeologicznych. W rejonie niecek osiadania zwierciadło wody podziemnej może być przecięte przez powierzchnię terenu, co powoduje okresowe zalewanie tych zagłębień.

Ujęcia wód podziemnych znajdujących się na obszarze gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny:

1. ujęcie wody podziemnej „Bełk” ustanowione na podstawie Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne wód podziemnych z utworów czwartorzędowych ujęć w Bełku gm. Czerwionka-Leszczyny, przyjętej zawiadomieniem Wojewody Śląskiego znak: ŚR-V-7441/JK/9.4/05 z dnia 19 sierpnia 2005 r.
2. ujęcia wody podziemnej (otwory zastępcze nr Vz bis 1 i XI bis 1) wraz z proponowaną strefą ochrony pośredniej ustalonej w pierwotnej dokumentacji hydrologicznej, wg Dodatku nr 2 do Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne wód podziemnych z utworów czwartorzędowych ujęć w Bełku, gmina Czerwionka-Leszczyny dokumentujący wykonanie otworów zastępczych Iz bis 1 i IVz bis dla istniejących otworów studziennych Iz bis i IVz, zatwierdzonego decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 1665/OS/2013 z dnia 25 lipca 2013 r.;
3. ujęcia wody podziemnej (otwory zastępcze nr Vz bis 1 i XI bis 1) wraz z proponowaną strefą ochrony pośredniej ustalonej w pierwotnej dokumentacji hydrologicznej, wg Dodatku nr 3 do Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne wód podziemnych z utworów czwartorzędowych ujęć w Bełku, gmina Czerwionka-Leszczyny, zatwierdzonej decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 4229/OS/2017 z dnia 19 grudnia 2017 r.;
4. ujęcia wody podziemnej (studnia S-1) wraz ze strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego wykonanego na terenie bazy transportowej przy ul. Głównej w Bełku, zatwierdzonej decyzją Starosty Rybnickiego znak: OŚ.6531.1.2018 z dnia 8 maja 2018 r.;
5. ujęcia wody podziemnej, wraz z zaproponowaną strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych S-1 z utworów czwartorzędowych na terenie obiektu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Bełk, zatwierdzonej decyzją Starosty Rybnickiego, znak: OŚ.6531.3.2013 z dnia 21 października 2013 r.;
6. ujęcia wody podziemnej (studnia SW-1) wg Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, studnia wiercona symbol SW-1, przyjętej zawiadomieniem Starosty Rybnickiego znak: OŚ-7520-2/09 z dnia 4 sierpnia 2009 r.;
7. ujęcia wody podziemnej, wg Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych na potrzeby towarzystwa pomocy im. Św. Brata Alberta w Przegędzy, zatwierdzonej decyzją Starosty rybnickiego, znak: OŚ.6531.4.2015 z dnia 5 listopada 2015 r.;

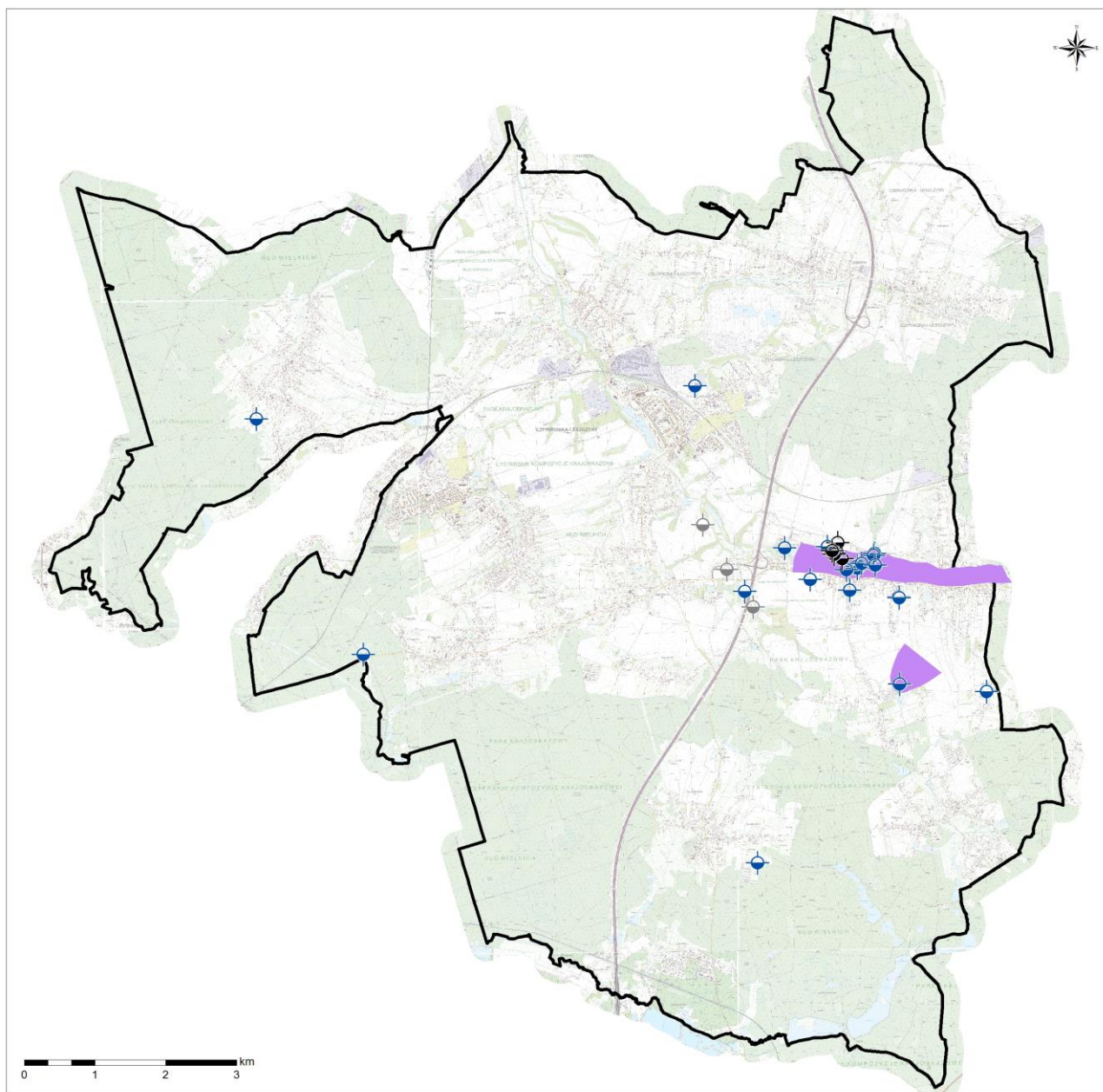
8. ujęcia wody podziemnej, wg Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z poziomu wodonośnego czwartorzędu dla potrzeb technologicznych firmy GATNER 1 w Czerwionce-Leszczynach, przyjętej zawiadomieniem Starosty Rybnickiego znak: OŚ.7520-2/08 z dnia 7 maja 2008 r.;
9. ujęcia wody podziemnej, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Palowice, zatwierdzonej decyzją wojewody Katowickiego znak: G.P.V-423/35/74 z dnia 10 lipca 1974 r.;
10. ujęcia wody podziemnej (studnia S-1) wraz z proponowaną strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego na terenie obiektu sportowego w Książenicach, zatwierdzonej decyzją Starosty Rybnickiego, znak: OŚ.6531.5.2016 z dnia 20 grudnia 2016 r.;
11. ujęcia wody podziemnej (studnia S-1/AGRO) wraz z proponowaną strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie Przedsiębiorstwa „AGROASTA” przy ul. Majątkowej, w miejscowości Bełk, przyjętej zawiadomieniem Starosty Rybnickiego znak: OŚ.7520/1/2003 z dnia 5 marca 2003 r.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB) udostępnianymi przez system MIDAS (stan na dzień 20 grudnia 2021 r.) przedmiotowy teren zlokalizowany jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP).

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu trzech Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- PLGW6000129,
- PLGW6000143,
- PLGW6000144.

Ich charakterystyka została zamieszczona poniżej w tabeli.

Legenda

Granica administracyjna gminy Czerwonka-Leszczyny

UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH

UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH ZLIKWIDOWANE

UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH NIECZYNNNE

STREFY OCHRONY BEZPOŚREDNIEJ UJĘĆ WÓD PODZIEMNYCH

STREFY OCHRONY POŚREDNIEJ UJĘĆ WÓD PODZIEMNYCH

Rysunek 11. Ujęcia wód podziemnych

Tabela 3. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Lokalizacja				Piętra wodonośne	Ocena stanu				Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych
	Identyfikator UE	Dorzecze, region wodny, RZGW	Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Obszar bilansowy		Region hydrogeologiczny (Paczyński, 1995)	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	
PLGW600 0129	Odra; Górnej Odry; RZGW Gliwice	Kłodnica, Cienka (II)	GL-V Kłodnica	Region śląsko-krakowski (XII)	3: Piętro czwartorzędowe (Q1, Q2), Piętro triasowe, Piętro karbońskie	slaby	dobry	slaby	zagrożona	Przyczyny antropogeniczne: - przekroczenie zasobów dyspozycyjnych w skali roku z powodu poboru odwodnieniowego (rejon GZW) oraz poboru z ujęć na zaopatrzenie ludności; - wysoki w stosunku do zasobów pobór z ujęć; - emisja pyłów i gazów; - obszary intensywnej gospodarki przemysłowej i górniczej.
PLGW600 0143	Odra; Górnej Odry; RZGW Gliwice	Bierawka (II)	GL-IV Górna Odra /Odra po Koźle/	Region śląsko-krakowski (XII), Region przedkarpacki i (XIII)	4: Piętro czwartorzędowe (Q1, Q2), Piętro neogeńskie, Piętro triasowe (T1,2), Piętro karbońskie (C3)	slaby	dobry	slaby	zagrożona	Przyczyny antropogeniczne: Drenaż górniczy wywołany eksploatacją węgla kamiennego czynnych i zlikwidowanych Kopalń Węgla Kamiennego oraz surowców skalnych, drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych, potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe). Intensywne użytkowanie rolnicze. Zniekształcenie stosunków wodnych pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w PPW wywołanego odwodnieniem górniczym w siedlisku typu 91EO w Parku Krajobrazowym Cysterskie Kompozycję

										<p>Krajobrazowe Rud Wielkich. Przyczyny geogeniczne: Płytko występujący poziom czwartorzędu, słabsza izolacja (poziom górnokarboński w południowowschodniej części JCWPd) oraz tektoniczne powierzchnie nieciągłości mogące powodować ascenzję wód słonych oraz wód z warstw paleozoiku.</p>
PLGW600 0144	Odra; Górnej Odry; RZGW Gliwice	Ruda (II)	GL-IV Górna Odra /Odra po Koźle/	Region przedkarpacki (XIII), Region śląsko- krakowski (XII)	5: Piętro czwartorzędowe, Piętro neogeńsko- czwartorzędowe, Piętro czwartorzędowo- karbońskie (C3), Piętro neogeńskie, Piętro karbońskie (C3)	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	-

3.1.7. Warunki glebowo-rolnicze

Gleby występujące na terenie gminy związane są bezpośrednio z budową geologiczną i rzeźbą terenu i generalnie charakteryzują się średnią jakością. Dominują tu gleby piaszczyste, wykształcone z piasków słabogliniastych, największy udział w strukturze gruntów mają gleby bielcowe. W rejonie dolin rzecznych pojawiają się osady rzeczne, mady. Gleby bielcowe rozwijają się z bezwęglanowych, ubogich w glinokrzemiany piasków luźnych lub słabogliniastych. Należą do gleb kwaśnych, gdzie poziom próchniczny osiąga miąższość 3 – 10 cm i zawiera około 1% substancji organicznej. Gleby bielcowe współwystępują z glebami rdzawymi, których skałami macierzystymi są bezwęglanowe piaski rzecznołodowcowe, wydymowe i inne.

Na terenach miejsko – przemysłowych gminy występują grunty antropogeniczne, a gleby wskutek deformacji powierzchni, zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczeń atmosferycznych zostały przekształcone (zawodnione, zakwaszone, osuszone).

Znaczną powierzchnię na terenie całej gminy zajmują grunty rolne, duży jest również udział lasów. Tereny użytkowane rolniczo znajdują się praktycznie na terenie całej gminy. Rolnictwo na terenie całej gminy charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem gospodarstw, dominują gospodarstwa małe, maksymalnie do 4 ha. Ze względu na bliską lokalizację przemysłu oraz górnictwa występuje miejscowe skażenie gleb metalami ciężkimi, mimo tego większość terenów rolniczych na terenie gminy, z wyjątkiem północnej części, nie ma ograniczeń, co do produkcji żywności. W strukturze zasiewów zdecydowanie dominują rośliny zbożowe, ale uprawiane są również rośliny okopowe (ziemniaki, buraki cukrowe), motylkowe i strączkowe.

Wykorzystując stosunkowo dobre warunki glebowo-klimatyczne rolnicy prowadzą produkcję roślinną i zwierzęcą na wysokim poziomie, stosują małe ilości nawozów sztucznych, środków ochrony roślin, co bardzo korzystnie wpływa na jakość produkowanej żywności.

Pod względem właściwości rolniczej gleb na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny przeważają gleby średniej jakości IV i V klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ponad 80% gruntów ornych. Cechą charakterystyczną gminy jest całkowity brak gleb należących do I i II klasy bonitacyjnej. Zdecydowanie najwięcej jest gleb klasy IVb, IVa i V.

Korzystny wpływ lasów Puszczy Pszczyńskiej na rejon gminy stwarza dogodne warunki dla rozwoju rolnictwa prowadzonego metodami ekologicznymi.

3.1.8. Warunki przyrodniczo-krajobrazowe

W granicach przedmiotowego terenu krajobraz jest stosunkowo urozmaicony. Dominują tu użytki rolne, łąkowe, miejscami urozmaicone poprzez zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, lasy, zadrzewienia, doliny cieków, tereny zagospodarowane, zabudowane oraz przemysłowe i komunikacyjne. Występują też rozległe zbiorowiska leśne i parkowe. Szczególną uwagę przykuwają zbiorniki wodne, które stanowią nie tylko atrakcję turystyczną, obszar rekreacji czy także łowisko, ale przede wszystkim ciekawy ekosystem wodny.

W krajobrazie gminy wyraźnie zarysowuje się urozmaicona rzeźba terenu dodatkowo zmodyfikowane wskutek gospodarczej działalności człowieka. Dominującym typem krajobrazu naturalnego na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny są formy peryglacjalne, krajobrazy równinne i faliste, miejscami pagórkowate, którym w środowisku naturalnym odpowiadają gleby rdzawe i bielcowe.

Rzeźbę terenu gminy kształtują przede wszystkim ciek wodne należące do zlewni Bierawki i Rudy, bogata sieć dolin rzecznych, tereny bezodpływowe i wyrobiska. Wysokości kształtują się od 240 m n.p.m. (m.in. w dolinie Bierawki, Rudy, w rejonie Przegędzy) do 280 m n.p.m. (w rejonie Szczekowic), miejscami

spotyka się pojedyncze wzniesienia, a w pobliżu dolin rzecznych lokalne obniżenia. Różnice wysokości dochodzić mogą do kilkudziesięciu metrów. Teren wykazuje zasadnicze pochylenie w kierunku koryt płynących przez gminę rzek. Północno-wschodnia części gminy jest bardziej urozmaicona – znajduje się tu najwyższe wzniesienie Płaskowyżu Rybnickiego – góra Ramża (324,5 m n.p.m.). Góra ta położona jest wśród lasów, niedaleko jej wschodniej granicy, między Bełkiem a Dębieńskiem.

Niewątpliwie największą dominantą krajobrazową stanowią tereny biologicznie czynne – lasy i obszary rolne, trawiaste, odpowiednie dla migracji organizmów i materii.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody i zadrzewień oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Charakteryzują się one zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalają na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych. Obszary najatrakcyjniejsze to wszystkie wymieniane wcześniej zbiorniki wodne i ich wybrzeża cechujące się dużą dostępnością oraz potencjałem dla penetracji turystycznej pieszej i rowerowej. Dzięki znacznemu udziałowi terenów rolniczych przedmiotowy obszar ma charakter otwarty. Ogromnym atutem obszaru są tereny leśne, które podnoszą percepcyjną wartość obszaru, jednocześnie pozytywnie wpływając na stan i jakość powietrza atmosferycznego obszaru.

Generalnie tereny takich form krajobrazowych jak doliny, zagłębienia i obniżenia terenowe cechują gorsze warunki bioklimatyczne.

3.1.9. Biosfera

Na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny udział siedlisk przyrodniczych jest dość mocno zróżnicowany, obejmując zarówno cenne siedliska przyrodnicze, najlepiej zachowane w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, jak i tereny ubogie, antropogenicznie przekształcone.

Flora i fauna gminy Czerwionka-Leszczyny należy do regionu Środkowoeuropejskiego Niżowo-Wyżynnego, podregionu Środkowopolskiego (Szafer, 1972). Jest to obszar wyraźnie przejściowy, gdzie krzyżują się wpływy elementów wschodnich i zachodnich, północnych i południowych, zubożałych pod wpływem działalności człowieka.

Flora

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008), przedmiotowy teren położony jest na obszarze Działu Wyżyn Południowopolskich (C), Krainy Górnośląskiej (C.3), Okręgu Rybnicko - Kędzierzyńskiego (C.3.2), Podokręgu Rybnickim (C.3.2.c).

Potencjalną roślinność naturalną powinny stanowić bory mieszane i subkontynentalne grądy lipowo-grabowe. Jedynie dolinom rzecznych towarzyszą krajobrazy dolinne, równin zalewowych, na których występują mady i potencjalna roślinność w postaci łągów.

Na przestrzeni lat pod wpływem czynników antropogenicznych pierwotne siedliska ulegały przekształceniom, co pociągało za sobą zmiany w fizjonomii i strukturze gatunkowej poszczególnych fitocenoz. Antropogeniczne przemiany szaty roślinnej przejawiały się przede wszystkim wylesianiem terenów na potrzeby rolnictwa, a także osadnictwa i przemysłu.

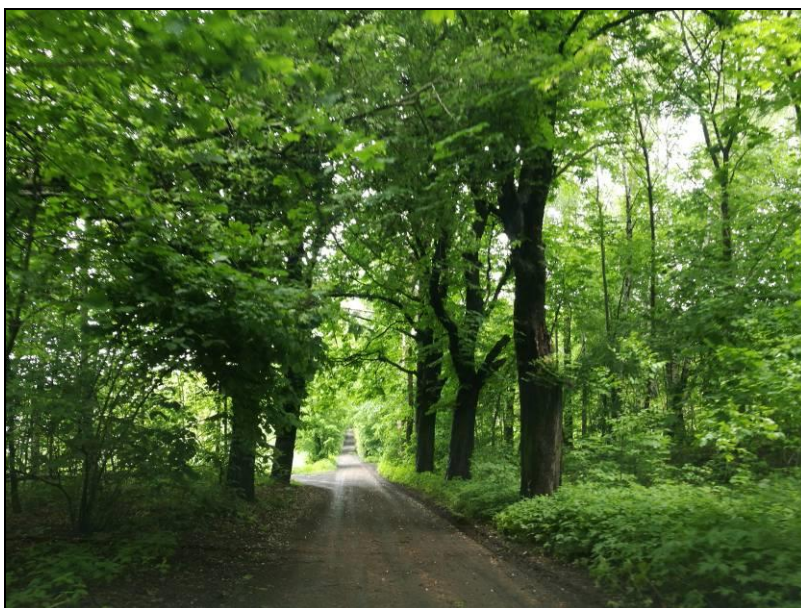
Do siedlisk występujących w granicach przedmiotowego terenu należą przede wszystkim tereny otwarte o charakterze pól uprawnych, łąk czy nieużytków a także zbiorowiska leśne i siedliska typowo antropogeniczne takie jak zieleń urządzone.

Lasy, zbiorowiska leśne i zadrzewienia

Zbiorowiska roślinne zieleni wysokiej występują w formie kompleksów leśnych i zadrzewień oraz zbiorowisk wzdłuż dolin cieków, rzadziej przy poboczach dróg.

Największym kompleksem roślinności wysokiej jest zbiorowisko leśne zlokalizowane w południowo – zachodniej części terenu. Ma ono charakter lasu gospodarczego. Skład gatunkowy zbiorowiska prezentuje się następująco:

1. Drzewostan właściwy - sosna (*Pinus sylvestris*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*) i miejscami modrzew europejski (*Larix decidua*);
2. Podszyt - podrost drzew oraz jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia*), dziki bez czarny (*Sambucus nigra*) oraz czeremcha zwyczajna (*Padus avium*), a lokalnie dereń (*Cornus sp.*) i inne;

Fotografia 2. Zbiorowisko leśne w południowo-zachodniej części terenu

3. Runo - o mało zróżnicowanym składzie gatunkowym, w wielu miejscach zdegradowane - niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*), glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*), podagrycznik (*Aegopodium podagraria*), kuklik pospolity (*Geum urbanum*), a ponadto czartawa (*Circaea sp.*), gatunki trawiaste, malina, poziomka, rośliny nitrofilne, pokrzywa (*Urtica sp.*);
4. Miejsca zaciemnione, obrzeża, pogranicza - rośliny okrajków nitrofilnych, w tym pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*) i podagrycznik pospolity (*Aegopodium podagraria*) tworzące fitocenozy zespołu *Urtico - Aegopodietum podagrariae* a także lokalnie porastające niecierpki drobnokwiatowe (*Impatiens parviflora*);
5. Doliny cieków - klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*), olsza czarna (*Alnus glutinosa*) i robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*).

Zbiorowiska nieleśne

1. Zbiorowiska ekotonalne, okrajkowe strefy przejściowej - okrajki o charakterze nitrofilnym, zbiorowisko *Urtico - Aegopodietum podagrariae* z podagrycznikiem pospolitym i pokrzywą występujące w miejscach zaciemnionych, szeroko rozpowszechniony zespół *Rudbeckio* –

- Solidaginetum* z gatunkami kenofitów amerykańskich (gatunków inwazyjnych) – nawłocią późną (*Solidago gigantea*) i nawłocią kanadyjską (*Solidago canadensis*);
2. Zbiorowiska łąkowe w miejscach wylesionych i utrzymywane są na skutek działalności człowieka, tj. wykaszania lub wypasania (zaprzestanie ich użytkowania prowadzi do wkraczania gatunków drzewiastych do fitocenozy łąkowych na skutek spontanicznej sukcesji naturalnej). półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe z klasy *Molinio – Arrhenatheretea*; gatunki trawiaste, w tym kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), wiechlina łąkowa (*Poa pratensis*), koniczyna łąkowa (*Trifolium pratense* L.), jasioniec piaskowy (*Jasione montana*), jastrzębiec kosmaczek (*Hieracium pilosella*), lepnica rozdęta (*Silene vulgaris*), miejscami ostrożeń warzywny (*Cirsium oleraceum*);

Fotografia 3. Zbiorowisko łąkowe oraz roślinność w dolinie cieku

Fotografia 4. Zbiorowisko łąkowe z sąsiedztwie autostrady A1

3. Zbiorowiska segetalne

- uprawy zbożowe, agrocenozy głównie kukurydzy, pszenżyta i żyta;
- zbiorowiska segetalne - gatunki pospolitych w skali kraju chwastów upraw zbożowych i okopowych, w tym na przykład bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), wyka (*Vicia sp.*), powój polny (*Convolvulus arvensis*), mak polny (*Papaver rhoeas*) czy chaber bławatek (*Centaurea cyanus*) i inne. Na ścierniskach można spotkać między innymi gatunki z rodzaju żójtlica (*Gallinsoga sp.*), chwastnica (*Echinochloa sp.*), jasnota (*Lamium sp.*). Skład gatunkowy zbiorowisk segetalnych jest ściśle uzależniony od rodzaju prowadzonej uprawy.

Fotografia 5. Agrocenoza pszenżyta

Fotografia 6. Agrocenoza kukurydzy

4. Zbiorowiska ruderalne - (miejsca silnie wydeptywane, przydroża, ścieżki, place oraz przydomowe podwórka, nieużytki) antropogeniczne zbiorowiska dywanowe zaliczane do fitosocjologicznego rzędu *Plantaginetalia majoris*. Gatunki tworzące fitocenozy poszczególnych zespołów charakteryzują się szerokim spektrum tolerancji siedliskowej, odporne na wydeptywanie, uszkodzenia mechaniczne, niekorzystne stosunki gruntowo-wodne oraz tolerancyjne wobec niskiej zasobności gleby w składniki pokarmowe. Zbiorowiska te są szeroko rozpowszechnione na obszarze całego kraju; trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus*), wiechlina spłaszczona (*Poa compressa*), konyza kanadyjska (*Coryza canadensis*), żótlca drobnokwiatowa (*Galinsoga parviflora*). W zbiorowiska ruderalne wkraczają niejednokrotnie gatunki łąkowe z klasy *Molinio – Arrhenatheretea*;
5. Fitocenozy roślin inwazyjnych - monocenozy nawłoci (*Solidago sp.*) stanowią zagrożenie dla rodzimej flory, w związku z niskimi wymaganiami siedliskowymi a także z uwagi na szereg przystosowań (duża produkcja nasion, rozbudowany system kłączy) wygrywają one konkurencję o wolne nisze ekologiczne z gatunkami flory rodzimej. Zalicza się je do tzw. grupy *transformers*, czyli roślin inwazyjnych powodujących zmiany w środowisku, m. in. poprzez modyfikację parametrów fizyko-chemicznych środowiska glebowego.

Tereny zieleni urządzonej - roślinność przydomowa, sady owocowe, parki, zieleńce, pasy zieleni przy drogach, aleje drzew, rosnące wzdłuż ciągów komunikacyjnych

Obszary z dominacją roślinności kulturowanej, skomponowanej i stale pielęgnowanej przez człowieka. Dobór drzew i krzewów i ich układ przestrzenny uwarunkowany jest historycznie oraz warunkami lokalnymi. W nasadzeniach obok rodzimych gatunków drzew i krzewów wykorzystane są także ozdobne rośliny drzewiaste obcego pochodzenia. Występuje tu roślinność strzyżonych (czasem zaniedbanych) trawników miejskich, często z udziałem darniowych zbiorowisk trawiastych. W części miejsc wydeptywanych i dewastowanych pojawiają się nitrofilne zbiorowiska niskich bylin. W mniej dostępnych i zaniedbanych miejscach dominują zbiorowiska okazałych bylin i pnączy. W pozostałych miejscach spotyka się półnaturalne i antropogeniczne darniowe zbiorowiska łąkowe. W miejscach nie utrzymywanych, zwłaszcza wzdłuż ogrodzeń dominują zbiorowiska roślinności ruderalnej.

Fauna

Zwierzęta występujące na tym obszarze Czerwionki-Leszczyn to głównie gatunki typowe dla niżu polskiego nawiązujące składem gatunkowym do uwarunkowań i charakteru siedlisk. W związku z powyższym skład gatunkowy fauny stanowią przede wszystkim gatunki leśne, jak i gatunki związane z terenami otwartymi (rolnymi) i zabudowaniami. Z uwagi na charakter mawianego terenu, można tu spotkać w dużej mierze gatunki synantropijne.

Bez wątplenia świat zwierzęcy najliczniej reprezentują bezkręgowce należący do takich grup jak mięczaki, owady i pajęczaki.

Obszary leśne i ich otoczenie

- Pająki i owady: trzyszczki piaskowe (*Cicindela hybrida*), łowiki (*Asilus sp.*), kusaki (*Staphylinidae*), grabarze pospolite (*Nicrophorus vespillo*), ścierwce (*Oeceptoma thoracica*), kózkowatych (*Cerambycidae*), sprężykowatych (*Elateridae*), biedronkowatych (*Coccinellidae*), stonkowatych (*Chrysomelidae*), ryjkowcowatych (*Curculionidae*) i kornikowatych (*Scolytidae*).

- Motyle: zieleńczyk ostrężynowiec (*Callophrys rubi*), dostojek malinowiec (*Argynnis paphia*), zawisek borowiec (*Hyloicus pinastri*), plamiec (*Abraxas sylvatica*), latolistek cytrynek (*Gonopteryx rhamni*), rusałka pawik (*Inachis io*), rusałka admirała (*Vanessa atalanta*), rusałka pokrzywnik (*Aglias urticae*), zorzynek rzeżuchowiec (*Anthocharis cardamines*), rusałka żałobnik (*Nymphalis Antiopa*). Rzadko obserwowany jest mieniak tęczowiec (*Apatura iris*).
- Błonkówki (*Hymenoptera*): mrówki (*Formicidae*), osy (*Vespidae*), bzygi (*Syrphidae*), trzmiele (*Bombus spp.*). Wszyscy przedstawiciele trzmieli podlegają ochronie prawnej.
- Ssaki: jelenie szlachetne (*Cervus elaphus*), sarny (*Capreolus capreolus*), dziki (*Sus scrofa*), lisy (*Vulpes vulpes*), kuny domowe (*Martes foina*), ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), łasice (*Mustela nivalis*), zajęce szaraki (*Lepus europaeus*), dzikie króliki (*Oryctolagus cuniculus*), wiewiórki (*Sciurus vulgaris*) i jeże europejskie (*Erinaceus europaeus*).
- Gady: padalec (*Anguis fragilis*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*), jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), zwinka (*Lacerta agilis*) - wszystkie znajdują się pod ochroną.
- Płazy: chronione żaby trawne (*Rana temporaria*), opuchy zwyczajne (*Bufo bufo*), traszki zwyczajne (*Triturus vulgaris*).
- Ptaki (chronione): dzięcioły duże (*Picoides major*), sikorki sosnowki (*Parus ater*), świergotki drzewne (*Anthus trivialis*), pleszki (*Phoenicurus phoenicurus*), zięby (*Fringila coelebs*), sójki (*Garulus glandarius*), sikory bogatki (*Parus major*), modraszki (*Parus careuleus*), trznadłe (*Emberiza citrinella*), kosy (*Turdus merula*) oraz ponadto bażanty (*Phasianus colchicus*), grzywacze (*Columba palumbus*).
- Zwierzęta wodne: ryby cierniki (*Gasterosteus aculeatus*), karasie srebrzyste (*Carasius auratus gibelio*) - odporne na zanieczyszczenie wód i brak tlenu. Rybostan zbiorników wód stojących to słonecznice (*Leucaspis delineatus*), karasie (*Carassius carassius*), liny (*Tinca tinca*), płocie (*Rutilus rutilus*), okonie (*Perca fluviatilis*) i inne. W strefie przybrzeżnej zbiorników występują przedstawiciele żab z grupy zielonych: żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*) i wodna (*Rana esculenta*), a tylko wyjątkowo kumaki nizinne (*Bombina bombina*).
- Ślimaki: błotniarka stawowa (*Lymnea stagnalis*), błotniarka otułka (*Lymnea glutinosa*), błotniarka moczarowa (*Lymnea (Galba) truncatula*), zatoczek pospolity (*Planorbis planorbis*) i zatoczek rogowy (*Planorbis barbus*).
- Wążki (*Odonata*).
- Chrząszcze wodne: kretakowate (*Gyrinidae*), pływakowate (*Dytiscidae*) i flisakowate (*Halplidae*).

Tereny otwarte

- Owady: pluskwiaki (*Homoptera*), muchówki (*Diptera*), błonkówki (*Hymenoptera*) i chrząszcze (*Coleoptera*).
- Pająki.
- Ptaki: skowronek polny (*Alauda arvensis*), czajka (*Vanellus vanellus*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), kuropatwa (*Perdix perdix*), kawka (*Corvus monedula*), gawron (*Corvus frugilegus*), wrona siwa (*Corvus corone cornix*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), pustułka (*Falco tinnunculus*).
- Ssaki: zajęce szaraki (*Lepus europeus*), liczne gryzonie (*Rodentia*) i owadożerne (*Insectivora*), kret (*Talpa europaea*), sarny (*Capreolus capreolus*), myszy polne (*Apodemus agrarius*), norniki zwyczajne - polniki (*Microtus arvalis*).

Awiofauna (ogółem)

bażanty (*Phasianus colchicus*), bociany białe (*Ciconia ciconia*), czajki (*Vanellus vanellus*), dymówki (*Hirundo rustica*), gawrony (*Corvus frugilegus*), jaskółki oknówki (*Delichon urbica*), jerzyki (*Apus apus*),

kawki (*Corvus monedula*), kopciuszki (*Phoenicurus ochruros*), kosy (*Turdus merula*), kukułki (*Cuculus canorus*), kuropatwy (*Perdix perdix*), modraszki (*Cyanistes caeruleus*), pliszki siwe (*Motacilla alba*), pustułki (*Falco tinnunculus*), ruzdziki (*Erithacus rubecula*), sierpówki (*Streptopelia decaocto*), sikorki bogatki (*Parus major*), skowronki polne (*Alauda arvensis*), sójki (*Garrulus glandarius*), sroki (*Pica pica*), szpaki (*Sturnus vulgaris*), wrony siwe (*Corvus corone cornix*), wróble domowe (*Passer domesticus*), zięby (*Fringilla coelebs*) a także puszczyki (*Strix aluco*) i uszatki (*Asio otus*).

3.1.10. Ochrona przyrody i korytarze ekologiczne

W granicach gminy wskazuje się obszarowe i obiektowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody:

1. Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich wraz z otuliną,
2. Użytek ekologiczny "Kencierz",
3. Pomniki przyrody – 10 drzew, 1 aleja drzew i 1 głąz (łącznie 12 obiekty).

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich powstał na mocy Rozporządzenia Wojewody Katowickiego Nr 181/93 z dnia 23 listopada 1993 roku.¹ Park obejmuje obszar 493,87 km². Powierzchnia otuliny wynosi 140,10 km². Ochroną prawną objęto zwarte połacie lasów rudzkich i pszczyńskich, łąki i nieużytki towarzyszące gęstej sieci rzecznej, a także bardzo tu popularne stawy rybne oraz inne elementy przestrzenne, bezpośrednio lub pośrednio związane z zapoczątkowaną tu 750 lat temu działalnością Cystersów. Wzajemne przenikanie się elementów przyrodniczych i kulturowych stanowi charakterystyczną cechę tego obszaru. Ważną przesłanką utworzenia Parku była ochrona korytarza ekologicznego łączącego dorzecza górnej Wisły i górnej Odry, a poprzez Bramę Morawską również struktury przyrodnicze Europy Środkowej ze strukturami przyrodniczymi Europy Południowej.

Park położony jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego i zajmuje wschodnią część Kotliny Raciborskiej oraz północne fragmenty Płaskowyżu Rybnickiego.

Obszar Parku położony jest w obrębie zlewni rzek Rudy, Suminy i Bierawki. Wymienione rzeki, choć stosunkowo krótkie, odznaczają się znaczną zasobnością w wodę. Obfitość wód, zwłaszcza powierzchniowych, przyczyniła się do znacznego zróżnicowania warunków siedliskowych, a co za tym idzie do rozwoju wielu cennych gatunków flory i fauny. W systemie wodnym Parku znaczną rolę odgrywają zbiorniki wodne. Naliczono ich tutaj ponad 270.

Obecnie lesistość obszaru Parku wynosi około 57 %. Dominują tu drzewostany sosnowe, rosnące na siedliskach borowych, wykształconych na glebach bielcowych, ale także wprowadzone sztucznie na siedliska żyznych lasów liściastych. Wykaz objętych ochroną ścisłą roślin naczyniowych Parku obejmuje współcześnie 47 gatunków (m.in. skrzyp olbrzymi, długosz królewski, pióropusznik strusi, salwinia pływająca, bagno zwyczajne, wawrzynek wilczczyko, wierzba borówkolistna, cebulica dwulistna, centuria pospolita, ciemiężca zielona, kosaciec syberyjski, kotewka orzech wodny, liczydło górskie, lilia złotogłów, mieczyk dachówkowaty, rosziczka okrągłolistna, zerwa kulista i zimowit jesienny oraz storczykowate: kruszczyk błotny, kruszczyk połabski, kukułka szerokolistna i podkolan biały).

Do Fauny kręgowców Parku liczy 14 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, 236 gatunków ptaków oraz 56 gatunków ssaków. Spośród ptaków 154 gatunki należą do awifauny lęgowej, a pozostałe to gatunki przelotne, zimujące bądź zalatujące przypadkowo. Z kręgowców uznanych za zagrożone w skali kraju, zakwalifikowanych do „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”, w granicach Parku przystępują do rozrodu:

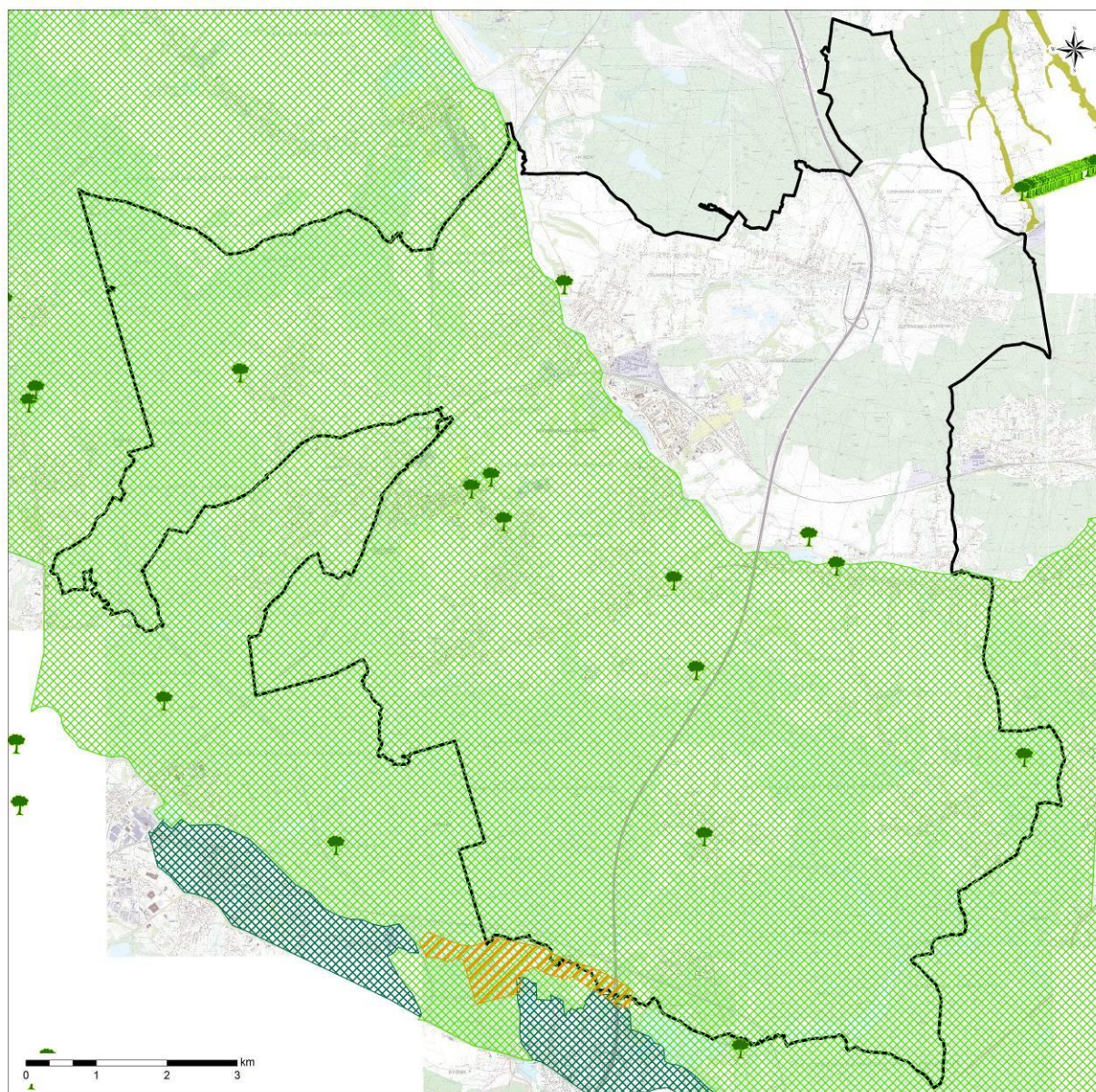
¹ <https://www.zpk.com.pl/parki-krajobrazowe/cysterskie-kompozycje-krajobrazowe-rud-wielkich>

traszka grzebieniasta, hełmiatka, bąk, bączek, bielik, zielonka, podróżniczek i przedstawiciel nietoperzy – borowiaczek.

Najbogatszym przyrodniczo terenem w obrębie Parku jest kompleks leśno-stawowy łączok w okolicach Raciborza, będący obecnie jedynym rezerwatem w granicach Parku. Ochronę prawną łączoka wprowadzono w celu zachowania wielogatunkowego lasu łąkowego, alei zabytkowych drzew, starorzeczy rzeki Odry ze stanowiskiem kotewki orzecha wodnego oraz miejsc łąkowych awifauny. Obszar ten należy do ogólnoeuropejskiej sieci Natura 2000. Na obszarze Parku istnieją obecnie 4 użytki ekologiczne: „Kencierz”; „łąka trzęślicowa w Małej Nędzy”, „Meandry rzeki Rudy” oraz „Starorzecze przy klasztorze w Rudach”. W Parku, włącznie z otuliną, znajduje się 47 pomników przyrody ożywionej. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują: dąb szypułkowy „Cysters” przy zespole klasztorno-pałacowym w Rudach, dąb szypułkowy „Sobieskiego” w rezerwacie „Łączok”, grab zwyczajny w Jankowicach, lipa drobnolistna w Stanicy oraz grupy dębów szypułkowych w rejonie parku w Baranowicach. Pomniki przyrody nieożywionej w Parku reprezentowane są aktualnie przez jeden obiekt – głąz narzutowy im. Oskara Michalika, usytuowany w kompleksie leśnym na północny-wschód od Rybnika - Paruszowca.

Poza potrzebą zapewnienia warunków dla ochrony wartości przyrodniczych, ważnym powodem zainicjowania działań zmierzających do utworzenia Parku była troska o zachowanie materialnych i niematerialnych zabytków kultury regionu, będących ważnym elementem składowym krajobrazu. Świadome, celowe i mądre kształtowanie tegoż krajobrazu, z jego naturalnym i antropogenicznym komponentem na terenach objętych dzisiaj prawną ochroną parku krajobrazowego było przez wieki zasługą zakonu Cystersów. Odzwierciedleniem w budownictwie cysterskim ideału ascezy jest architektura kościoła w Rudach. Oddział Biura Parków w Rudach wraz z Ośrodkiem Edukacyjnym od 1999 roku mieści się w zabytkowym budynku zwanym „Szpitalikiem Rogera”. Do pozostałych, zasługujących na uwagę zabytków architektury sakralnej i świeckiej należą drewniane kościoły: w Wilczej p.w. św. Mikołaja z 1755 r., Bełku p.w. św. Marii Magdaleny z 1753 r., Ligockiej Kuźni p.w. św. Wawrzyńca z 1717 r., Palowicach z XVI w. z wieżą z 1606 r.; dwór i zabudowania gospodarcze z XIX w. w Kuźni Nieborowickiej, klasycystyczny dwór z 1800 r. w Lyskach, przebudowany dwór z XVI w. w Pilchowicach, późnoklasycystyczny dwór z 1910 r. w Rudziczce, rozbudowany, późnoklasycystyczny pałac z XVII w. w Baranowicach, barokowy pałac z 1755 r. w Sośnicowicach, neogotycki pałac z II połowy XIX w. w Wilczej, dwór myśliwski z XIX w. w Zwonowicach.

Użytek ekologiczny pod nazwą "Kencierz" o ogólnej powierzchni 527.009 m² położony w gminach Rybnik, Czerwionka-Leszczyny oraz Żory został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 80/08 Wojewody Śląskiego z dnia 24 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą "Kencierz" w gminach Rybnik, Czerwionka-Leszczyny oraz Żory. Szczególnym celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów hydrogenicznym ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt.

Legenda

Granica administracyjna gminy Czerwionka-Leszczyny	Użytek ekologiczny "Kencerz"
Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich	Pomniki przyrody
Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich - otulina	Obszary chronionego krajobrazu

Rysunek 12. Ochrona przyrody na terenie Czerwionki-Leszczyn

Tabela 4. Pomniki przyrody na terenie miasta Bieruń

L.P.	KOD INSPIRE	DATA UTWORZENIA	OPIS	TYP TWORU	OPIS POMNIKA	AKT PRAWNY	DATA PUBLIKACJI
1.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.285	1958-10-23	ROŚNIE OBOK KAPLICZKI W POBLIŻU KOŚCIOŁA P.W. ŚW. JACKA	JEDNOOBIEKTOWY	LIPA DROBNOLISTNA (TILLIA CORDATA)	ORZECZENIE NR 00140 O UZNANIU ZA POMNIK PRZYRODY PWRN W KATOWICACH Z DNIA 23.10.1958R.	1958-10-23
2.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.286	1963-08-07	ROŚNIE NA SKARPIE OBOK TZW. RATUSZA PRZY UL. KS. POJDY	JEDNOOBIEKTOWY	DĄB SZYPUŁKOWY (QUERCUS ROBUR)	DECYZJA NR 240 O UZNANIU ZA POMNIK PRZYRODY PWRN W KATOWICACH Z DNIA 07.08.1963R.	1963-08-07
3.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.287	1963-10-10	ROŚNIE W ODLEGŁOŚCI STU, STU KILKUDZIESIĘCIU METRÓW OD ZABUDOWAŃ BYŁEGO KOMBINATU PGR	JEDNOOBIEKTOWY	DĄB SZYPUŁKOWY (QUERCUS ROBUR)	DECYZJA NR 277 O UZNANIU ZA POMNIK PRZYRODY PWRN W KATOWICACH Z DNIA 10.10.1963R.	1963-10-10
4.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.288	1998-06-01	ROŚNIE OBOK ZABYTKOWEGO DREWNIANEGO KOŚCIOŁA P.W. MARIII MAGDALENY	JEDNOOBIEKTOWY	DĄB SZYPUŁKOWY (QUERCUS ROBUR)	UCHWAŁA NR IV/39/98 RADY MIEJSKIEJ W CZERWIONCE-LESZCZYNACH Z DNIA 28 MAJA 1998R. W SPRAWIE WPROWADZENIA OCHRONY INDYWIDUALNEJ DRZEW W DRODZE UZNANIA ZA POMNIKI PRZYRODY.	1998-06-01
5.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.289	1998-06-01	ALEJA KASZTANOWCÓW PRZY UL. BEŁKOWSKIEJ W DĘBIEŃSKU TWORZY 61 SZT. DRZEW.	JEDNOOBIEKTOWY	KASZTANOWIEC ZWYCZAJNY (AESCULUS HIPPOCASTANUM). ALEJA KASZTANOWCÓW SKŁADAJĄCA SIĘ Z 61 SZT. DRZEW O OBWODZIE OD 80 DO 270 CM. ALEJA TA PRZEDSTAWIA OBIEKT PRZYRODNICZY O WYBITNYCH WALORACH KRAJOBRAZOWYCH. SZCZEGÓLNIJE ATRAKCYJNIE PREZENTUJE SIĘ W OKRESIE KWITNIENIA KASZTANOWCÓW.	UCHWAŁA NR IV/39/98 RADY MIEJSKIEJ W CZERWIONCE-LESZCZYNACH Z DNIA 28 MAJA 1998R. W SPRAWIE WPROWADZENIA OCHRONY INDYWIDUALNEJ DRZEW W DRODZE UZNANIA ZA POMNIKI PRZYRODY.	1998-06-01
6.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.290	1963-08-07	ROŚNIE PRZY UL. POLNEJ 9, OBOK PRZYDROŻNEGO KRZYŻA Z 1858 R.	JEDNOOBIEKTOWY	PLATAN KLONOLISTNY (PLATANUS ACERIFOLIA)	DECYZJA NR 240 O UZNANIU ZA POMNIK PRZYRODY PWRN W KATOWICACH Z DNIA 07.08.1963R.	1963-08-07
7.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.291	1963-08-07	ROŚNIE PRZY UL. KLIMKA, OBOK PRZYDROŻNEGO KRZYŻA	JEDNOOBIEKTOWY	LIPA DROBNOLISTNA (TILLIA CORDATA)	DECYZJA NR 240 O UZNANIU ZA POMNIK PRZYRODY PWRN W KATOWICACH Z DNIA 07.08.1963R.	1963-08-07
8.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.292	1963-08-07	ROŚNIE NAPRZECIWKO DOMU PRZY UL. GLIWICKIEJ 82	JEDNOOBIEKTOWY	LIPA DROBNOLISTNA (TILLIA CORDATA)	DECYZJA NR 240 O UZNANIU ZA POMNIK PRZYRODY PWRN W KATOWICACH Z DNIA 07.08.1963R.	1963-08-07
9.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.293	1998-06-01	ROŚNIE NA SKARPIE NA SKRAJU ŁĄKI PRZY UL. LEŚNEJ	JEDNOOBIEKTOWY	DĄB SZYPUŁKOWY (QUERCUS ROBUR)	UCHWAŁA NR IV/39/98 RADY MIEJSKIEJ W CZERWIONCE-LESZCZYNACH Z DNIA 28 MAJA 1998R. W SPRAWIE WPROWADZENIA	1998-06-01

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYN

						OCHRONY INDYWIDUALNEJ DRZEW W DRODZE UZNANIA ZA POMNIKI PRZYRODY.	
10.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.294	1998-06-01	ROŚNIE OBOK STACJI PKP W PALOWICACH	JEDNOOBIEKTOWY	KASZTANOWIEC ZWYCZAJNY (AESCULUS HIPPOCASTANUM)	UCHWAŁA NR IV/39/98 RADY MIEJSKIEJ W CZERWIONCE-LESZCZYNACH Z DNIA 28 MAJA 1998R. W SPRAWIE WPROWADZENIA OCHRONY INDYWIDUALNEJ DRZEW W DRODZE UZNANIA ZA POMNIKI PRZYRODY.	1998-06-01
11.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.295	1998-06-01	ROŚNIE NA TERENIE PARKU PODWORSKIEGO	JEDNOOBIEKTOWY	WIAZ GÓRSKI (ULMUS GLABRA)	UCHWAŁA NR IV/39/98 RADY MIEJSKIEJ W CZERWIONCE-LESZCZYNACH Z DNIA 28 MAJA 1998R. W SPRAWIE WPROWADZENIA OCHRONY INDYWIDUALNEJ DRZEW W DRODZE UZNANIA ZA POMNIKI PRZYRODY.	1998-06-01
12.	PL.ZIPOP.1393.PP. 2412013.296	2007-12-25	GŁAZ ALOJZEGO DAMCA USYTUOWANY NA TERENIE ZESPOŁU SZKÓŁ Nr 1	JEDNOOBIEKTOWY	GŁAZ NARZUTOWY O OBWODZIE 550 CM	UCHWAŁA Nr XV/140/07 RADY MIEJSKIEJ W CZERWIONCE-LESZCZYNACH Z DNIA 26 PAŹDZIERNIKA 2007 R. W SPRAWIE USTANOWIENIA POMNIKA PRZYRODY	2007-12-10

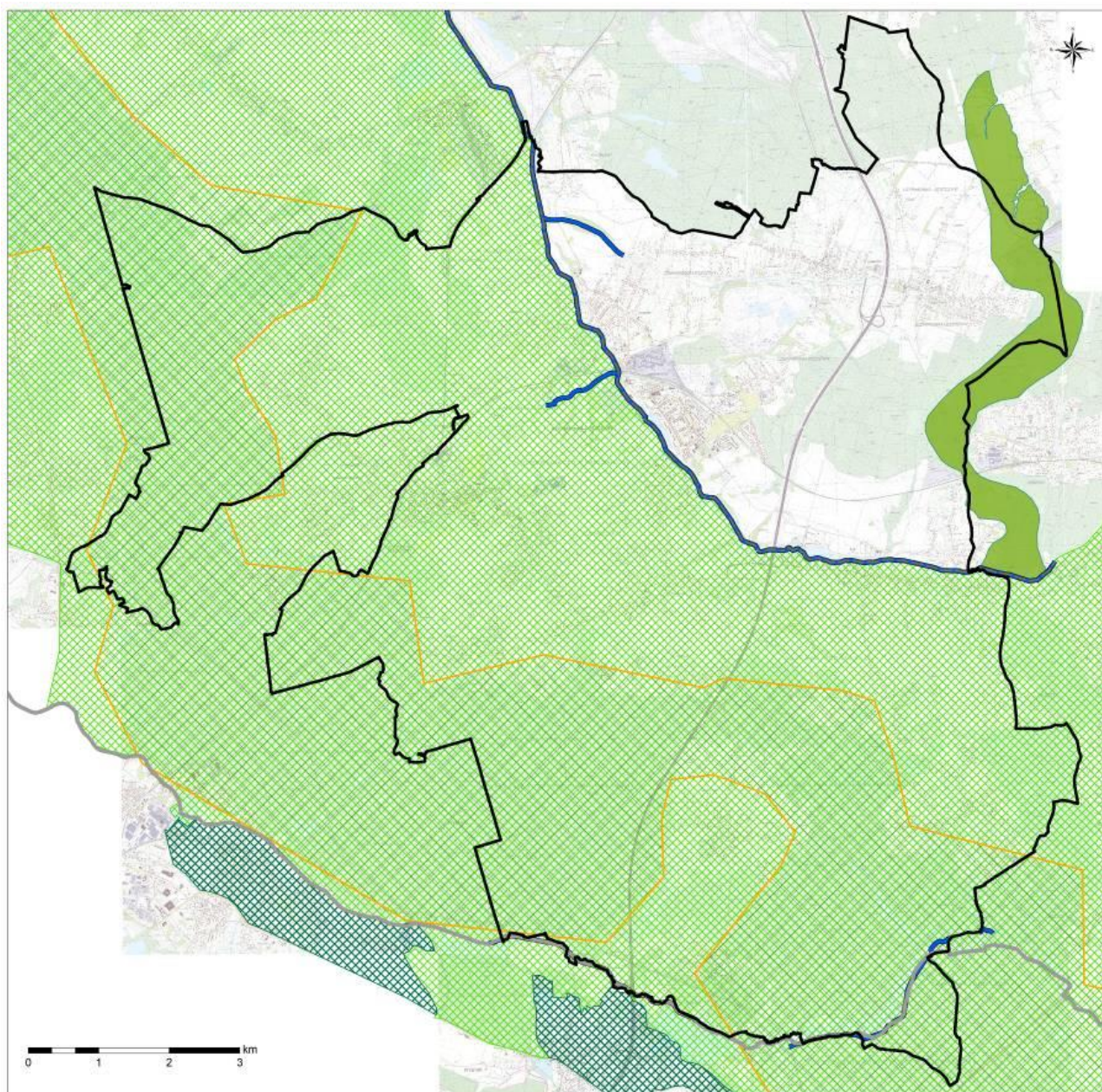
Przedmiotowy teren znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego rangi krajowej (korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000) „Rudy Wielkie I Dolina Górnej Wisły”. Korytarz ten obejmuje zachodnią i południowo-zachodnią część gminy.

Na obszarze Czerwionki-Leszczyn zaznacza się układ korytarzy ekologicznych województwa śląskiego²:

1. Korytarz spójności obszarów chronionych K10 – Orzesze wraz z obszarem chronionym,
2. Korytarz chiropterologiczny – obszar łącznikowy,
3. Korytarz ekologiczny ornitologiczny regionalny „Dolina górnej Wisły - Dolina górnej Odry”
4. Korytarze ichtiologiczne ciągłe i nieciągłe do udroźnienia na rzekach Bierawka i Ruda wraz z obszarami rdzeniowymi,
5. Korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych D/LPK-LR wraz z korytarzem newralgicznym i newralgicznym węzłowym,
6. Korytarz teriologiczny ssaków kopytnych K/LPK-LR wraz z korytarzem newralgicznym i newralgicznym węzłowym.

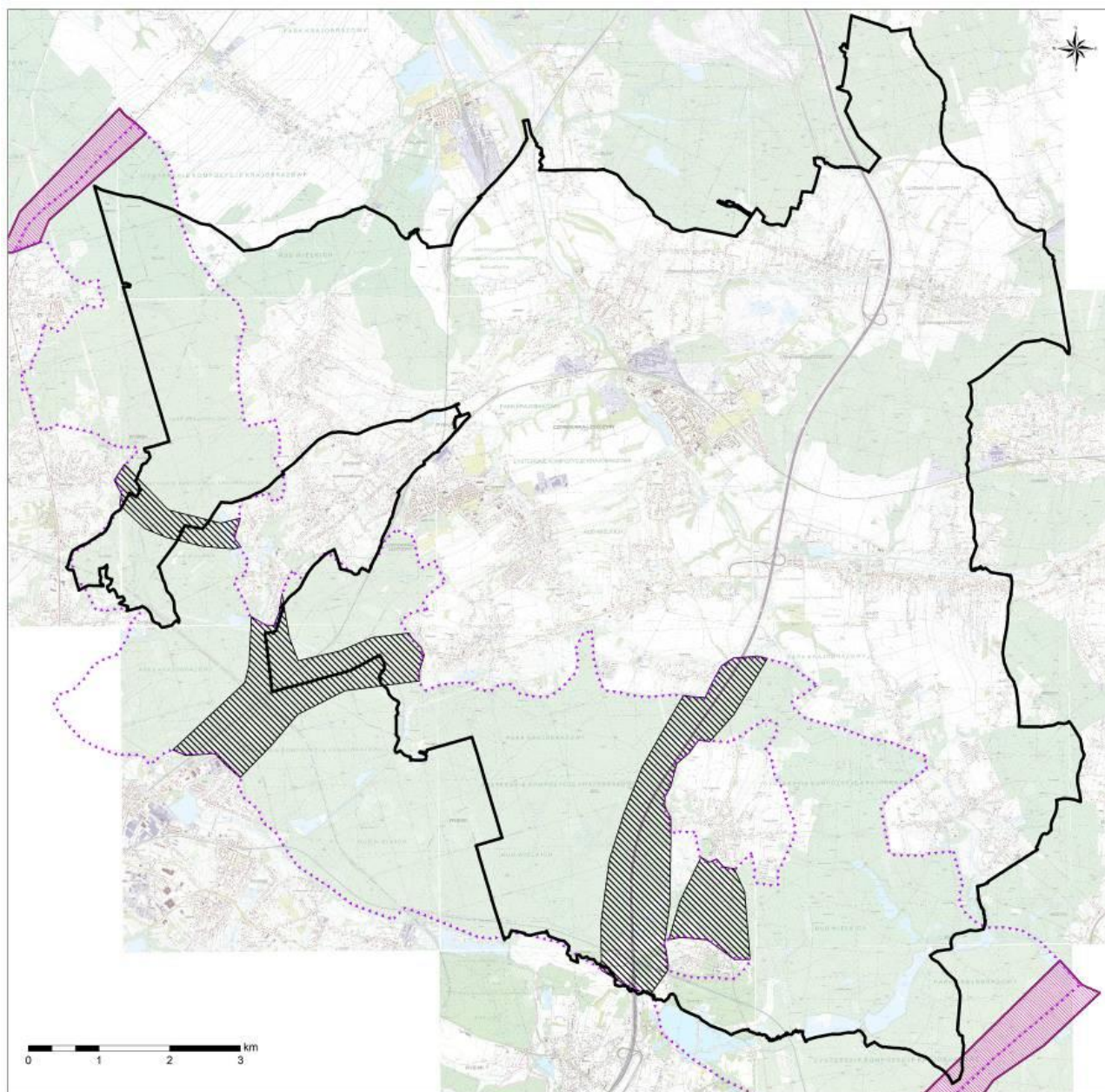
² Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2008. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ss. 113-120 (W:) Jędrzejewski W., Ławreszuk D. (red.) 2008. Ochrona łączności ekologicznej w Polsce. Materiały konferencji międzynarodowej „Wdrażanie koncepcji korytarzy ekologicznych w Polsce”. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża. Ss. 308. Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.). 2010. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice. Ss. 280 [maszynopis].

Legenda

Granica administracyjna gminy Czerwionka-Leszczyny	Korytarz spójności obszarów chronionych K10 - Orzesze
Korytarz ekologiczny rangi krajowej "Rudy Wielkie i Dolina Górnej Wisły"	Korytarze ichtiolologiczne ciągłe i nieciągłe do udrożenia na rzekach Bierawka i Ruda - obszary rdzeniowe
Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich	Korytarze ichtiolologiczne ciągłe i nieciągłe do udrożenia na rzekach Bierawka i Ruda
Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich - otulina	Korytarz chiropterologiczny lokalny - obszar łącznikowy

Rysunek 13. Układ korytarzy ekologicznych województwa śląskiego, cz.1

Legenda

Granica administracyjna gminy Czerwionka-Leszczyny	Korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych D/LPK-LR oraz ssaków kopytnych K/LPK-LR - obszar newralgiczny węzłowy
Korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych D/LPK-LR oraz ssaków kopytnych K/LPK-LR - obszar newralgiczny	Korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych D/LPK-LR oraz ssaków kopytnych K/LPK-LR

Rysunek 14. Układ korytarzy ekologicznych województwa śląskiego, cz.2

3.1.11. Dziedzictwo kulturowe

W Studium ustala się, że ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków kultury współczesnej w procesie rozwoju gminy realizowana będzie poprzez:

- 1) zachowanie i ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków ,
- 2) utrzymanie istniejących oraz wyznaczenie nowych stref ochrony konserwatorskiej,
- 3) ochronę obiektów o charakterze zabytkowym objętych gminną ewidencją zabytków ,
- 4) dokonywaną okresowo (co najmniej raz w trakcie kadencji Rady Gminy przez Gminną Komisję Urbanistyczno- Architektoniczną) analizę stanu oraz wartości estetycznych obiektów zrealizowanych i realizowanych obecnie oraz ich ewentualne zaliczenie w poczet dóbr kultury współczesnej.

Ustala się zachowanie i ochronę konserwatorską obiektów i założeń wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego, do których należą:

- 1) kościół parafialny pod wezwaniem świętej Marii Magdaleny z XVIII wieku, drewniany na podmurówce z kamienia , z wieżą. Granice ochrony rozciągają się na całość obiektu w ramach ogrodzenia - teren cmentarza przykościelnego i obejmują również wyposażenie wnętrza (Bełk ul. Kościelna; rejestr zabytków nr A/558/66 5.02.66),
- 2) układ urbanistyczny osiedla robotniczego KWK „Dębieńsko”, który tworzą:
  - układ planu osiedla , zabudowa mieszkaniowa:
  - ulica Wolności 1,3,4,5,6,7,8,9,10 ,11 ,12 ,13 ,14, 15 ,16,17,18 ,19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 34,36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50,52, 54,
  - ulica słowackiego 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10, 11, 12, 13, 15,
  - ulica Hallera 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 , 11 ,
  - ulica Kombatantów 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9,
  - ulica Mickiewicza 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 , 11 ,
  - ulica Szkolna 1,
  - budynek szkoły przy ulicy Kombatantów 8,
  - zabudowa gospodarcza towarzysząca budynkom mieszkalnym:
  - ulica Kombatantów 1, 2 , 3 ,4, 6, 7, 9,
  - ulica Mickiewicza 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 , 11 ,
  - ulica Wolności 13 , 15 , 19,21,23,
  - układ zieleni - obsadzenie ulic (Czerwionka; rejestr zabytków nr A/1550/95 10. 11. 95),
- 3) park podworski z pałacem z końca XIX wieku w południowo-wschodniej części miasta; granice ochrony obejmują całość założenia z parkiem i dworkiem (Czerwionka Aleja św. Barbary 6; rejestr zabytków nr A/1281/81, 17.12.81),
- 4) kaplica św. Jana Nepomucena na obszarze dworskim, z XIX wieku, klasycystyczna , murowana, tynkowana; granice obejmują całość obiektu; (Czuchów ul. 3 Maja; rejestr zabytków nr A/544/ 66, 16.02.66),
- 5) założenie parku krajobrazowego z dworem z XIX wieku; granice ochrony obejmują całość założenia, czyli park wraz z dworem; (Czuchów , ul. 3 Maja; rejestr zabytków nr A/1272/81, 17.12.81),
- 6) kościół parafialny pod wezwaniem świętego Jerzego z XIX wieku, murowany, tynkowany; granice ochrony rozciągają się na całość budowli w ramach ogrodzenia wraz z wyposażeniem wnętrza (Dębieńsko Wielkie, ul. Zabrzańska; rejestr zabytków nr A/594/66, 15.03.66),
- 7) park podworski wraz z dworem w północno-zachodniej części miasta, z końca XIX wieku; granice ochrony obejmują dworek wraz z parkiem wyznaczonym ogrodzeniem (Leszczyń, ul. Pojdy;

- rejestr zabytków nr A/1280/81 17.12.81),
- 8) figura Św. Jana Nepomucena w kapliczce (Leszczyny, ul. Pojdy 92, róg ul. Czereśniowej; rejestr zabytków nr B/545/80 17.12.80),
  - 9) park podworski wraz z pałacem z końca XIX wieku; granice ochrony obejmują dworek wraz z parkiem wyznaczonym polami uprawnymi i drogami (Nowy Dwór ul. Nowy Dwór; A/1283/81,17.12.81),
  - 10) kościół parafialny pod wezwaniem Trójcy Świętej z XVII wieku, drewniany z wieżą i kruchtami. Granice obejmują cały obiekt w ramach ogrodzenia i wyposażenie (Palowice ul. Woszczycka; rejestr zabytków nr A/563/66, 5.02.66),
  - 11) dwór z resztkami parku z XIX wieku, klasycystyczny, murowany; granice ochrony rozciągają się na całość założenia w ramach założenia parkowego; (Palowice ul. Wiejska, rejestr zabytków nr A/597/66, 15.03.66),
  - 12) Gichta - pozostałość po zabudowaniach huty „Waleska” - z XIX wieku, klasycystyczna, murowana (Palowice ; rejestr zabytków nr A/599/66, 17.03.66).

Ustala się ochronę założeń i obiektów w strefie ochrony konserwatorskiej „A” o nazwie: „**strefa rekonstrukcji historycznego układu urbanistycznego oraz ochrony obiektów zabytkowych**”.

Przedmiot ochrony w strefie konserwatorskiej: historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny oraz obiekty zabytkowe tworzące lub uzupełniające ten układ.

Cel ochrony w strefie konserwatorskiej: zachowanie, rewitalizacja oraz aktywizacja zabytkowych obiektów i założeń.

W strefie obowiązują następujące ustalenia: zamierzenia inwestycyjne należy uzgadniać z państwową służbą ochrony zabytków; istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości uzupełniać; dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów; zakazuje się realizacji samodzielnych konstrukcji i urządzeń reklamowych; przy pracach ziemnych wskazany nadzór archeologiczny.

Strefa „A” obejmuje:

- 1) kościół drewniany p.w. Św. Marii Magdaleny wraz z otoczeniem w Bełku o numerze rej. 558/66,
- 2) teren kościoła p.w. Św. Jerzego - nr rej. 594/66 wraz z cmentarzem w Dębieńsku Wielkim,
- 3) kościół drewniany p.w. św. Trójcy - nr rej. 563/66 wraz z otoczeniem w Palowicach,
- 4) założenie dworsko - parkowe w Czuchowie - nr rej. A/1272/81 z kaplica - nr rej. 44/66 wraz z terenem szkoły,
- 5) założenie pałacowo - parkowe przy ul. Pojdy w Leszczynach nr rej. A/1280/81,
- 6) założenie pałacowo - parkowe przy ul. Parkowej w Czerwionce - nr rej. 1281/81,
- 7) założenie dworsko parkowe „Nowy Dwór” w Leszczynach - nr rej. A/1283/81,
- 8) założenie dworsko - parkowe w Palowicach - nr rej. 597/66 oraz 598/66,
- 9) osiedle robotnicze KWK „Dębieńsko” w Czerwionce - nr rej. A/1550/95,
- 10) osiedle robotnicze przy ul. Kościuszki i Głowackiego w Czerwionce,
- 11) osiedle dozoru górniczego przy ul. Młyńskiej w Czuchowie,
- 12) teren kościoła p.w. Wniebowzięcia N.M.P w Czuchowie,
- 13) teren obejmujący centrum Bełku z granica biegnąca ul. Główna, Wolności Kościelną wraz z kaplica na wzgórzu i kościołem p.w. św. Marii Magdaleny,
- 14) teren dawnego folwarku i gorzelni przy ul. Majątkowej w Bełku.

Ustala się ochronę założeń i obiektów w strefie ochrony konserwatorskiej „B” o nazwie „**strefa ochrony zachowanych obiektów i elementów zabytkowych**”.

Przedmiot ochrony w strefie konserwatorskiej: zachowane zabytkowe obiekty i założenia.

Cel ochrony w strefie konserwatorskiej: zachowanie, rewitalizacja oraz aktywizacja zabytkowych obiektów i założeń.

W strefie obowiązują następujące ustalenia: przed realizacją zamierzenia inwestycyjnego należy zasięgnąć opinii państwowej służby ochrony zabytków; istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości uzupełniać; dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów; przy pracach ziemnych wskazany nadzór archeologiczny;

Strefa „B” obejmuje:

- 1) Gichtę w Palowicach – pozostałość po zabudowie huty „Waleska” - nr rej. 599/66,
- 2) zabudowę śródmieścia Czerwionki wokół osiedla robotniczego KWK „Dębieńsko” wraz z zabudową wzdłuż ulicy Furgoła oraz terenem folwarku przy tej ulicy;
- 3) folwark Stanowice Agencji Rolnej S.P wraz z terenem zabudowy mieszkaniowej przy ul. Ściegiennego,
- 4) fragment terenu kopalni „Dębieńsko” w Czerwionce,
- 5) osiedle robotnicze przy ul. Rybnickiej w Czuchowie,
- 6) teren cegielni przy ul. Leśnej w Czerwionce,
- 7) obszar obejmujący centrum Dębieńska Wielkiego wraz z pozostałością założenia folwarcznego,
- 8) budynki nadleśnictwa Paruszowiec w Przegędzy.

Ustala się ochronę ekspozycji założeń i obiektów w strefie ochrony konserwatorskiej „E” o nazwie **„strefa ekspozycji zabytkowego założenia”**.

Przedmiot ochrony w strefie konserwatorskiej: historyczna ekspozycja zabytkowych obiektów i założeń.

Cel ochrony w strefie konserwatorskiej: zachowanie historycznej ekspozycji oraz ochrona lokalizacji zabytkowych obiektów i założeń; harmonijne z poszanowaniem tradycji.

W strefie obowiązują następujące ustalenia: przed realizacją zamierzenia inwestycyjnego należy zasięgnąć opinii państwowej służby ochrony zabytków; istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości i dążyć do przywrócenia historycznej formy zieleni towarzyszącej; dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów; dostosowanie ewentualnej nowej zabudowy do tradycyjnego, historycznego otoczenia; unikanie przesłaniania obiektów zabytkowych; przy pracach ziemnych wskazany nadzór archeologiczny.

Strefa „E” obejmuje:

- 1) tereny doliny rzeki Bierawki w Bełku w rejonie folwarku i zabytkowego kościoła,
- 2) teren przy folwarku w Dębieńsku Wielkim,
- 3) teren w rejonie założenia dworsko - parkowego „Nowy Dwór”,
- 4) teren w rejonie kościoła w Stanowicach.

Ustala się ochronę tożsamości miejsca w strefie ochrony konserwatorskiej „K” o nazwie - **„strefa ochrony krajobrazu”**.

Przedmiot ochrony w strefie konserwatorskiej: historyczna sylweta zabytkowych obiektów i założeń i jej miejsce w krajobrazie kulturowym,

Cel ochrony w strefie konserwatorskiej: zachowanie historycznego krajobrazu oraz ochrona sylwety zabytkowych obiektów i założeń; zachowanie tożsamości miejsca i czasu,

W strefie obowiązują następujące ustalenia: przed realizacją zamierzenia inwestycyjnego należy zasięgnąć opinii państwowej służby ochrony zabytków; istniejący układ zieleni należy ochraniać, utrzymać oraz w miarę możliwości dążyć do przywrócenia historycznej formy zieleni towarzyszącej; dopuszcza się remont, modernizację oraz przebudowę obiektów.

Strefa „K” obejmuje:

- 1) teren zabudowań Szybu „Jan” V Kopalni „Dębieńsko ”,
- 2) teren stawów łańcuchowych związanych z Huta „Waleska”,
- 3) teren dawnego folwarku w Stanowicach,
- 4) cmentarz przy ul. Parkowej w Czerwionce,
- 5) kościół wraz z terenem cmentarza przy ul. Pojdy w Leszczynach,
- 6) stary cmentarz przy ul. Pojdy w Leszczynach,
- 7) cmentarz przy ul. Cmentarnej w Dębieńsku,
- 8) cmentarz przy ul. Głównej w Bełku,
- 9) cmentarz parafialny wraz z terenem kościoła w Stanowicach,
- 10) cmentarz w Książenicach,
- 11) cmentarz przy ul. Folwarcznej w Czuchowie,
- 12) obszar stożków odpadów pogórnich nr 1, 2, 5.

Ustala się ochronę w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wpis do gminnej ewidencji zabytków następujących zabytkowych obiektów i urządzeń:

obiekty świeckie (mieszkaniowe, usługowe , zabytki techniki)

- osiedle robotnicze w Czerwionce przy ul. Kościuszki i ul. Głowackiego,
- osiedle dozoru górniczego w Czuchowie przy ul. Młyńskiej,
- teren dawnego folwarku i gorzelni, (Bełk, ul. Majątkowa),
- zabudowa śródmieścia Czerwionki wokół osiedla robotniczego KWK „Dębieńsko”, wraz z zabudową wzdłuż ul. Furgoła oraz terenem folwarku przy ul. Furgoła,
- folwark Stanowice wraz z terenem zabudowy mieszkaniowej przy ul. Ściegiennego,
- teren kopalni „ Dębieńsko” w Czerwionce,
- osiedle robotnicze przy ul. Rybnickiej w Czuchowie,
- teren cegielni w Czerwionce przy ul. Leśnej,
- obszar obejmujący centrum Dębieńska Wielkiego wraz z pozostałością założenia folwarcznego,
- budynki nadleśnictwa Paruszowiec w Przegędzy,
- dworzec w Palowicach ,
- stacja Leszczyny,
- stacja Czerwionka,
- budynek stacji w Szczekowicach przy ul. Wiejskiej,
- teren zabudowań Szybu „Jan” Kopalni „Dębieńsko”,
- teren stawów łańcuchowych związanych z Huta „Waleska”,
- teren dawnego folwarku w Stanowicach,
- teren źródła w Szczekowicach w lesie Lipownice przy stawie Lipnik,
- pozostałości zbiorników wodnych na górze Ramża

obiekty sakralne (kościóły , cmentarze, obiekty małej architektury)

Czerwionka:

- Krzyż Męki Pańskiej przy ul. Parkowej 1,
- Krzyż Męki Pańskiej przy ul. Furgoła 71,
- kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. 3 Maja 36 (dawna cechownia),
- cmentarz przy ul. Parkowej w Czerwionce,

Leszczyny:

- stary cmentarz przy ul. Pojdy wraz z terenem przeniesionego kościoła i Krzyżem Męki

Pańskiej,

- kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Boboli przy ul. Pojdy 104 (ochrona w ramach ogrodzenia),
- kaplica słupowa przy ul. Pojdy 99,

Czuchów:

- kapliczka (z figurą Immaculaty) ul. 3 Maja 85,
- krzyż drewniany z żeliwna pasyjką ul. Rybnicka/ul. Szewczyka (ochrona wraz otaczającymi go dwoma drzewami),
- kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP ul. 3 Maja 98,
- cmentarz przy ul. Folwarcznej w Czuchowie,

Dębieńsko:

- krzyż Męki Pańskiej ul. Zabrzańska 76,
- postument z małą pasyjką - krzyż przydrożny ul. Kałuży 29,
- krzyż ul. Odrodzenia 24,
- cmentarz przy ul. Cmentarnej w Dębieńsku,

Bełk:

- figura św. Teresy od Dzieciątka Jezus, ul. Główna 51,
- figura NMP ul. Wolności/Bełkowska,
- teren obejmujący centrum Bełku z granicą biegnącą pomiędzy ulicami Główną, Wolności, Kościelną wraz z kaplicą grobową rodziny Germander (ul. Kościelna/ul. Wolności) usytuowaną na wzgórzu, budynkiem starej plebani przy drewnianym kościele i budynkami gospodarczymi w ramach ogrodzenia (ul. Kościelna) oraz krzyżem Męki Pańskiej usytuowanym przy ogrodzeniu kościoła p.w. św. Marii Magdaleny,
- krzyż Męki Pańskiej, ul. Główna 111,
- krzyż Męki Pańskiej, ul. Główna 133,
- kapliczka słupowa przy ul. Palowickiej (niedaleko nr 91),
- krzyż drewniany, ul. Główna 50a,
- krzyż drewniany, ul. Główna 92,
- cmentarz przy ul. Główniej w Bełku,

Książenice:

- krzyż Męki Pańskiej ul. Klimka/ul. Pojdy,
- krzyż drewniany z pasyjką wycinaną w blasze, ul. Klimka 48,
- krzyż drewniany z pasyjką wycinaną w blasze, w lesie, przy starej drodze rybnickiej, na skrzyżowaniu szlaków turystycznych,
- cmentarz w Książenicach,

Palowice:

- kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena, ul. Wiejska (na przeciwko nr 64, obok dworu),
- kapliczka słupowa, ul. Wiejska/ul. Woszczyka,
- krzyż Męki Pańskiej, ul. Wiejska 20,
- krzyż Męki Pańskiej, ul. Wiejska 10 4,
- krzyż Męki Pańskiej, ul. Woszczyka 29,
- krzyż Męki Pańskiej koło OSP,
- krzyż drewniany z figurą Jezusa Chrystusa wycinaną w blasze, w lesie (na niebieskim szlaku),
- krzyż drewniany, ul. Kolonia 30,

Przegędza:

- krzyż Męki Pańskiej, ul. Powstańców 9 (wraz z otaczającymi go dwoma drzewami),
- krzyż Męki Pańskiej, ul. Mikołowska 54,
- kaplica cmentarna obok kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. Mikołowska,
- kaplica słupowa, ul. Mikołowska 44,
- kaplica słupowa, ul. Mikołowska 55,

Stanowice:

- krzyż Męki Pańskiej ul. Zwycięstwa 4,
- krzyż Męki Pańskiej ul. Zwycięstwa 76,
- kaplica słupowa ul. Zwycięstwa 96,
- kaplica słupowa ul. Zwycięstwa 60,
- cmentarz parafialny wraz z terenem kościoła w Stanowicach,

Szczejkowice:

- kaplica przy ul. Rybnickiej koło nr 8,
- krzyż Męki Pańskiej przy ul. Rybnickiej 8,
- krzyż Męki Pańskiej przy ul. Leśnej 1,
- krzyż drewniany z żeliwną pasyjką przy ul. Wiejskiej 86,
- krzyż drewniany z pasyjką wycinaną w blasze przy ul. Palowickiej 1.

3.2 Ocena potencjalnych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Brak realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wpłynie na środowisko przyrodnicze. Tym samym brak realizacji ustaleń wynikających z opracowywanego dokumentu planistycznego nie będzie skutkowało pogorszeniem się kondycji środowiska przyrodniczego, w żadnym z jego elementów składowych.

Natomiast należy zaznaczyć, iż zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza i aktualizuje informacje przestrzenne:

- Wprowadzenie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- Wskazanie obszarów rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW,
- Aktualizacja złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych – zgodnie z danymi przekazanymi przez przedsiębiorców górniczych oraz PIG,
- Aktualizacja informacji o terenach zagrożonych w związku z wystąpieniem powodzi (10letniej, 100letniej i 500letniej).

4 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na obszarze objętym opracowaniem potencjalnymi (najistotniejszymi) źródłami negatywnego oddziaływania na środowisko mogą być:

- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod nową działalność gospodarczą,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu jako obszar obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I",
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod istniejące i projektowane drogi publiczne, które mogą mieć znaczący wpływ na stan i jakość środowiska,
- obszary rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW.

Pozytywnie ocenia się obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod doliny rzek i potoków oraz obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod rekultywację terenów przemysłowych.

Ponadto zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza, aktualizuje, ujawnia bądź doprecyzowuje informacje przestrzenne, które pośrednio mogą przekładać się na stan środowiska przyrodniczego i bezpieczeństwo ludności. Są to m.in.:

- Aktualizacja złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych – zgodnie z danymi przekazanymi przez przedsiębiorców górniczych oraz PIG,
- Aktualizacja informacji o terenach zagrożonych w związku z wystąpieniem powodzi (10letniej, 100letniej i 500letniej).

W krajobrazie gminy wyraźnie zarysowuje się urozmaicona rzeźba terenu dodatkowo zmodyfikowane wskutek gospodarczej działalności człowieka. Dominującym typem krajobrazu naturalnego na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny są formy peryglacialne, krajobrazy równinne i faliste, miejscami pagórkowate, którym w środowisku naturalnym odpowiadają gleby rdzawe i bielcowe.

Rzeźbę terenu gminy kształtują przede wszystkim ciekły wodne należące do zlewni Bierawki i Rudy, bogata sieć dolin rzecznych, tereny bezodpływowe i wyrobiska. Wysokości kształtują się od 240 m n.p.m. (m.in. w dolinie Bierawki, Rudy, w rejonie Przegędzy) do 280 m n.p.m. (w rejonie Szczekowic), miejscami spotyka się pojedyncze wzniesienia, a w pobliżu dolin rzecznych lokalne obniżenia. Różnice wysokości dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Teren wykazuje zasadnicze pochylenie w kierunku koryt płynących przez gminę rzek. Północno-wschodnia część gminy jest bardziej urozmaicona – znajduje się tu najwyższe wzniesienie Płaskowyżu Rybnickiego – góra Ramża (324,5 m n.p.m.). Góra ta położona jest wśród lasów, niedaleko jej wschodniej granicy, między Bełkiem a Dębieńskiem.

Niewątpliwie największą dominantą krajobrazową stanowią tereny biologicznie czynne – lasy i obszary rolne, trawiaste, odpowiednie dla migracji organizmów i materii.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody i zadrzewień oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Charakteryzują się one zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalającą na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych. Obszary

najatrakcyjniejsze to wszystkie wymieniane wcześniej zbiorniki wodne i ich wybrzeża cechujące się dużą dostępnością oraz potencjałem dla penetracji turystycznej pieszej i rowerowej. Dzięki znacznemu udziałowi terenów rolniczych przedmiotowy obszar ma charakter otwarty. Ogromnym atutem obszaru są tereny leśne, które podnoszą percepcyjną wartość obszaru, jednocześnie pozytywnie wpływając na stan i jakość powietrza atmosferycznego obszaru.

Na części terenów biologicznie czynnych zostaną wprowadzone nowe funkcje, odmienne od funkcji obecnych, co może wiązać się z koniecznością przekształcenia geomorfologicznego terenu oraz jego zabudową. Można zatem przyjąć, iż w związku z tym może dojść do przekształcenia lub ograniczenia obszarów biologicznie czynnych. Taka forma zainwestowania może ograniczyć nieznacznie walory przedmiotowego obszaru, miejscowo przerwana zostanie otwartość kompozycyjna, jedynie nieznacznie ograniczone zostaną walory przyrodnicze i udział powierzchni biologicznie czynnej.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja zmiany Studium będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

5 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

5.1 Zagrożenie jakości powietrza atmosferycznego oraz zagrożenie topoklimatu

Jakość powietrza atmosferycznego jest kształtowana poprzez zanieczyszczenia ze źródeł zlokalizowanych na terenie gminy (źródła wewnętrzne) oraz zanieczyszczenia nacierające z sąsiednich miast i gmin, głównie tych zlokalizowanych na zachód i południowy zachód, czy w mniejszym stopniu z oddalonych większych ośrodków śląskich (źródła zewnętrzne).

Układ wiatrów jest przyczyną różnego kształtowania stanu sanitarnego powietrza w regionie. Na jakość powietrza na terenie gminy istotny, korzystny wpływ ma oddalenie od konurbacji katowickiej i izolacyjny pas ochronny tworzony przez niewielkie zbiorowiska leśne. Rzeczywisty stan zanieczyszczenia atmosfery badany jest przez służby sanitarno-epidemiologiczne.

Warunki aerosanitarne na terenie Czerwionki-Leszczyn kształtowane są przez różne źródła emisji zanieczyszczeń atmosferycznych (pyłowych i gazowych). Na pogorszenie się jakości powietrza mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą głównie zabudowania, w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (niska emisja). Jej największe nasilenie obserwowane jest w sezonie grzewczym. Głównymi źródłami tego rodzaju zanieczyszczeń powietrza jest spalanie paliwa stałego (węgiel, drewno opałowe, ekogroszek) oraz spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych. Na zanieczyszczenie powietrza składa się także emisja pochodząca z istniejących na terenie gminy zakładów produkcyjnych i przetwórczych.

Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są ciągi komunikacyjne, generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych. Do emisji zanieczyszczeń przyczynia się w tym obszarze ruch kołowy odbywający się po drogach publicznych. Źródłem zanieczyszczeń do powietrza jest także ruch drogowy realizowany na autostradzie A1.

Zanieczyszczenia, w tym także pochodzące ze źródeł przemysłowych, mogą być tu również nawiewane z terenów sąsiednich. W granicach terenu opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie brak znaczących emitorów zanieczyszczeń powietrza. Pokrycie znacznej części obszaru gminy przez lasy wpływa korzystnie na warunki aerosanitarne.

Podstawowych informacji dotyczących stanu jakości powietrza dostarcza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W ramach realizowanego systemu monitoringu jakości powietrza zbierane są dane dotyczące stężenia w powietrzu m.in. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, ozonu, tlenku węgla, benzenu czy też pyłów zawieszonych. Ze względu na dominujący kierunek wiatru można posłużyć się danymi ze stacji pomiarowej w Rybniku (ul. Borki). W bliższej okolicy przedmiotowego obszaru zlokalizowana jest stacja pomiarowa (WIOŚ Katowice) określająca poziom zanieczyszczeń powietrza benzenem. Poniżej zamieszczono wykres obrazujący pomiaru 30 dniowe dla stacji Czerwionka-Leszczyny ul. Kopalniana.

Dla kształtowania się topoklimatu analizowanego terenu duże znaczenie mają panujące warunki meteorologiczne, m.in.:

1. opad atmosferyczny, który na skutek wymywania zanieczyszczeń wpływa na poprawę jakości powietrza,

2. prędkość wiatru decydująca o prędkości przemieszczania się zanieczyszczeń i przewietrzaniu terenu,
3. temperatura przy powierzchniowej warstwy powietrza, warunkująca ilość emitowanych zanieczyszczeń ze źródeł grzewczych w okresie zimowym,
4. pionowy rozkład temperatury, który decyduje o rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń - inwersja temperatur, kiedy temperatura powietrza rośnie wraz z wysokością, co utrudnia przemieszczaniu się zanieczyszczeń do góry, zanieczyszczenia gromadzą się wówczas w przy powierzchniowej warstwie atmosfery,
5. promieniowanie słoneczne – przemiana związków obecnych w powietrzu, powstanie zanieczyszczeń wtórnych.

5.1.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie wpływ będą mieć między innymi zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych i liniowych. W związku z utrzymaniem i powiększeniem terenów działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów, terenów przeznaczonych pod nową działalność gospodarczą, terenów przeznaczonych pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto, terenów obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I", terenów pod istniejące i projektowane drogi publiczne może dojść do zwiększenia ilości punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego emitujących szkodliwe związki powstające w procesie grzewczym, procesie produkcyjnym i podczas użytkowania. Obszar obsługiwać będzie sieć dróg, które stanowią liniowe źródła emisji zanieczyszczeń w postaci spalin samochodowych. W związku z obserwowaną tendencją do ciągłego wzrostu liczby pojazdów należy się liczyć z tym, że obszary zlokalizowane przy ciągach komunikacyjnych mogą być narażone przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń takich jak NO₂, SO₂, pył, CO, węglowodory alifatyczne i aromatyczne. Zanieczyszczenia mogą tutaj być również nawiewane z terenów przyległych zgodnie z dominującym kierunkiem wiatrów (głównie zachodniego, południowo-zachodniego).

W zmianie Studium wyznacza się obszary rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW, które w długoterminowej ocenie będą korzystne z punktu widzenia zagrożenia jakości powietrza atmosferycznego. Wynika to z faktu pozyskiwania energii elektrycznej i/lub ciepłej na potrzeby obiektów z odnawialnych źródeł energii, co jednocześnie przyczyni się do redukcji niskiej emisji i zużycia surowców nieodnawialnych.

Ustalenia zawarte w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego mogą w niewielkim stopniu wpłynąć na zmianę topoklimatu analizowanego obszaru. Intensyfikacja zabudowy na terenach już zainwestowanych oraz do tej pory wolnych od zabudowy, wprowadzenie obiektów kubaturowych oraz wzrost powierzchni utwardzonych, kosztem zmniejszenia powierzchni pokrytej roślinnością, będzie powodować zmianę warunków mikroklimatycznych w kierunku typowym dla terenów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych. W wyniku realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje się dalsze:

- obniżenie wilgotności powietrza,
- zmniejszenie prędkości wiatru, przy jednoczesnej tendencji do występowania miejsc o zwiększonej porywistości wiatru,
- zmniejszenie amplitudy temperatur dnia do nocy,
- zwiększenie tempa spływu powierzchniowego,

- lokalne obniżenie wilgotności gruntu.

Sezonowo, w okresie grzewczym może dochodzić do podwyższenia stężeń zanieczyszczeń energetycznych związanych z indywidualnego systemu grzewczego budynków mieszkalnych. Wpływa to na charakterystyczne dla okresu zimowego pogorszenie warunków sanitarnych powietrza. W paleniskach domowych spalane są węgiel, odpady komunalne (w tym opakowania z tworzyw sztucznych). Spalanie takich materiałów może być źródłem emisji wielu groźnych związków organicznych, w tym głównie dioksyn i furanów. Niska emisja powoduje wzrost stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszzonego w sezonie grzewczym.

5.1.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią nieznaczną modyfikację w stosunku do aktualnego użytkowania terenu na terenie Czerwionki-Leszczyny. Zmianie ulegnie udział terenów przeznaczonych pod poszczególne funkcje. W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości a tym samym poprawiające stan powietrza wymienia się:

- zachowanie standardów w zakresie ilości i jakości emitowanych spalin,
- wyeliminowanie uciążliwych lub wadliwych urządzeń grzewczych na rzecz niskoemisyjnych kotłów,
- termomodernizację obiektów,
- właściwą utylizację odpadów,
- przyłączenie i korzystanie z lokalnej sieci zaopatrującej w ciepło,
- stosowanie proekologicznych źródeł energii dla wszystkich obiektów kubaturowych,
- unowocześnienie szlaków komunikacyjnych.

Treść Studium wskazuje, iż ochrona powietrza atmosferycznego wymaga:

- realizacji zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w Programie Ograniczenia Niskiej Emisji dla gminy i miasta Czerwionka Leszczyny,
- termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- wprowadzenia zasady używania do celów grzewczych urządzeń o jak najwyższej sprawności energetycznej, korzystających z paliw niskoemisyjnych. Zasada winna zostać wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej, produkcyjnych, ogrzewanych zbiorowo i nowo realizowanej zabudowy.
- ograniczenia zagrożeń zanieczyszczenia powietrza ze zwałowiska pomiędzy ul. P. Furgoła, ul. Odrodzenia i ul. Markwioka głównie poprzez realizację zieleni izolacyjnej,
- ograniczenia ruchu samochodowego w obszarach intensywnie zabudowanych,
- kształtowania obudowy tranzytowych ciągów komunikacyjnych zielenią, w tym w formie nasadzeń alejowych i szpalerów drzew.

5.2 Zagrożenia środowiska emisją hałasu

Hałasem jest każdy niepożądany, nieprzyjemny, dokuczliwy, a nawet szkodliwy dźwięk, który praktycznie towarzyszy każdej działalności człowieka. Powszechność występowania hałasu powoduje wiele negatywnych skutków, szczególnie dla jakości życia i zdrowia człowieka.

Ochrona przed hałasem dotyczy metod i sposobów zarówno w strefie emisji (powstawania), jak i imisji (odbioru) hałasu. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu, co najmniej do

dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Dopuszczalne poziomy hałasu muszą stanowić bezwzględnie przestrzeganą normę w odniesieniu do terenów chronionych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014 poz. 112). Są one zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren oraz od pory doby. Zostały one przedstawione w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikiem LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

RODZAJ TERENU	DOPUSZCZALNY DŁUGOOKRESOWY ŚREDNI POZIOM DŹWIĘKU A W DB			
	DROGI LUB LINIE KOLEJOWE		POZOSTAŁE OBIEKTY I DZIAŁALNOŚĆ BĘDĄCA ŹRÓDŁEM HAŁASU	
	L _{DWN} PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM DOBOM W ROKU	L _N PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM POROM NOCY	L _{DWN} PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM DOBOM W ROKU	L _N PRZEDZIAŁ CZASU ODNIESIENIA RÓWNY WSZYSTKIM POROM NOCY
A) TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ B) TERENY ZABUDOWY ZWIĄZANEJ ZE STAŁYM LUB CZASOWYM POBYTEM DZIECI I MŁODZIEŻY C) TERENY DOMÓW OPIEKI SPOŁECZNEJ	64	59	50	40
A) TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ I ZAMIESZKANIA ZBIOROWEGO B) TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ C) TERENY REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWE D) TERENY MIESZKANIOWO-USŁUGOWE	68	59	55	45

Głównym źródłem hałasu na terenie Czerwonki-Leszczyn jest działalność związana z terenami produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów, obiektów i urzędzeń kopalni „Dębiesko 1” oraz jednostkami nowych działalności gospodarczych, a także z funkcjonowaniem infrastruktury komunikacyjnej (w tym autostrady A1) i technicznej. W mniejszym stopniu uciążliwości akustyczne są związane z działalnością usługową i działalnością sezonową realizowaną na terenach rolniczych.

Obszarowymi źródłami emisji hałasu na przedmiotowym terenie mogą być funkcjonujące tu zakłady produkcyjne i usługowe, gdzie poziom hałasu jest kształtowany w głównej mierze przez charakter procesu technologicznego, stosowanych materiałów oraz wygłuszenie obiektów. Zagrożenia akustyczne o niskim natężeniu nie stanowią obciążenia dla środowiska. Planowane w granicach opracowania obiekty mają głównie wpływ ograniczony do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa.

Lokalnymi źródłami emisji hałasu na terenie opracowania jest także liniowe źródło hałasu związane z układem komunikacji drogowej. Głównym emiterem hałasu są pojazdy poruszające się do dróg utwardzonych. Największe natężenie ruchu odnotowywane jest na autostradzie A1 (relacji Gdańsk - Gorzyczki) oraz drogach wojewódzkich i powiatowych, które przebiegają przez przedmiotowy obszar. Czynniki wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są: natężenie i płynność ruchu, udział

pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu oraz położenie drogi. Na poziom hałasu drogowego ma również wpływ stan techniczny dróg. Poza wymienionymi czynnikami dodatkowy wpływ na poziom emitowanego hałasu ma też płynność ruchu i styl jazdy. O wielkości natężenia hałasu decydują również: ukształtowanie terenu, odległość odbiorcy od jezdni, kształt i sposób pokrycia terenu (asfalt, beton, roślinność), sposób jego zagospodarowania oraz ewentualne przeszkody.

Zwiększone natężenie ruchu drogowego na terenie opracowania występuje przede wszystkim w godzinach porannych i popołudniowych, w czasie dojazdów do miejsc pracy, odbioru produktów oraz dostaw półproduktów wraz z obsługą procesu technologicznego oraz ciągły ruch tranzytowy. W tych godzinach wzdłuż dróg mogą występować podwyższone poziomy hałasu niekorzystnie oddziałujące na najbliższe położone tereny.

Przez miasto przebiegają linie kolejowe. hałas związany z komunikacją kolejową. Hałas powstający wzdłuż linii kolejowych jest bezpośrednio związany z ruchem pociągów. Poziom i zasięg oddziaływania akustycznego jest uzależniony od rodzaju składu taboru kolejowego poruszającego na tym odcinku, prędkością przejazdu, długością składów i przede wszystkim ich stanem technicznym, a także położeniem poziomu torowiska względem terenów otaczających. Dla kolei zelektryfikowanej hałas kolejowy kształtuje się na jednakowym poziomie na obszarze całego kraju. Badania wykonane na tego typu liniach, wykazują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu (tj. 50 dB dla pory nocnej) w odległości 150 m od skrajnego toru. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na stan infrastruktury (torowiska), prędkości przejazdu, rodzaju taboru kolejowego, stanu taboru kolejowego, położenia torowiska (nasyp, wawóz, teren płaski).

Na terenie gminy można odnotować sezonowe oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością rolniczą. Działalność rolnicza, zwłaszcza uprawa pól, opiera się w dużej mierze o procesy transportowe i magazynowe, gdzie źródłem hałasu są maszyny i urządzenia rolnicze. Oddziaływanie akustyczne wynikające z tego działu gospodarki narodowej wzrasta wraz z mechanizacją procesu uzyskiwania plonów i utrzymywania stad hodowlanych. Zabiegi agrotechniczne (tj. oranie, bronowanie, koszenie zboża) wykonywane są sezonowo przy użyciu sprzętu rolniczego. Zwalczanie uciążliwego hałasu regulowane jest przez szereg norm dotyczących szkodliwości hałasu w pojazdach i maszynach rolniczych oraz Dyrektywami Parlamentu Europejskiego w sprawie poziomu hałasu odczuwanego przez kierującego kołowymi ciągnikami rolniczymi lub leśnymi. Mechanizacja rolnictwa ulega ciągłym zmianom, co związane jest z dostosowaniem do wymogów Unii Europejskiej.³

Lokalnymi źródłami emisji hałasu na przedmiotowym terenie mogą być również funkcjonujące tu zakłady produkcyjne, usługowe. Poziom hałasu jest kształtowany w głównej mierze przez charakter procesu technologicznego, stosowanych materiałów oraz wygłuszenie obiektów. Zagrożenia akustyczne o niskim natężeniu nie stanowią obciążenia dla środowiska. Planowane w granicach opracowania obiekty mają głównie wpływ ograniczony do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa.

Na uwadze należy mieć tereny podlegające ochronie akustycznej – głównie zabudowa mieszkaniowa, zabudowa o charakterze mieszkalno-usługowym, a także tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

---

³ Caban J., Maksym P., Marczuk A., Drożdżel P., 2016: Wybrane zagadnienia zanieczyszczenia środowiska hałasem pochodzącym z pracy maszyn i urządzeń rolniczych. Autobusy: technika, eksploatacja, systemy transportowe. 17(12):55-58. Instytut Naukowo-Wydawniczy "SPATIUM". sp. z o.o.

5.2.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, głównymi źródłami hałasu i pogorszenia warunków akustycznych w granicach przedmiotowego terenu może być działalność prowadzona na terenach działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów, terenach przeznaczonych pod nową działalność gospodarczą, terenach przeznaczonych pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto, terenach obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I", terenach pod istniejące i projektowane drogi publiczne. Natężenie hałasu i jego rodzaj będzie ściśle związane z charakterem działalności realizowanej na poszczególnych terenach. Jako czasowe wzmożone źródła hałasu wskazać można okres realizacji szczegółowych projektów rozbudowy/modernizacji/realizacji zamierzeń planistycznych.

5.2.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Należy zachować standardy w zakresie ochrony przed hałasem, w tym metod i sposobów zarówno w strefie emisji (powstawania), jak i imisji (odbioru) hałasu. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie oraz zmniejszenie poziomu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku z utrzymaniem i powiększeniem terenów działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów, terenów przeznaczonych pod nową działalność gospodarczą, terenów przeznaczonych pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto, terenów obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I", terenów pod istniejące i projektowane drogi publiczne może dojść do zwiększenia emisji hałasu na ww. terenach (zakłada się, iż uciążliwości będą ograniczone do granic władania terenem lub do najbliższego sąsiedztwa). Szczególną uwagę należy zwrócić na tereny podlegające ochronie akustycznej.

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości wymienia się:

- poprawę parametrów nawierzchni dróg na przedmiotowym obszarze i ewentualne wprowadzenie ograniczeń prędkości (w zależności od odpowiednich organów), co poprawi komfort akustyczny w związku z ograniczeniem hałasu komunikacyjnego,
- poprawę parametrów linii kolejowej na przedmiotowym obszarze (w zależności od odpowiednich organów), co poprawi komfort akustyczny w związku z ograniczeniem hałasu komunikacyjnego,
- realizację działalności usługowej i aktywności gospodarczej w oparciu o technologie i system pracy, dzięki którym obiekty będą mieć wpływ ograniczony do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa,
- realizację działalności rolniczej w oparciu o technologie i system pracy, dzięki którym obiekty będą mieć wpływ ograniczony do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa,
- wprowadzenie roślinności o charakterze izolacyjnym, która pozwoli na odseparowanie terenów potencjalnie uciążliwych akustycznie od terenów sąsiednich.

Treść Studium wskazuje, iż ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:

- poprawy jakości nawierzchni dróg,
- budowy ekranów ochronnych – szczególnie w przypadku autostrady A1 zgodnie z Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach
- konieczność ograniczenia ruchu samochodowego, a w szczególności ruchu ciężkiego w centrum

miasta, w rejonach tworzenia przestrzeni publicznych w sołectwach oraz na terenach mieszkaniowych,

- lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż dróg nr 924 i nr 925 wymaga zachowania odległości i zapewniającej ochrony przed hałasem w zależności od rodzaju tej zabudowy oraz minimalizowane zasięgu i wpływu negatywnego działania tych dróg dla nowej zabudowy poprzez stosowanie barier i przegród akustycznych i sferowanie zabudowy,
- eliminowanie i ograniczenie zabudowy w polach elektromagnetycznych linii wysokiego napięcia i stacji elektromagnetycznych,
- nowe anteny telefonii bezprzewodowych należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach w miejscach nie eksponowanych przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno-prawnych,
- uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem tego promieniowania.

5.3 Zagrożenie środowiska wibracjami

Na terenie objętym opracowaniem wskazuje się ogólne źródła wibracji, jakie mogą oddziaływać na budynki i przebywającą w nich ludność oraz na infrastrukturę:

- ruch pojazdów kołowych, w szczególności pojazdów ciężarowych, transportujących ładunki o znacznej wadze i gabarytach,
- ruch taboru kolejowego,
- prace polowe i związane z nimi ruch pojazdów m.in. ciągników i maszyn rolniczych,
- działalność usługowa, produkcyjna, przemysłowa i górnicza, w technologii której maszyny generują drgania i wibracje na poziomie odczuwalnym poza granicami zakładu.

5.3.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie określa się istotnych skutków projektowanych ustaleń w tym zakresie.

5.3.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie określa rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących lub ograniczających negatywne uciążliwości projektowanych ustaleń w zakresie zagrożeń środowiska wibracjami.

Treść Studium wskazuje, iż ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:

- poprawy jakości nawierzchni dróg,
- budowy ekranów ochronnych – szczególnie w przypadku autostrady A1 zgodnie z Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach
- konieczność ograniczenia ruchu samochodowego, a w szczególności ruchu ciężkiego w centrum miasta, w rejonach tworzenia przestrzeni publicznych w sołectwach oraz na terenach mieszkaniowych,
- lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż dróg nr 924 i nr 925 wymaga zachowania odległości i zapewniającej ochrony przed hałasem w zależności od rodzaju tej zabudowy oraz minimalizowane

zasięgu i wpływu negatywnego działania tych dróg dla nowej zabudowy poprzez stosowanie barier i przegród akustycznych i sferowanie zabudowy,

- eliminowanie i ograniczenie zabudowy w polach elektromagnetycznych linii wysokiego napięcia i stacji elektromagnetycznych,
- nowe anteny telefonii bezprzewodowych należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach w miejscach nie eksponowanych przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno-prawnych,
- uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem tego promieniowania.

5.4 Zagrożenie środowiska emisją niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym,
- urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m. Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń ww. rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m. Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

Z kolei Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448) określa częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola

elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową na poziomie 50 Hz przy składowej elektrycznej E równej 1000 V/m (1 kV/m) i składowej magnetycznej H równej 60 A/m.

W odniesieniu do przedmiotowego terenu, źródłami promieniowania elektromagnetycznego są:

1. linie przesyłowe energii elektrycznej (głównie napowietrzne linie elektroenergetyczne najwyższego i wysokiego napięcia),
  - 220 kV relacji Kopanina-Liskovec, Kopanina-Wielopole,
  - 220 kV relacji Kopanina-Liskovec, Moszczenica-Wielopole,
  - 220 kV relacji Kopanina-Wielopole, Moszczenica-Wielopole,
  - 220 kV relacji Kopanina-Liskovec,
  - 220 kV relacji Kopanina-Wielopole,
  - 220 kV relacji Moszczenica-Wielopole,
  - gmina Czerwionka-Leszczyny usytuowana jest w pasie technologicznym linii elektroenergetycznej 220 kV relacji Blachownia-Wielopole, Kędzierzyna-Wielopole,
  - linie napowietrzne wysokiego napięcia (WN) 110 kV, relacji: - Wielopole – Przyszowice z odczepem do Kopalni Szczygłowice, Wielopole – Foch, Aniołki – Kopalnia Szczygłowice, Budryk – Odsalanie, Odsalanie – Leszczyny, Leszczyny – Wielopole, Kopalnia Szczygłowice – Wielopole.
2. stacje transformatorowe WN/SN,
3. nadajniki i stacje telefonii komórkowej.

5.4.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, na przedmiotowym obszarze są zlokalizowane źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego - linie przesyłowe energii elektrycznej (głównie napowietrzne linie elektroenergetyczne najwyższego i wysokiego napięcia), stacje transformatorowe oraz nadajniki i stacje telefonii komórkowej.

Możliwym źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mogą być obiekty i urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. W zakresie obszarów, na których mogą być rozmieszczone obiekty i urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW określa się, że w związku z produkcją i przesyłem energii elektrycznej na etapie eksploatacji elektrowni słonecznej, będzie występowało promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące, które jest związane z przepływem prądu elektrycznego przez przewodnik. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych są: stacja transformatorowa, linie średniego napięcia, przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Zasięg oddziaływania pola elektrycznego i magnetycznego zależy od napięcia, prądu płynącego w przewodzie, przekroju przewodów fazowych oraz wysokości zawieszenia przewodów nad powierzchnią ziemi. W związku z charakterem planowanego zagospodarowania obszarów nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych, a projektowane w granicach opracowania obiekty mają mieć ograniczony wpływ głównie do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa.

5.4.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego wymienia się ogólne zasady postępowania:

- ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego i wynikających z tego ograniczeń na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania,
- kształtowanie funkcji w sposób eliminujący lokalizowanie zabudowy w granicach pól elektromagnetycznych od linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji elektromagnetycznych.

Zaznacza się, iż zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Ponadto w odniesieniu do charakteru planowanego zagospodarowania obszarów (typu inwestycji) nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych, a projektowane w granicach opracowania obiekty mają mieć ograniczony wpływ głównie do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa.

Treść Studium wskazuje, iż ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:

- poprawy jakości nawierzchni dróg,
- budowy ekranów ochronnych – szczególnie w przypadku autostrady A1 zgodnie z Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach
- konieczność ograniczenia ruchu samochodowego, a w szczególności ruchu ciężkiego w centrum miasta, w rejonach tworzenia przestrzeni publicznych w sołectwach oraz na terenach mieszkaniowych,
- lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż dróg nr 924 i nr 925 wymaga zachowania odległości i zapewniającej ochrony przed hałasem w zależności od rodzaju tej zabudowy oraz minimalizowane zasięgu i wpływu negatywnego działania tych dróg dla nowej zabudowy poprzez stosowanie barier i przegród akustycznych i sferowanie zabudowy,
- eliminowanie i ograniczenie zabudowy w polach elektromagnetycznych linii wysokiego napięcia i stacji elektromagnetycznych,
- nowe anteny telefonii bezprzewodowych należy lokalizować w granicach samodzielnych działek lub na obiektach w miejscach nie ekspozycyjnych przy zachowaniu wszystkich wymogów lokalizacyjnych i formalno-prawnych,
- uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem tego promieniowania.

5.5 Zagrożenie powierzchni ziemi i pokrywy glebowej

Przedmiotowy teren, jego powierzchnia i pokrywa glebowa, uległ znacznym przekształceniom w wyniku działalności człowieka. Zaznacza się udział obszarów o glebach przekształconych mechanicznie (o wymieszanych profilach genetycznych i/lub o skróconym profilu) oraz gleb antropogenicznych i terenów bezglebowych.

Na terenach miejsko-przemysłowych występują grunty antropogeniczne, a gleby wskutek deformacji powierzchni, zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczeń atmosferycznych zostały przekształcone (zawodnione, zakwaszone, osuszone). Występują ponadto utwory typologicznie zaliczone do urbisoli i ekranosoli (gleb przykrytych). Powierzchnie przykrywające mają tu zazwyczaj postać asfaltu, bruku lub litego betonu.

5.5.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego poszerzeniu ulegną powierzchnie o charakterze antropogenicznym, zurbanizowanym. Morfologia powierzchni terenu wraz z pokrywą glebową mogą zostać przekształcone w związku z niwelacją terenu pod rozbudowę terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, aktywności gospodarczej a także terenów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Przekształcenia przejawiać się mogą m.in. w częściowym lub całkowitym zdarciu poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub wymieszaniu z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu. Dodatkowo zmniejszeniu ulegną powierzchnie biologicznie czynne skutkujące ograniczeniem możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

5.5.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości wymienia się:

- ustanowienie i zachowanie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych, nie będących obszarami nieprzepuszczalnymi dla infiltrującej wody,
- rozsądne gospodarowanie gruntami przeznaczonymi na przekształcenie na tereny o charakterze antropogenicznym, zurbanizowanym,
- zabiegi zmierzające do zachowania bądź odtwarzania pokrywy glebowej,
- ograniczenie zabiegów niwelacyjnych jedynie do koniecznych bądź zachowanie stosunkowego urozmaicenia rzeźby terenu nawiązującej do form naturalnych, charakterystycznych dla lokalizacji obszaru.

5.6 Emisja odpadów

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego głównym wytwórcą odpadów będzie obszar aktywizacji gospodarczej (kompleks zabudowy przemysłowo-usługowej), co stanowi modyfikację (poszerzenie) w stosunku do aktualnego użytkowania terenu, jednak koresponduje z funkcją terenów sąsiadujących.

Gmina zobowiązana jest do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych. Aktualna uchwała regulująca gospodarowanie odpadami w gminie to Uchwała Nr XXIX/324/21 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny.

Odpowiedzialna za odbiór odpadów w gminie jest Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „KOMART” Sp. z o.o. z siedzibą w Knurowie 44 -194 przy ul. Szpitalnej 7.

Odpady podlegające biodegradacji wywożone są do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Knurowie przy ul. Szybowej 44 oraz do „BEST-EKO” w Rybniku 44-240 przy ul. Rycerskiej 101. Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla regionu III znajduje się w Knurowie –

13 km od centrum miasta. Strumień odpadów komunalnych z terenu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny zgodnie z zawartą umową na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych w całości przekazywany jest do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Knurowie.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) mieści się w dzielnicy Leszczyny przy ul. Polnej 6. Prowadzony jest przez jednostkę budżetową tj. Zarząd Dróg i Służby Komunalne.

5.6.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie określa się istotnych skutków projektowanych ustaleń w tym zakresie.

5.6.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości wskazuje się segregację i recykling odpadów zgodnie z obowiązującym w tym zakresie ustawodawstwem oraz obowiązującym w gminie systemem.

Treść Studium wskazuje, iż w zakresie gospodarki odpadami: utrzymuje się selektywny system zbiórki odpadów z kontynuacją podziału asortymentu tak jak w rejonach budownictwa wielorodzinnego, jak i jednorodzinnego. W zakresie zagospodarowania odpadów z bieżącej eksploatacji górniczej planuje się ich odzysk, unieszkodliwianie i składowanie na terenach przemysłowych (jednostki urbanistyczne - RP) w formie budowli krajobrazowej.

5.7 Emisja ścieków

Odprowadzanie ścieków z poszczególnych sołectw Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny realizowane jest za pośrednictwem sieci kanalizacji sanitarnej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Czerwionce – Leszczynach.

Na obszarach, gdzie przedsiębiorstwo nie posiada urządzeń sanitarnych oraz zamierzeń inwestycyjnych, ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków lub oczyszczane za pomocą przydomowych oczyszczalni ścieków.

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, ustanawiające utrzymanie i powiększenie terenów działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów, terenów przeznaczonych pod nową działalność gospodarczą, terenów przeznaczonych pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto, terenów obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I", terenów pod istniejące i projektowane drogi publiczne uwzględnia się możliwość zwiększenia liczby wytwórców ścieków bytowo-gospodarczych oraz przemysłowych.

5.7.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przy podłączeniu do prawidłowo funkcjonującej sieci kanalizacyjnej oraz przy korzystaniu z odpowiednich bezodpływowych, szczelnych wbudowanych szamb, z których ścieki i osady będą systematycznie wypompowywane i wywożone przez uprawnione pojazdy asenizacyjne, nie

przewiduje się możliwości zanieczyszczenia środowiska wskutek niekontrolowanej emisji ścieków bytowo-gospodarczych, jak i przemysłowych.

5.7.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

W zakresie rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących czy też ograniczających negatywne uciążliwości zaleca się:

- jeżeli dostępna jest odpowiednia infrastruktura właściwym jest podłączenie do lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- korzystanie z przydomowych oczyszczalni ścieków,
- wbudowanie szamba bezodpływowego, szczelnego, do którego odprowadzane będą ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych (na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie), z którego ścieki i osady będą systematycznie wypompowywane i wywożone przez uprawnione pojazdy asenizacyjne,
- korzystanie z oczyszczalni ścieków zbudowanych na potrzeby obiektów przemysłowych oraz w zależności czy wymaga tego proces technologiczny.

Zabrania się odprowadzania ścieków do gleby, wód powierzchniowych, wód gruntowych, kanałów melioracyjnych, gdyż stanowią one zagrożenie dla środowiska.

Treść Studium wskazuje, iż w zakresie odprowadzania ścieków:

- 1) akceptuje się grawitacyjno-pompowy system odprowadzania ścieków bytowych na oczyszczalni „Czerwionka – Leszczyń”,
- 2) w przypadku zaistnienia możliwości zrzutu ścieków na oczyszczalnię położone poza granicami gminy o ich kierunku winien decydować rachunek ekonomiczny,
- 3) w terenach zabudowy zorganizowanej należy docelowo projektować system kanalizacji sieciowej,
- 4) w terenach zabudowy rozproszonej do czasu budowy kanalizacji sieciowej dopuszcza się stosowanie rozwiązań indywidualnych,
- 5) wody opadowe i roztopowe oraz wody i ścieki produkcyjne, których zanieczyszczenie przekroczy wartości, o których mówią przepisy szczególne, winny być przed ich zrzutem podczyszczone.

5.8 Zagrożenia wynikające z eksploatacji kopalni

W granicach miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny w ramach zidentyfikowanych złóż kopalni realizowana eksploatacja surowców. Wyznaczone są granice obszarów i terenów górniczych:

- obszar górniczy „Dębieńsko 1” i teren górniczy „Dębieńsko 1” w złożu Dębieńsko 1,
- obszar górniczy „Knurów” i teren górniczy „Knurów” w złożu Knurów,
- obszar górniczy „Ornontowice I” i teren górniczy „Ornontowice I” w złożu Budryk,
- obszar górniczy „Szczygłowice” i teren górniczy „Szczygłowice I” w złożu Szczygłowice.

5.8.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Zgodnie z pismem Karbonia S.A. teren objęty opracowaniem znajduje się w obszarze występowania złoża węgla kamiennego „Dębieńsko 1” - Obszaru Górniczego „Dębieńsko 1”. Zgodnie z Koncesją nr 8/2008 prowadzenie eksploatacji przez Karbonię S.A. planowane było na lata 2018-2058. Dla takiego okresu eksploatacji złoża została wykonana prognoza wpływów na powierzchnię w zakresie całkowitych obniżeń

terenu. W przedmiotowym obszarze prognozowane było wystąpienie od I do III kategorii terenu górniczego a obniżenie terenu do 8,0m. Nie przewiduje się wystąpienia wstrząsów górniczych. Nadmienia się, iż obecnie prowadzona jest procedura zmiany koncesji w zakresie części jej warunków, a w której jedną ze zmian jest zmiana daty rozpoczęcia działalności górniczej oraz zmiany w projektowanej eksploatacji i jej wpływów na powierzchnię. Krótszy czas eksploatacji gwarantuje nieprzekroczenie wskazanych parametrów a wręcz skutkować będzie zmniejszeniem wielkości obniżeń terenu.

W przypadku planowanej do uruchomienia kopalni „Dębieńsko I” wydobycie węgla kamiennego prowadzone będzie systemem z zawałem powstałych zrobów. W takich warunkach występować będą znaczne osiadania powierzchni terenu dochodzące do około 10 m.

Projektowana eksploatacja górnicza obejmie szkodliwymi wpływami głównie północno-zachodnią oraz zachodnią część obszaru górniczego. Są to tereny, na których zlokalizowana jest zabudowa mieszkalna północnej części miasta Czerwionka-Leszczyny, Obiekty budowlane znajdujące się na terenie obszaru górniczego KWK „Dębieńsko”, wzniesione przed 2000 r. posiadają zabezpieczenia na wpływy eksploatacji górniczej odpowiadające II i III kategorii terenu górniczego. Niestety nie ma aktualnej inwentaryzacji tych obiektów. Podkreślić również należy, że obiekty wzniesione po 2000 r. nie posiadają żadnych zabezpieczeń na wpływy eksploatacji górniczej, gdyż decyzje w sprawie ich budowy zostały podjęte po likwidacji KWK „Dębieńsko”.

Zagrożone też będą sieci i obiekty infrastruktury technicznej oraz sieci komunikacyjnej.

Zalewiska i podtopienia należą do jednych z bardziej uciążliwych skutków prowadzenia działalności wydobywczej węgla kamiennego. Wynika to bezpośrednio z ich występowania na powierzchni i powodowania dużych utrudnień w zagospodarowaniu terenu i użytkowaniu budynków, budowli oraz elementów infrastruktury (sieci wodno-kanalizacyjne, telekomunikacyjne i energetyczne, drogi itp.). Zalewiska i podtopienia są skutkiem osiadania nie tylko powierzchni terenu, lecz całego górotworu ponad wyeksploatowanymi pokładami węgla kamiennego.

5.8.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględniając fakt, iż obszar znajduje się poza zasięgiem wpływów aktualnej i projektowanej eksploatacji górniczej, nie określa rozwiązań eliminujących, zapobiegających, kompensujących lub ograniczających negatywne uciążliwości projektowanych ustaleń w zakresie zagrożeń kopalni. Jednakowoż w związku z postępowaniem eksploatacji górniczej i lepszym rozpoznaniem złoża przewidywane wpływy mogą ulec zmianie, dlatego szczegółowe informacje odnośnie czynników geologiczno-górniczych, które powinno się uwzględnić w projektach budowlanych, należy uzyskać we właściwym Okręgowym Urzędzie Górniczym.

5.9 Zagrożenia wód powierzchniowych

Zagrożeniem dla stanu czystości wód powierzchniowych jest przede wszystkim eutrofizacja powodowana wpływem sektora bytowo-komunalnego, rolnictwa oraz zanieczyszczenia pochodzenia przemysłowego pochodzące w wyniku procesu technologicznego. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany jest także do wód powierzchniowych z opadami atmosferycznymi, a związane jest to bezpośrednio z zanieczyszczeniem powietrza. Ponadto zanieczyszczenia wód powierzchniowych pochodzą ze spłukiwania powierzchni utwardzonych, na których występują zanieczyszczenia substancjami ropopochodnych (paliwa, smary). Grunt charakteryzuje się zróżnicowaną przepuszczalnością wynikającą z występowania gleb przekształconych mechanicznie (o wymieszanych profilach genetycznych i/lub o skróconym profilu) oraz

gleb antropogenicznych.

O zagrożeniach wód powierzchniowych trudno mówić w ujęciu dla niewielkiego wycinka przestrzeni, ponieważ zanieczyszczenia, które przedostały się do środowiska wodnego nawet w oddalonej lokalizacji oddziałują na nie na całej długości cieku bądź na całej powierzchni zbiornika wodnego oraz w jego otoczeniu.

Stosunki wodne w Gminie uległy przekształceniom antropogenicznym, takim jak:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych,
- zmiany morfologicznego charakteru koryt rzecznych,
- zmiany powierzchniowej sieci hydrograficznej spowodowane m.in. praktyką przeciwpowodziową,
- wzrost powierzchniowej retencji depresyjnej w postaci antropogenicznych zbiorników wodnych,
- zwiększenie ilości wody wchodzącej w lokalny obieg w wyniku jej przerzutów między zlewniami, co powoduje wzrost składowej antropogenicznej odpływu rzecznej,
- antropogeniczne zaburzenia reżimu hydrologicznego cieków.

Cieki miejscami płyną zdegradowanymi dolinami rzeczny. Obserwowane są zaburzenia pierwotnych spadków terenu, zmiany bazy erozyjnej rzek, utrudnione zachowanie kierunku przepływu wody. Cieki na wielu odcinkach zostały przebudowane lub zyskały techniczną zabudowę koryta.

Na obszarze gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny zagrożenie powodziowe stanowią rzeka Bierawka i rzeka Ruda. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz informacjami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej obszar gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny znajduje się na:

- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),

Zgodnie z mapami ryzyka powodziowego obszary gminy i miasta nie znajdują się na obszarach, które narażone są na straty powstałe w wyniku powodzi.

5.9.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stan czystości wód płynących powierzchniowych (gminy) i gruntowych jest zagrożony ze względu na wpływ działalności antropogenicznej. W tym zakresie istotne znaczenie mają zanieczyszczenia związane z nieprawidłowo funkcjonującą siecią kanalizacyjną bądź niewłaściwie funkcjonującym zbiornikiem wbudowanym na ścieki (szambo), bezprawnym wprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu, zanieczyszczenia powstające ze spłukiwania powierzchni utwardzonych.

Realizacja ocenianego projektu będzie zatem związana z potencjalnym utrzymaniem opisanych powyżej zjawisk bądź ich kumulacją. Pełna realizacja zamierzeń planistycznych może pośrednio przyczynić się do nieznacznego pogorszenia istniejącego stanu wód powierzchniowych i gruntowych.

5.9.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zaleca się:

- jeżeli dostępna jest odpowiednia infrastruktura właściwym jest podłączenie do lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- korzystanie z przydomowych oczyszczalni ścieków,
- wbudowanie szamba bezodpływowego, szczelnego, do którego odprowadzane będą ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych (na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie), z którego ścieki i osady będą systematycznie wypompowywane i wywożone przez uprawnione pojazdy asenizacyjne,
- korzystanie z oczyszczalni ścieków zbudowanych na potrzeby obiektów przemysłowych oraz w zależności czy wymaga tego proces technologiczny,
- właściwe przechowywanie odpadów powstających na terenach usługowych i aktywności gospodarczej, ich segregację i przekazywanie odpadów podmiotom odpowiedzialnych za ich wywóz,
- ujęcia i oczyszczenia ścieków (w tym wód opadowych i roztopowych z powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem) do poziomów określonych w przepisach z zakresu ustawy Prawo wodne,
- wykonania nawierzchni terenów komunikacji, w tym terenów dróg i ulic oraz obiektów i urządzeń obsługi komunikacji, jako szczelnych, w sposób uniemożliwiający przenikanie zanieczyszczeń ropopochodnych do podłoża i wód gruntowych,
- przestrzeganie zalecanych terminów nawożeń oraz stosowania odpowiednich dawek nawozów nieprzekraczających zapotrzebowania roślin na dany składnik, ponieważ nawozy nie pobrane przez roślinę są wymywane z pola,
- ograniczanie używania pestycydów, dla których alternatywą mogą być inne metody ochrony roślin:
  - a) mechaniczne - polegające na zbieraniu i niszczeniu szkodników i chwastów, odstraszaniu szkodników, usuwaniu nasion chwastów i chorych nasion jeszcze przed wysiewem oraz stosowaniu zabiegów mechanicznych niszczących chwasty,
  - b) fizyczne - wykorzystanie różnych form energii do zwalczania agrofagów (chwastów, szkodników i organizmów chorobotwórczych) jak: sterylizacja termiczna gleby, sterylizacja nasion promieniami ultrakrótkimi, gamma i alfa, a także zadymianie,
  - c) biologiczne - polega na czynnym wykorzystaniu mikroorganizmów chorobotwórczych, owadów drapieżnych i pasożytniczych, ptaków drapieżnych i innych zwierząt do zwalczania organizmów szkodliwych z rolniczego punktu widzenia.
- przestrzeganie zasad zabiegów agrotechnicznych, przede wszystkim pamiętać, iż nie wolno orać pola położonego na stoku wzniesienia wzdłuż zbocza, ponieważ zwiększa to stopień wymycia związków z gleby,
- pozostawienie wokół uprawianego obszaru 8-10 metrowy pas użytku zielonego, który będzie ograniczał przedostawanie się zanieczyszczeń, ponieważ roślinność takiego pasa zieleni będzie zatrzymywać azot znajdujący się w wodzie spływającej z pola⁴.

---

⁴ <http://levis.sggw.waw.pl/~ozw1/zintegrowgospwod/ZintergrowanagospwodREW20/jakoscwod/index.htm>

Treść Studium wskazuje, iż w zakresie systemu wód powierzchniowych tworzonego przez ciek i układu hydrograficznego Rudy i Bierawki i stawy hodowlane ustala się:

- 1) przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i dążenie do poprawy ich klasy czystości poprzez zdecydowane ograniczenie występowania zabudowy bez oczyszczania ścieków bytowych oraz działania ograniczające zanieczyszczenie wód związkami chemicznymi wykorzystywanymi w rolnictwie,
- 2) należy egzekwować obowiązek systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych a terenach nie objętych systemem kanalizacji,
- 3) konieczność zachowania grawitacyjnego spływu wód powierzchniowych w dotychczasowym układzie oraz nie dopuszczanie lub ograniczenia możliwość i powstania zalewisk bezodpływowych,
- 4) możliwość tworzenia nowych zbiorników wodnych i stawów hodowlanych w obszarach jednostek urbanistycznych „Z2 - dolin rzek i potoków” tworzących ważny element struktury przyrodniczej miasta i gminy,
- 5) w strefie 20 m od cieków i zbiorników wodnych wprowadza się zakaz lokalizacji nowej zabudowy, ogrodzenia i innej działalności wywołującej degradacji szaty roślinnej,
- 6) regulacje techniczne cieków wodnych muszą być ograniczone do niezbędnego minimum, musi zostać zachowana więź hydrologiczna koryt z otoczeniem, a także zachowana ich obudowa biologiczna,
- 7) zachowanie stref buforowych (lasy, łąki, trzcinowiska i inne naturalne zbiorowiska roślinne) w dnach dolin, łóżyskach rzek, potoków i zbiorników wodnych, w celu ograniczania doływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych.

5.10 Zagrożenia wód podziemnych

Do zagrożeń wpływających na stan i jakość zasobów jednolitych części wód podziemnych (ogólnie) należą następujące przyczyny, źródła i typy zanieczyszczeń:

1. powierzchniowe:
  - głównie nieskanalizowane obszary zabudowy z odprowadzaniem ścieków bytowych do gruntu (skażenia wód charakteryzują się podwyższoną zawartością związków azotowych, chlorków i podwyższonego stężenia metali ciężkich),
  - intensywne użytkowanie rolnicze.
2. punktowe:
  - składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych (podwyższone stężenia związków azotu, fosforu, metali ciężkich i wysokie BZT5 i ChZT7),
  - oczyszczalnie ścieków i fermy hodowlane są również źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych,
  - magazyny i stacje paliw – nieszczelność zbiorników powoduje przesiąkanie produktów ropopochodnych,
  - drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych (głównie w piętrze czwartorzędu, neogenu oraz karbonu).
3. liniowe:
  - transport drogowy – źródłem zanieczyszczeń są głównie spływy powierzchniowe i roztopowe z dróg oraz zrzuty substancji niebezpiecznych, związane z wypadkami i uszkodzeniami pojazdów,
  - splukiwania obszarów rolnych i leśnych (nawozy, środki ochrony roślin).

Wody podziemne wykazują podwyższone zawartości chlorków, fosforanów i metali ciężkich.

5.10.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego głównym zagrożeniem jakości wód podziemnych potencjalnie są zanieczyszczenia obszarowe powodowane przez:

- niedostatecznie rozwinięty, nieszczelny system kanalizacji i oczyszczalni ścieków,
- nieodpowiednie, nieszczelne zbiorniki przydomowe na ścieki,
- odprowadzanie do wód powierzchniowych i gruntu nieoczyszczonych ścieków,
- infiltrację do gruntu wód ze spływu powierzchniowego z terenów dróg,
- niewłaściwe składowanie odpadów,
- zasolenie wodami dołowymi,
- stosowanie nawozów naturalnych i chemii w rolnictwie,
- zanieczyszczenie składnikami biogennymi pochodzenia rolniczego prowadzące do eutrofizacji (wzrostu żyzności wód), a także metalami ciężkimi wskutek stosowania nawozów nieorganicznych oraz fosforanami, azotanami i pestycydami.

5.10.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zaleca się:

- jeżeli dostępna jest odpowiednia infrastruktura właściwym jest podłączenie do lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- korzystanie z przydomowych oczyszczalni ścieków,
- wbudowanie szamba bezodpływowego, szczelnego, do którego odprowadzane będą ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych (na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie), z którego ścieki i osady będą systematycznie wypompowywane i wywożone przez uprawnione pojazdy asenizacyjne,
- korzystanie z oczyszczalni ścieków zbudowanych na potrzeby obiektów przemysłowych oraz w zależności czy wymaga tego proces technologiczny,
- właściwe przechowywanie odpadów powstających na terenach usługowych i aktywności gospodarczej, ich segregację i przekazywanie odpadów podmiotom odpowiedzialnych za ich wywóz,
- ujęcia i oczyszczenia ścieków (w tym wód opadowych i roztopowych z powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem) do poziomów określonych w przepisach z zakresu ustawy Prawo wodne,
- wykonania nawierzchni terenów komunikacji, w tym terenów dróg i ulic oraz obiektów i urządzeń obsługi komunikacji, jako szczelnych, w sposób uniemożliwiający przenikanie zanieczyszczeń ropopochodnych do podłoża i wód gruntowych,
- przestrzeganie zalecanych terminów nawożeń oraz stosowania odpowiednich dawek nawozów nieprzekraczających zapotrzebowania roślin na dany składnik, ponieważ nawozy nie pobrane przez roślinę są wymywane z pola,
- ograniczanie używania pestycydów, dla których alternatywą mogą być inne metody ochrony roślin:

- a) mechaniczne - polegające na zbieraniu i niszczeniu szkodników i chwastów, odstraszaniu szkodników, usuwaniu nasion chwastów i chorych nasion jeszcze przed wysiewem oraz stosowaniu zabiegów mechanicznych niszczących chwasty,
- b) fizyczne - wykorzystanie różnych form energii do zwalczania agrofagów (chwastów, szkodników i organizmów chorobotwórczych) jak: sterylizacja termiczna gleby, sterylizacja nasion promieniami ultrakrótkimi, gamma i alfa, a także zadymianie,
- c) biologiczne - polega na czynnym wykorzystaniu mikroorganizmów chorobotwórczych, owadów drapieżnych i pasożytniczych, ptaków drapieżnych i innych zwierząt do zwalczania organizmów szkodliwych z rolniczego punktu widzenia.

— przestrzeganie zasad zabiegów agrotechnicznych, przede wszystkim pamiętać, iż nie wolno orać pola położonego na stoku wzniesienia wzdłuż zbocza, ponieważ zwiększa to stopień wymycia związków z gleby,

— pozostawienie wokół uprawianego obszaru 8-10 metrowy pas użytku zielonego, który będzie ograniczał przedostawanie się zanieczyszczeń, ponieważ roślinność takiego pasa zieleni będzie zatrzymywać azot znajdujący się w wodzie spływającej z pola.

Treść Studium wskazuje, iż w zakresie wód podziemnych ustala się konieczność ochrony Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych Q1 Rejon Górnej Odry oraz C11 Mikołów Sosnowiec oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Q9 Bełk, poprzez:

1. dążenie do objęcia systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków całość i obszaru zurbanizowanego gminy,
2. przy podejmowaniu decyzji o dopuszczeniu do eksploatacji złóż węgla kamiennego w uwzględniane będą zagrożenia tej działalności dla Zbiorników Wód Podziemnych - Górnej Odry (Q1), Mikołów-Sosnowiec – C11, Q9 - Bełk,
3. dopuszczenie do nowych inwestycji produkcyjnych, usługowych, mieszkaniowych i komunikacyjnych na obszarze gminy z przestrzeganiem zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska oraz zakazu tworzenia nowych składowisk odpadów i dużych baz paliw na obszarze występowania GZWP Q9 Bełk.

5.11 Zagrożenie przyrody i krajobrazu

W granicach przedmiotowego terenu krajobraz jest stosunkowo urozmaicony. Dominują tu użytki rolne, łąkowe, miejscami urozmaicone poprzez zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, lasy, zadrzewienia, doliny cieków, tereny zagospodarowane, zabudowane oraz przemysłowe i komunikacyjne. Występują też rozległe zbiorowiska leśne i parkowe. Szczególną uwagę przykuwają zbiorniki wodne, które stanowią nie tylko atrakcję turystyczną, obszar rekreacji czy także łowisko, ale przede wszystkim ciekawy ekosystem wodny.

W krajobrazie gminy wyraźnie zarysowuje się urozmaiconą rzeźbę terenu dodatkowo zmodyfikowaną skutkiem gospodarczej działalności człowieka. Dominującym typem krajobrazu naturalnego na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny są formy peryglacjalne, krajobrazy równinne i faliste, miejscami pagórkowate, którym w środowisku naturalnym odpowiadają gleby rdzawe i bielcowe.

Rzeźbę terenu gminy kształtują przede wszystkim ciek wodne należące do zlewni Bierawki i Rudy, bogata sieć dolin rzecznych, tereny bezodpływowe i wyrobiska. Wysokości kształtują się od 240 m n.p.m. (m.in. w dolinie Bierawki, Rudy, w rejonie Przegędzy) do 280 m n.p.m. (w rejonie Szczekowic), miejscami spotyka się pojedyncze wzniesienia, a w pobliżu dolin rzecznych lokalne obniżenia. Różnice wysokości dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Teren wykazuje zasadnicze pochylenie w kierunku koryt

płynących przez gminę rzek. Północno-wschodnia części gminy jest bardziej urozmaicona – znajduje się tu najwyższe wzniesienie Płaskowyżu Rybnickiego – góra Ramża (324,5 m n.p.m.). Góra ta położona jest wśród lasów, niedaleko jej wschodniej granicy, między Bełkiem a Dębieńskiem.

Niewątpliwie największą dominantą krajobrazową stanowią tereny biologicznie czynne – lasy i obszary rolne, trawiaste, odpowiednie dla migracji organizmów i materii.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody i zadrzewień oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Charakteryzują się one zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalają na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych. Obszary najatrakcyjniejsze to wszystkie wymieniane wcześniej zbiorniki wodne i ich wybrzeża cechujące się dużą dostępnością oraz potencjałem dla penetracji turystycznej pieszej i rowerowej. Dzięki znacznemu udziałowi terenów rolniczych przedmiotowy obszar ma charakter otwarty. Ogromnym atutem obszaru są tereny leśne, które podnoszą percepcyjną wartość obszaru, jednocześnie pozytywnie wpływając na stan i jakość powietrza atmosferycznego obszaru.

Generalnie tereny takich form krajobrazowych jak doliny, zagłębienia i obniżenia terenowe cechują gorsze warunki bioklimatyczne.

Teren objęty niniejszym opracowaniem stale podlega średniej presji antropogenicznej (mieszkalnictwo, rolnictwo, produkcja, przemysł i komunikacyjna). Identyfikuje się tutaj krajobraz kulturowy. Wykazuje on umiarkowane oraz dobre wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

W przypadku wprowadzania innej formy zagospodarowania terenu niż obecnie istniejące tj. w przypadku realizacji zamierzeń ustalonych w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należałoby podjąć działania mające na celu utrzymanie możliwie jak największego odsetka powierzchni biologicznie czynnych, zapobieganie przekształcania dolin rzecznych oraz obszarów zbiorników wodnych oraz zapobieganie fragmentacji i degradacji siedlisk na skutek działalności człowieka.

5.11.1. Ocena skutków projektowanych ustaleń

Na obszarze objętym opracowaniem potencjalnymi (najistotniejszymi) źródłami negatywnego oddziaływania na środowisko mogą być:

- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod nową działalność gospodarczą,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu jako obszar obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I",
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod istniejące i projektowane drogi publiczne, które mogą mieć znaczący wpływ na stan i jakość środowiska,
- obszary rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW.

Jako zagrożenie dla przyrody i krajobrazu wskazuje się nasiloną urbanizację w postaci poszerzenia i intensyfikacji obszarów zabudowanych wymienionych powyżej. Pozytywnie ocenia się obszary, na których

utrzymuje się przeznaczenie terenu pod doliny rzek i potoków oraz obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod rekultywację terenów przemysłowych.

Na części terenów biologicznie czynnych zostaną wprowadzone nowe funkcje, odmienne od funkcji obecnych, co może wiązać się z koniecznością przekształcenia geomorfologicznego terenu oraz jego zabudową. Można zatem przyjąć, iż w związku z tym może dojść do przekształcenia lub ograniczenia obszarów biologicznie czynnych. Taka forma zainwestowania może ograniczyć nieznacznie walory przedmiotowego obszaru, miejscowo przerwana zostanie otwartość kompozycyjna, jedynie nieznacznie ograniczone zostaną walory przyrodnicze i udział powierzchni biologicznie czynnej.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja zmiany Studium będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

Zmiana przeznaczenia terenu spowoduje ograniczenia zasobów przyrodniczych w stopniu umiarkowanym, ponieważ nowe przeznaczenie jest częściowo spójne z przeznaczeniem już występującym i stanowić będzie kontynuację dotychczasowych funkcji. Pogorszenie warunków środowiska naturalnego i jakości krajobrazu określa się zatem w stopniu umiarkowanym.

Zmniejszeniu może ulec powierzchnia biologicznie czynna, szata roślinna zostanie wymieniona lub silnie zmodyfikowana, naturalny spływ powierzchniowy będzie odbywał się po nawierzchniach szczelnych, przewiduje się dodatkowe wytwarzanie odpadów.

Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej jej roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń planu może być związana z koniecznością wycinku zieleni (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie częściowo wyparta na tereny przyległe. Występują tu jednak głównie gatunki zsynantropizowane, a zatem realizacja ustaleń planu nie będzie stwarzała zagrożenia dla ogólnego stanu lokalnych populacji gatunków chronionych.

W zakresie obszarów, na których mogą być rozmieszczone obiekty wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW określa się, że zagrożenia przyrody i krajobrazu mogą występować na każdym z etapów funkcjonowania, jednak w różnym natężeniu.

Zwraca się tu uwagę m.in. na podstawowe aspekty takiej jak:

- zmiana warunków krajobrazowych,
- poszerzenie powierzchni o charakterze antropogenicznym, przekształconym,
- wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania,
- zmiana morfologii powierzchni terenu i pokrywy glebowej w związku z niwelacją terenu pod budowę obiektów kubaturowych, infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i instalacji,
- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i częściowe usunięcie porastającej jej roślinności,
- synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej instalacji,
- częściowe wyparcie fauny zamieszkującej teren instalacji na tereny przyległe.

5.11.2. Rozwiązania eliminujące, zapobiegające, kompensujące lub ograniczające negatywne uciążliwości

Przyjmując ustalenia zawarte w sporządzanej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje się na:

- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w dokumentach planistycznych,
- ochronę różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych,
- ustanowienie i zachowanie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- umożliwieniu migracji organizmów,
- przeprowadzanie koniecznych wycinek roślinności poza okresami lęgowymi,
- ograniczeniu nadmiernej emisji zanieczyszczeń do środowiska (zanieczyszczeń powietrza, ścieków komunalnych, odpadów komunalnych, emisji hałasu),
- monitoring stanu środowiska w jego komponentach takich jak stan zanieczyszczeń atmosfery oraz wód powierzchniowych.

Treść Studium wskazuje, iż w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu poprzez za planowany układ jednostek urbanistycznych, oraz przepisy dotyczące ich przekształceń ustala się:

- 1) przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy w satelitarnych jednostkach gminy w celu ochrony występujących tu kompleksów rolnych i leśnych ,
- 2) zaplanowanie rozwoju urbanistycznego w zespołach i kompleksach uporządkowanych przestrzennie,
- 3) określenie obszarów chronionych przed zabudową stanowiących korytarze ekologiczne,
- 4) zachowanie istniejących tworzenie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- 5) ochrona urozmaiconego krajobrazu gminy wraz z istniejącym i dolinami i wodami powierzchniowymi,
- 6) wskazanie nowych szczególnych form ochrony prawnej w rejonach występowania wartości przyrodniczych na obszarze gminy Czerwionka - Leszczyń,
- 7) ochronę zaważonych niecek na których wykształciły się zbiorowiska wodno-błotne na terenie niezurbanizowanym,
- 8) zachowanie i ochrona istniejących oczek wodnych na terenach zurbanizowanych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.12 Zagrożenie biosfery

Rozwojowi cywilizacyjnemu człowieka towarzyszą przeobrażenia flory i roślinności. Postępowi osadnictwa towarzyszyło zmniejszanie się powierzchni lasów, które były pierwotnie dominującą formacją roślinną na omawianym obszarze. W miejscu wyciętych lasów pojawiła się zastępcza roślinność nieleśna – zarówno spontaniczna i o charakterze pódnaturalnym, jak i synantropijna, która rozwija się wyłącznie dzięki stałej ingerencji człowieka (segetalna i ruderalna). Zmiana udziału zbiorowisk leśnych i nieleśnych to najbardziej widoczne w krajobrazie przekształcenie roślinności. Dalszym efektem działalności człowieka była postępująca fragmentacja płatów roślinności związana z budownictwem i rozwojem infrastruktury komunikacyjnej oraz wtórnym zalesianiem gruntów rolnych. Wykorzystywaniu gospodarczemu roślinności towarzyszyły zmiany jej struktury, wskutek modyfikacji ekologicznych warunków rozwoju. Zmiany te dotyczyły składu gatunkowego – ustępowały gatunki o wąskiej skali wymagań siedliskowych, które zastępowane są przez gatunki kosmopolityczne i antropofity. Kilkusetletnia hodowla i selekcja przyczyniły się do zmiany struktury genetycznej populacji roślin – tworzenia się ekotypów i mieszańców. Uległa uproszczeniu struktura roślinności – zbiorowiska wielogatunkowe zastępowane są przez zbiorowiska zubożałe i kadłubowe, zbiorowiska osobników różnowiekowych przez zbiorowiska jednowiekowe, najczęściej młodszych stadiów rozwojowych a zbiorowiska rodzime przez synantropijne.

Wzrastająca urbanizacja i intensyfikacja zagospodarowywania terenu sprzyja roślinności synantropijnej, która wykazuje dużą dynamikę i ekspansję. Przydroża, śmietniska, gruzowiska, pobocza dróg i nasypy kolejowe oraz otoczenie zabudowań zajmuje roślinność ruderalna, złożona z gatunków o szerokiej skali ekologicznej (eurytopowych) i dominujących antropofitów. Gatunki ruderalne rozprzestrzeniają się nie tylko na tereny antropogeniczne, ale wkraczają również do zbiorowisk naturalnych.

Przemiany roślinności powodują także przeobrażenia flory. Dokonują się one w wyniku dwóch procesów – ustępowania i wymierania gatunków oraz synantropizacji flory. Ustępowanie gatunków jest zazwyczaj efektem współdziałania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Na omawianym terenie synantropizacja flory i roślinności nie jest jeszcze zjawiskiem zagrażającym rodzimej szacie roślinnej. Prognozy botaników wskazują jednak, że w przyszłości należy spodziewać się dalszej ekspansji gatunków obcych, ich szybkiej aklimatyzacji i inwazji do siedlisk naturalnych oraz powstawania mieszańców między gatunkami rodzimymi a antropofitami. Skutkiem tych procesów będzie utrata swoistych rysów szaty roślinnej i jej kosmopolityzacja.

Przeobrażeniom roślinności towarzyszą zmiany fauny. Największy wpływ na skład fauny miała zmiana udziału zbiorowisk leśnych i nieleśnych oraz uproszczenie ich struktury, a także fragmentacja i urbanizacja krajobrazu oraz zanieczyszczanie środowiska przyrodniczego. Brak wcześniejszych danych ilościowych nie pozwala na pełne przedstawienie zmian fauny, więc omówienie tego problemu oparto na trendach zmian, rozpoznanych dokładniej w szerszym otoczeniu miasta.

Postępujące wylesianie i zmniejszanie się kompleksów leśnych przyczyniło się do eksterminacji gatunków dużych ssaków drapieżnych i częściowo kopytnych, pilchowatych, nietoperzy, łasicowatych, ptaków (m.in. drapieżnych i dzięciołów) oraz niektórych bezkręgowców (np. próchnojadów). Współczesna fauna dużych ssaków (zwierzyna łowna) podlega zagospodarowaniu łowieckiemu i pozostaje, poprzez plany hodowlane, pod pełną kontrolą myśliwych. W ostatnich latach wśród tej grupy zwierząt obserwuje się wyraźny wzrost liczebności u lisa i dzika.

W ukształtowanym przez człowieka krajobrazie rolniczym pojawiają się liczne gatunki miejsc otwartych (drobne gryzonie naziemne, zajęc szarak, królik, niektóre gatunki ptaków – np. bocian biały, kuropatwa, przepiórka, turkawka, skowronek, świergotek polny, a spośród owadów – m.in. motyle, trzmiele, trzmielce, pszczoły samotne). Fauna terenów użytkowanych rolniczo w ostatnim stuleciu uległa jednak przekształceniom, które spowodowane zostały intensyfikacją rolnictwa, zmianą profilu i metod upraw oraz stosowanych środków produkcji, a także w wyniku melioracji siedlisk wilgotnych

Działalność człowieka przyczyniła się również do zmian fauny kręgowców wodnych. Regulacja niektórych cieków i zanieczyszczanie wód spowodowały zanik ichtiofauny prądocielnej (reofilnej) i pojawienie się gatunków eurytopowych (lub limnofilnych), mogących rozmnażać się zarówno w wodach płynących, jak i stojących, a także stagnofili. Wędkarstwo i kłusownictwo wzmogło presję na gatunki ryb mające znaczenie gospodarcze i atrakcyjnych dla wędkarzy. W ramach gospodarki rybacko-wędkarskiej dochodzi także do nadmiernego zarybiania i nieuzasadnionych introdukcji, często rybami pochodzącymi z innych dorzeczy lub gatunkami obcymi. Efektem tych oddziaływań jest spadek różnorodności zespołów ryb i zwiększanie się liczby gatunków o niewielkich wymiarach ciała oraz postępująca dominacja gatunków kosmopolitycznych (np. płoci, okonia i szczupaka).

Postępujące osadnictwo przyczyniło się do wzrostu liczby gatunków związanych z terenami zabudowanymi (np. wróbla, mazurka, sroki, dymówki, oknówki, jerzyka, kawki), a także pojawiania się gatunków obcych (np. sierpówka). W gospodarstwach rolnych hodowane są zwierzęta użytkowe, jednakże udział rodzimych ras jest już znikomy. Utrzymywane są również koty i psy, które polują na dzikie zwierzęta w lasach i na polach. Budynki mieszkalne i gospodarcze stały się ważnymi ostojami dla nietoperzy. Jednakże

rozbiórka starych budynków i modernizacja istniejących drastycznie zmniejsza liczbę kryjówek dla tej grupy zwierząt, a nowo stawiane budynki nie sprzyjają nietoperzom.

Wzrastająca urbanizacja i zagospodarowanie terenu przyczyniają się do synantropizacji fauny. Objawia się ona wzrostem liczby gatunków zdolnych do życia na siedliskach przekształconych i w otoczeniu człowieka (tzw. antropofile). W przyszłości trend ten niewątpliwie się utrzyma, w wyniku czego fauna omawianego terenu zostanie zubożona o gatunki rzadkie i specyficzne dla różnorodnych siedlisk, a wzbogaci się o kosmopolityczne i ubikwistyczne.

5.13 Zagrożenia obszaru NATURA 2000

W granicach miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny, ani w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. W związku z powyższym oraz mając na uwadze charakter zmian wprowadzanych w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie stwierdza się zagrożenia dla obiektów NATURA 2000.

5.14 Zagrożenia dla form ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych

W granicach gminy wskazuje się obszarowe i obiektowe form ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody:

1. Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich wraz z otuliną,
2. Użytek ekologiczny "Kencierz",
3. Pomniki przyrody – 10 drzew, 1 aleja drzew i 1 głąz (łącznie 12 objekty).

Przedmiotowy teren znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego rangi krajowej (korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000) „Rudy Wielkie I Dolina Górnej Wisły”. Korytarz ten obejmuje zachodnią i południowo-zachodnią część gminy.

Na obszarze Czerwionki-Leszczyn zaznacza się układ korytarzy ekologicznych województwa śląskiego:

1. Korytarz spójności obszarów chronionych K10 – Orzesze wraz z obszarem chronionym,
2. Korytarz chiropterologiczny – obszar łącznikowy,
3. Korytarz ekologiczny ornitologiczny regionalny „Dolina górnej Wisły - Dolina górnej Odry”
4. Korytarze ichtiologiczne ciągłe i nieciągłe do udroźnienia na rzekach Bierawka i Ruda wraz z obszarami rdzeniowymi,
5. Korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych D/LPK-LR wraz z korytarzem newralgicznym i newralgicznym węzłowym,
6. Korytarz teriologiczny ssaków kopytnych K/LPK-LR wraz z korytarzem newralgicznym i newralgicznym węzłowym.

Mając na uwadze postępującą urbanizację i zagospodarowanie terenu, podczas ustalania przeznaczeń zawartych w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uwzględniano istotność zapewnienia ciągłości układu korytarzy ekologicznych i funkcjonowania połączeń pomiędzy siedliskami gatunków, celem zachowania integralności systemu ekologicznego. Jednakże konieczne było uwzględnienie także ustaleń wynikających z: aktualnego stanu zagospodarowania, obowiązującego Studium, obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz częściowo złożonych wniosków.

W związku z powyższym, w ramach projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczono niewielkie obszary, które zlokalizowane są na terenach form ochrony przyrody i w świetle korytarza ekologicznego i wprowadzono na nich kluczowe zmiany Studium.

Pięć obszarów (jednostki PONS 1, 2, 3, 4 oraz 9 o łącznej powierzchni 30,43 ha) z dziewięciu wyznaczonych obszarów (o łącznej powierzchni ok. 183 ha), na których wprowadza się zmiany w ramach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zlokalizowanych jest w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Z kolei jeden obszar (jednostka PONS 9 o powierzchni 1,34 ha) zlokalizowany jest w świetle korytarza rangi krajowej (korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000) „Rudy Wielkie I Dolina Górnej Wisły”. Ogólnie ujmując są to obszary, gdzie:

- mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów,
- mają zostać wprowadzone tereny przeznaczone pod nową działalność gospodarczą,
- mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- utrzymuje się przeznaczenie terenu pod istniejące i projektowane drogi publiczne, które mogą mieć znaczący wpływ na stan i jakość środowiska,
- rozmieszcza się obiekty wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW.

Jednocześnie ciągłość, otwartość i drożność korytarzy ekologicznych zostanie zachowana na poziomie efektywnym, co zapewni utrzymanie swobodnej migracji organizmów i wymiany informacji genetycznej. Można zatem przyjąć, że realizacja zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie będzie utrudniać swobodnego przemieszczania się gatunków w układzie korytarzy ekologicznych i pomiędzy obszarami chronionymi. Zachowana będzie spójność i ciągłość siedlisk położonych w obrębie korytarzy ekologicznych, a defragmentacja korytarzy i siedlisk będzie ograniczona do minimum. Pozwoli to na swobodną migrację organizmów żywych i materii.

5.15 Zagrożenie związane z odnawialnymi źródłami energii

W projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza się możliwość lokalizowania obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Na obszarze gminy przewiduje się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW w zakresie energii słonecznej wraz ze strefami ochronnymi, które mieszczą się w granicach wyznaczonych obszarów rozmieszczenia urządzeń z odnawialnych źródeł energii. Obszary te znajdują się na terenach istniejących oraz projektowanych w granicach zmiany Studium zm-2 w obrębie następujących jednostek strukturalnych:

- Czerwionka: na terenie A1P2, A1RP, A2RP, A6Z2 oraz A1Z3 (jednostka PONS 5),
- Leszczyń: na terenie B1P3 oraz B3P3 (jednostka PONS 4), B3P1 (jednostka PONS 3), oraz B8P1 (jednostka PONS 1),
- Czuchów: na terenie C1P1 (jednostka PONS 2),
- Dębieńsko: na terenie D7DG (jednostki PONS 6 i 7),
- Bełk: na terenie E1DG (jednostka PONS 8).

Analiza i ocena wpływu dopuszczonej realizacji instalacji odnawialnych źródeł energii określa się, że zagrożenia przyrody i krajobrazu mogą występować na każdym z etapów funkcjonowania, jednak w różnym natężeniu. Zwraca się tu uwagę m.in. na podstawowe aspekty takiej jak:

1. zagrożenia dla awifauny i chiropterofauny:
  - częściowe wyparcie fauny zamieszkującej teren instalacji na tereny przyległe,

- kolizje ptaków z instalacjami (głównie z rodziny sokołowatych Falconidae): panele odbijają nieboskłon lub imitują wodę, co powoduje zderzenia przy próbie lądowania lub lotu bądź podczas łowów ptaków drapieżnych,
  - wlatywanie ptaków w strefy przepływu energii słonecznej, gdzie pióra ptaków ulegają zniszczeniu już w temperaturze 160°C,
  - teoretycznie możliwa utrata obszarów siedlisk żerowiskowych, lęgowych oraz skupiających ptaki podczas migracji.
2. zmiana warunków krajobrazowych,
  3. poszerzenie powierzchni o charakterze antropogenicznym, przekształconym,
  4. wprowadzanie pozaprzzyrodniczych form zagospodarowania,
  5. zmiana morfologii powierzchni terenu i pokrywy glebowej w związku z niwelacją terenu pod budowę instalacji,
  6. ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i częściowe usunięcie porastającej jej roślinności,
  7. synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej instalacji.

Konieczne jest zatem oszacowanie korzyści i negatywnych skutków wynikających z tego typu inwestycji. Na etapie prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego można wskazać, iż zapisy kierunków zagospodarowania przestrzennego określające możliwość lokalizowania obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW ma stanowić funkcję dodatkową względem podstawowych funkcji.

5.16 Zagrożenia dziedzictwa kulturowego

Na analizowanym terenie występują obiekty mające charakter zabytkowy i o wartościach kulturowych. Ich szczegółowe zestawienie znajduje się w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wskazano je również na rysunku uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. W projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadzono szereg ustaleń ochraniających zabytki i obiekty kulturowe. W związku z wprowadzonymi zapisami nie przewiduje się zagrożenia tego elementu dziedzictwa kulturowego.

5.17 Zagrożenie środowiska w sytuacji wystąpienia niebezpiecznych awarii

Na wskazanym terenie, jak również w jego bezpośrednim sąsiedztwie, nie są zlokalizowane zakłady dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w związku z czym nie stwierdza się zagrożenia dla środowiska w sytuacji wystąpienia niebezpiecznych awarii.

W zakresie ochrony przed poważnymi awariami, w tym przemysłowymi, w planach miejscowych należy uwzględnić zakazy i nakazy określone w art. 73 ust. 3 - 5 ustawy Prawo ochrony środowiska w przeznaczaniu terenów na określone cele w sąsiedztwie istniejących zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, kierując się przy tym aktualnym w okresie sporządzania planu miejscowego wykazem tych zakładów.

W szczególności dotyczy to ustalania lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, obiektów użyteczności publicznej i budynków zamieszkania zbiorowego, które należy sytuować w bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W planach miejscowych, przy przeznaczaniu terenów pod działalność produkcyjną, składowanie i magazynowanie, uwzględniając art. 73 ust. 3a cyt. ustawy, należy wziąć pod uwagę konieczność określenia ograniczeń dotyczących lokalizacji na tych terenach zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, kierując się

zakazami i nakazami określonymi w art. 73 ust. 3 i 4 cyt. ustawy, w szczególności zakazem budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi w obrębie zwartej zabudowy miasta oraz nakazem lokalizowania tych zakładów w bezpiecznej odległości od siebie oraz, w szczególności, od osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej i budynków zamieszkania zbiorowego, a także od form ochrony przyrody, w tym od parku krajobrazowego, stref ochronnych ujęć wód oraz drogi krajowej i linii kolejowych o znaczeniu państwowym.

6 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na całokształt środowiska obszaru oraz obszary Natura 2000

Na obszarze objętym opracowaniem potencjalnymi (najistotniejszymi) źródłami negatywnego oddziaływania na środowisko mogą być:

- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod nową działalność gospodarczą,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu jako obszar obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I",
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod istniejące i projektowane drogi publiczne, które mogą mieć znaczący wpływ na stan i jakość środowiska,
- obszary rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW.

Pozytywnie ocenia się obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod doliny rzek i potoków oraz obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod rekultywację terenów przemysłowych.

Ponadto zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza, aktualizuje, ujawnia bądź doprecyzowuje informacje przestrzenne, które pośrednio mogą przekładać się na stan środowiska przyrodniczego i bezpieczeństwo ludności. Są to m.in.:

- Aktualizacja złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych – zgodnie z danymi przekazanymi przez przedsiębiorców górniczych oraz PIG,
- Aktualizacja informacji o terenach zagrożonych w związku z wystąpieniem powodzi (10letniej, 100letniej i 500letniej).

W krajobrazie gminy wyraźnie zarysowuje się urozmaicona rzeźba terenu dodatkowo zmodyfikowane wskutek gospodarczej działalności człowieka. Dominującym typem krajobrazu naturalnego na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny są formy peryglacialne, krajobrazy równinne i faliste, miejscami pagórkowate, którym w środowisku naturalnym odpowiadają gleby rdzawe i bielcowe.

Rzeźbę terenu gminy kształtują przede wszystkim ciekły wodne należące do zlewni Bierawki i Rudy, bogata sieć dolin rzecznych, tereny bezodpływowe i wyrobiska. Wysokości kształtują się od 240 m n.p.m. (m.in. w dolinie Bierawki, Rudy, w rejonie Przegędzy) do 280 m n.p.m. (w rejonie Szczekowic), miejscami spotyka się pojedyncze wzniesienia, a w pobliżu dolin rzecznych lokalne obniżenia. Różnice wysokości dochodzić mogą do kilkudziesięciu metrów. Teren wykazuje zasadnicze pochylenie w kierunku koryt płynących przez gminę rzek. Północno-wschodnia części gminy jest bardziej urozmaicona – znajduje się tu

najwyższe wzniesienie Płaskowyżu Rybnickiego – góra Ramża (324,5 m n.p.m.). Góra ta położona jest wśród lasów, niedaleko jej wschodniej granicy, między Bełkiem a Dębieńskiem.

Niewątpliwie największą dominantą krajobrazową stanowią tereny biologicznie czynne – lasy i obszary rolne, trawiaste, odpowiednie dla migracji organizmów i materii.

Wśród terenów atrakcyjnych dla potrzeb turystyki i rekreacji na przedmiotowym terenie wskazać można głównie obszary kontaktowe, ekotonowe, położone na styku wody i zadrzewień oraz tereny o zróżnicowanej kontrastowości krajobrazowej. Charakteryzują się one zwiększonym zróżnicowaniem gatunkowym roślin i zwierząt, zwiększoną dynamiką procesów biocenotycznych, zmiennością krajobrazu, pozwalają na odbiór pozytywnych wrażeń wzrokowych, słuchowych i zapachowych. Obszary najatrakcyjniejsze to wszystkie wymieniane wcześniej zbiorniki wodne i ich wybrzeża cechujące się dużą dostępnością oraz potencjałem dla penetracji turystycznej pieszej i rowerowej. Dzięki znacznemu udziałowi terenów rolniczych przedmiotowy obszar ma charakter otwarty. Ogromnym atutem obszaru są tereny leśne, które podnoszą percepcyjną wartość obszaru, jednocześnie pozytywnie wpływając na stan i jakość powietrza atmosferycznego obszaru.

Teren objęty niniejszym opracowaniem stale podlega średniej presji antropogenicznej (mieszkalnictwo, rolnictwo, działalność usługowa, aktywność gospodarcza i komunikacyjna). Identyfikuje się tutaj krajobraz kulturowy. Wykazuje on umiarkowane oraz dobre wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Na części terenów biologicznie czynnych zostaną wprowadzone nowe funkcje, odmienne od funkcji obecnych, związane z przekształceniem i zabudową terenu. Można zatem przyjąć, iż w związku z tym może dojść do przekształcenia obszarów biologicznie czynnych. Taka forma zainwestowania może ograniczyć walory przedmiotowego obszaru. Przy realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przerwana zostanie otwartość kompozycyjna, ograniczone zostaną walory przyrodnicze i udział powierzchni biologicznie czynnej.

Aktualnie w obszarze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominuje stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych, emisją hałasu do otoczenia oraz dokonanym, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu.

Realizacja ustaleń zmiany Studium może być związana z koniecznością wycinki zieleni (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie częściowo wyparta na tereny przyległe. Występują tu jednak głównie gatunki zsynantropizowane, a zatem realizacja ustaleń studium nie powinna stwarzać zagrożenia dla ogólnego stanu lokalnych populacji gatunków chronionych.

Oddziaływanie krótkotrwałe polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza związanych z budową (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane), przebudową bądź rozbiórką obiektów. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, bo związany z realizacją poszczególnych zadań założonych w studium (ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji).

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy infrastrukturę komunikacyjną. Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i dostosowaniem / usunięciem porastającej jej roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń studium może być związana z koniecznością wycinki zieleni (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie częściowo wyparta na tereny przyległe. Występują tu jednak głównie gatunki zsynantropizowane, a zatem realizacja ustaleń studium nie powinna stwarzać zagrożenia dla ogólnego stanu lokalnych populacji gatunków chronionych.

Aktualnie istniejące w graniach opracowania ciągi komunikacyjne (przewidziane również w projekcie studium) oddziałują na tereny przyległe między innymi w zakresie emisji hałasu. Możliwe zatem będzie wystąpienie wzmożenie oddziaływania akustycznego ciągów komunikacyjnych na obszary podlegające ochronie akustycznej, co ma jednak miejsce już w chwili obecnej.

Nieuniknione jest to, że opisane wyżej oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach przedmiotowego terenu, jak i na obszarach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania przez zabudowę powierzchni biologicznie czynnych. Szczegółowe zestawienie typów oddziaływań zamieszczono w poniższej tabeli.

Opisane wpływy zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji winny być ograniczane zapisami dokumentów planistycznych, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 6. Charakterystyka typów oddziaływań

TYP ODDZIAŁYWAŃ	ETAP BUDOWY	ETAP EKSPLOATACJI
BEZPOŚREDNIE	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych; - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie; - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach; - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych; - wzrost ilości wytwarzanych odpadów; - wzrost emisji hałasu bytowego; - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie.
POŚREDNIE	- nie przewiduje się.	- intensyfikacja ruchu pojazdów.
WTÓRNE	- nie przewiduje się.	- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy.
SKUMULOWANE	<ul style="list-style-type: none"> - krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego; - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych (zielonych). 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów; - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego.
KRÓTKOTERMINOWE	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany; - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi; - powstawanie odpadów budowlanych. 	- nie przewiduje się.
DŁUGOTERMINOWE	- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań; - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy.
STAŁE	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany ukształtowania powierzchni terenu; - zmiana lokalnego krajobrazowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalne zmiany mikroklimatu; - zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych.
CHWILOWE	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany; - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi; - powstawanie odpadów budowlanych. 	<ul style="list-style-type: none"> - hałas związany z eksploatacją obiektów; - zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego.

7 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

7.1 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na terenie miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny nie wyznaczono terenu NATURA 2000. Natomiast w myśl ustawy o ochronie przyrody wyznaczone zostały: Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich wraz z otuliną, Użytek ekologiczny "Kencierz" oraz pomniki przyrody – 10 drzew, 1 aleja drzew i 1 głąz (łącznie 12 obiekty), dla których również nie przewiduje się zagrożenia dla form ochrony przyrody.

Na analizowanym terenie występują obiekty mające charakter zabytkowy i o wartościach kulturowych. W projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadzono szereg ustaleń ochraniających zabytki i obiekty kulturowe. W związku z wprowadzonymi zapisami nie przewiduje się zagrożenia tego elementu dziedzictwa kulturowego.

Biorąc pod uwagę analizę uwarunkowań środowiskowych przedmiotowego terenu, jego powierzchnię oraz charakter zamierzeń planistycznych jako potencjalne obszary problemowe wskazuje się:

- a) przebieg linii przesyłowych energii elektrycznej (głównie napowietrzne linie elektroenergetyczne najwyższego i wysokiego napięcia) oraz lokalizacja stacji transformatorowych oraz nadajników i stacji telefonii komórkowej - będących potencjalnymi, najistotniejszymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego,
- b) współwystępowanie obszarów i terenów górniczych, gdzie prowadzona jest obecnie eksploatacja oraz terenów zagospodarowanych (zabudowanych),
- c) występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią - zagrożenie powodziowe stanowią rzeka Bierawka i rzeka Ruda. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz informacjami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej obszar gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny znajduje się na:
  - obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
  - obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
  - obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),

Zgodnie z mapami ryzyka powodziowego obszary gminy i miasta nie znajdują się na obszarach, które narażone są na straty powstałe w wyniku powodzi.

- d) możliwość wprowadzenia nowego źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego - instalacje na obszarach, gdzie mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW.

7.2 Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanej Zmiany Studium

Celem ochrony środowiska z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie potencjalnego zagrożenia dla środowiska

i określenie możliwości i intensywność ich występowania. Zapisy przedstawione w prognozie mają na celu wykluczyć lub zminimalizować negatywny wpływ proponowanych zmian lub inwestycji na środowisko przyrodnicze.

Jak wynika z niniejszego opracowania, realizacja zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będzie związana z oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze. Wprowadzane ustalenia stanowią nieznaczną zmianę (modyfikację) w stosunku do aktualnego użytkowania terenu na przedmiotowym obszarze. Natomiast mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja zmiany Studium w granicach przedmiotowego terenu będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

Biorąc pod uwagę stan środowiska na obszarze objętym opracowaniem najważniejszymi przedsięwzięciami ograniczającymi zagrożenia dla środowiska byłoby:

- wprowadzenie właściwych parametrów dotyczących nowej zabudowy terenów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, zabudowy aktywności gospodarczej,
- ustalenie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwiającą ich recykling,
- ograniczanie niskiej emisji,
- korzystanie ze zorganizowanej, lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- bezwzględny zakaz odprowadzania ścieków komunalnych i gospodarczych do gleb, wód powierzchniowych, kanałów melioracyjnych,
- bezwzględny zakaz spalania śmieci,
- zapewnienie ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych.

8 Ocena możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko ustaleń Zmiany Studium

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, ust. 2, pkt 1, litera d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Oddziaływanie realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będzie potencjalnie związane z powstaniem obiektów kubaturowych, przekształceniem powierzchni terenu, powstawaniem ścieków do wód powierzchniowych, podziemnych i odpadów różnego rodzaju oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza. Wpływy tego typu ograniczane dodatkowo zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powinny mieć charakter lokalny. Ponadto uwzględniając położenie przedmiotowego obszaru, jego powierzchnię, charakter planowanych zmian przeznaczenia terenu, można stwierdzić, iż realizacja ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9 Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Wskazania z zakresu ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, mają na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wymaga jednak prowadzenia stałego monitoringu kontrolującego stan powietrza, poziom hałasu czy wibracji. Zaleca się jednak sezonowe pomiary w zakresie stanu wód powierzchniowych, podziemnych oraz poziomu zanieczyszczeń powietrza.

Dla potrzeb niniejszej prognozy zastosowano metodę opisową. Prognoza odnosi się do projektowanego dokumentu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ramach przeprowadzenia oceny oddziaływania, uzgodniona z kompetentnymi organami treść prognozy, wraz z projektem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, będą wyłożone do publicznego wglądu, zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ze względu na wielkość, czas funkcjonowania i ewentualną szkodliwość przewidywanych inwestycji w ustaleniach dokumentu nie przewiduje się monitorowania. Przy ewentualnych zaobserwowanych negatywnych skutkach zaobserwowanych przez inwestora lub osoby postronne, monitorowaniem zajmą się odpowiednie służby.

Jakość składowych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego podlegają monitoringowi prowadzonemu przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

W zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapisy ustalające zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

10 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Celem prognozy jest analiza środowiska i identyfikacja zagrożeń oraz potencjalnych konfliktów (przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko), wskazanie zmian w środowisku mogących zajść w trakcie realizacji i po wdrożeniu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje teren całej gminy i miasta w granicach administracyjnych w zakresie uwarunkowań, natomiast jedynie niewielkie części gminy i miasta w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego – dziewięć wydzielonych obszarów o łącznej powierzchni ok. 183 ha.

W zakresie zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego zmiany wprowadzono w dziewięciu wyznaczonych jednostkach (na potrzeby niniejszej analizy oznaczono je jako „jednostki PONS”):

1. Jednostka PONS – wydzielenie B8P1,
2. Jednostka PONS – wydzielenie C1P1,
3. Jednostka PONS – wydzielenie B3P1,
4. Jednostka PONS – wydzielenia B3P3 oraz B1P3,
5. Jednostka PONS – wydzielenia A1RP, A2RP, A1P2, A6Z2 oraz A1Z3,
6. Jednostka PONS – wydzielenie D7DG,
7. Jednostka PONS – wydzielenie D7DG,
8. Jednostka PONS – wydzielenie E1DG,
9. Jednostka PONS – wydzielenie J1DG.

Gmina Czerwionka-Leszczyny jest położona w centralnej części województwa śląskiego, w zachodniej części powiatu rybnickiego. Czerwionka-Leszczyny jako jednostka administracyjna graniczy z miastami Rybnik, Żory, Knurów oraz Orzesze oraz gminami wiejskimi Gierałtówice, Ornontowice i Pilchowice. Od pozostałych gmin powiatu rybnickiego Czerwionkę-Leszczyny oddziela miasto na prawach powiatu Rybnik.

W skład gminy wchodzi miasto Czerwionka-Leszczyny, będące siedzibą władz gminy miejsko-wiejskiej Czerwionka-Leszczyny, oraz sześć sołectw: Bełk, Książenice, Palowice, Przegędza, Stanowice i Szczekowice. Miejscowość bez statusu sołectwa: Jesionka.

Pod względem gospodarczym gmina usytuowana jest pomiędzy konurbacją katowicką a konurbacją rybnicką. Miasto Czerwionka-Leszczyny jest zaliczana do aglomeracji rybnickiej. Ponadto gmina znajduje się w granicach Górnośląskiego Okręgu Węglowego i Rybnickiego Okręgu Węglowego.

Dominujące w układzie gminy są osie komunikacyjne:

- Autostrada A1 (Bursztynowa) - relacji Gdańsk - Gorzyczki (granica z Republiką Czeską);
- Droga wojewódzka nr 924 - relacji Kuźnia Nieborowska - Żory, w ciągu ulic: Gliwicka, 3 Maja, Furgoła;
- Droga wojewódzka nr 925 - relacji Bytom - Rybnik, w ciągu ulic: Mikołowska, Zwycięstwa.

Celem niniejszego opracowania jest:

- analiza środowiska,
- identyfikacja zagrożeń i potencjalnych konfliktów,
- prognoza zmian w środowisku mogących zajść podczas realizacji ustaleń studium,
- sformułowanie alternatywnych rozwiązań ograniczających zagrożenie dla środowiska.

Analizę i ocenę środowiska naturalnego przeprowadzono na podstawie dostępnych materiałów (archiwalne opracowania studialne, materiały kartograficzne oraz dane uzyskane w trakcie inwentaryzacji terenowej) i opracowań, w szczególności opracowań ekofizjograficznych: „Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny”, Terplan Sp. z o. o., 2021, „Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Czerwionka-Leszczyny w jej granicach administracyjnych”, WERONA, 2008 oraz „Program ochrony środowiska dla gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022- 2026”, EKO-TEAM KONSULTING, 2018. Dodatkowo posiłkowano się opracowaniami ekofizjograficznymi dla obszarów: Przygędza, Leszczyny, Bełk, Dębieńsko, Czuchów.

Załącznikiem do prognozy jest mapa, na której wskazano ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego o przewidywanych pozytywnych i negatywnych skutkach oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi, a także przedstawiono najważniejsze zapisy Studium, ograniczające negatywne skutki realizacji ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny. Daje to podstawę do scharakteryzowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz sformułowania wskazań dotyczących ochrony środowiska przed negatywnymi skutkami zmiany przeznaczenia terenu. W prognozie oceniono potencjalny wpływ ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na jakość środowiska przyrodniczego, a także poddano ocenie wielkość i charakter tego wpływu. Prognozę uzupełniono o sformułowane wnioski i zalecenia. Zróżnicowanie przestrzenne uwarunkowań środowiska przyrodniczego przedstawiono także na mapach tematycznych i rysunkach uzupełniających tekst niniejszego opracowania.

Ustalono, iż:

- Rodzaj występujących surowców mineralnych jest bezpośrednio związany z bogatą i urozmaiconą budową geologiczną gminy. Do bogactw naturalnych występujących pod terenem gminy należą:

kruszywa naturalne, piaski podsadzkowe, sole kamienne, surowce ilaste ceramiki budowlanej oraz węgle kamienne (według danych PIG PIB, Midas, stan na 10 października 2022 r.):

- Kruszywa naturalne:
  - Gotartowice-Żory, 4442,
  - Szczekowice, 17932,
- Sole kamienne:
  - Rybnik-Żory-Orzesze, 285,
- Surowce ilaste ceramiki budowlanej:
  - Czerwionka, 2089,
- Piaski podsadzkowe:
  - Ochojec, 224 (złoże skreślone z bilansu zasobów - wybilansowane w 2001 r.),
- Węgle kamienne:
  - Budryk, 309,
  - Dębieńsko, 347,
  - Dębieńsko 1, 11191,
  - Jejkowice, 9525,
  - Knurów, 345,
  - Paruszowiec, 359,
  - Pilchowice, 308,
  - Żory-Suszec, 314,
  - Szczygłowice, 346.

— Na przedmiotowym obszarze zlokalizowane są cztery obszary i cztery tereny górnicze (według danych PIG PIB, Midas, stan na 20 grudnia 2021 r.):

- obszar górniczy „Dębieńsko 1” i teren górniczy „Dębieńsko 1” w złożu Dębieńsko 1,
- obszar górniczy „Knurów” i teren górniczy „Knurów” w złożu Knurów,
- obszar górniczy „Ornontowice I” i teren górniczy „Ornontowice I” w złożu Budryk,
- obszar górniczy „Szczygłowice” i teren górniczy „Szczygłowice I” w złożu Szczygłowice.

— Pod względem hydrograficznym cała gmina, znajduje się w obrębie prawostronnej zlewni rzeki Odry. W rejonie Szczekowic, przebiega dział wodny rozdzielający zlewnie Bierawki i Rudy. Zlewnie tych dwóch największych rzek terenu opracowania ograniczają działy wodne II, III i IV rzędu, w zdecydowanej przewadze o przebiegu pewnym. Teren odwadniają ciek Jordanek i Potok Szczygłowski zasilające rzekę Bierawkę.

— Uzupelnienie sieci hydrograficznej stanowią dość liczne zbiorniki wód stojących, małe stawy i jeziora, śródleśne oczka wodne występujące zwłaszcza w południowej i zachodniej części gminy. Część zbiorników wód stojących powstało w nieckach osiadania, na terenie gminy sporo jest również osadników pokopalnianych, zlokalizowanych głównie w północnej części gminy, m.in. w Czerwionce czy Dębieńsku. Na terenie gminy występują również tereny bezodpływowe, powstałe w głównej mierze na skutek osiadań terenu na obszarach podziemnej eksploatacji górniczej.

— Na obszarze gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny zagrożenie powodziowe stanowią rzeka Bierawka i rzeka Ruda. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz informacjami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej obszar gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny znajduje się na:

- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),

- obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
  - obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),
- Zgodnie z mapami ryzyka powodziowego obszary gminy i miasta nie znajdują się na obszarach, które narażone są na straty powstałe w wyniku powodzi.
- Omawiany teren leży w zasięgu dziesięciu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).
- Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG-PIB) udostępnianymi przez system MIDAS (stan na dzień 20 grudnia 2021 r.) przedmiotowy teren zlokalizowany jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP).
- Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w zasięgu trzech Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd): PLGW6000129, PLGW6000143, PLGW6000144.
- Dominują tu gleby piaszczyste, wykształcone z piasków słabogliniastych, największy udział w strukturze gruntów mają gleby bielicowe. W rejonie dolin rzecznych pojawiają się osady rzeczne, mady. Gleby bielicowe rozwijają się z bezwęglanowych, ubogich w glinokrzemiany piasków luźnych lub słabogliniastych. Należą do gleb kwaśnych, gdzie poziom próchniczny osiąga miąższość 3 – 10 cm i zawiera około 1% substancji organicznej. Gleby bielicowe współwystępują z glebami rdzawymi, których skałami macierzystymi są bezwęglanowe piaski rzecznotodowcowe, wydmy i inne. Na terenach miejsko – przemysłowych gminy występują grunty antropogeniczne, a gleby wskutek deformacji powierzchni, zmiany stosunków wodnych i zanieczyszczeń atmosferycznych zostały przekształcone (zawodnione, zakwaszone, osuszone).
- Pod względem właściwości rolniczej gleb na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny przeważają gleby średniej jakości IV i V klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ponad 80% gruntów ornych. Cechą charakterystyczną gminy jest całkowity brak gleb należących do I i II klasy bonitacyjnej. Zdecydowanie najwięcej jest gleb klasy IVb, IVa i V.
- Na terenie gminy i miasta identyfikuje się osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Powyższe osuwiska sklasyfikowano następująco: 6 osuwisk aktywnych, 1 osuwisko okresowo aktywne i 21 osuwisk nieaktywnych.
- Na przedmiotowym terenie zwierzęta występujące to głównie gatunki typowe dla niżu polskiego i głównie gatunki zsynantropizowane (przyzwyczajone do życia w pobliżu siedlisk ludzkich).
- Teren objęty niniejszym opracowaniem, stale podlega presji antropogenicznej. Identyfikuje się tutaj krajobraz kulturowy.
- W granicach gminy wskazuje się obszarowe i obiektowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody: Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich wraz z otuliną, Użytek ekologiczny "Kencierz" oraz pomniki przyrody – 10 drzew, 1 aleja drzew i 1 głąz (łącznie 12 obiekty).
- Na terenie miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny wskazuje się liczne korytarze ekologiczne rangi krajowej i wojewódzkiej.
- Na analizowanym terenie występuje szereg obiektów mających charakter zabytkowy i o wartościach kulturowych.
- Na obszarze objętym opracowaniem potencjalnymi (najistotniejszymi) źródłami negatywnego oddziaływania na środowisko mogą być:
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymywane tereny działalności produkcyjnej, technologicznej, baz, magazynów i składów,

- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod nową działalność gospodarczą,
- obszary, na których mają zostać wprowadzone i utrzymuje się tereny przeznaczone pod obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu jako obszar obiektów i urządzeń kopalni "Dębieńsko I",
- obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod istniejące i projektowane drogi publiczne, które mogą mieć znaczący wpływ na stan i jakość środowiska,
- obszary rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW.

Pozytywnie ocenia się obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod doliny rzek i potoków oraz obszary, na których utrzymuje się przeznaczenie terenu pod rekultywację terenów przemysłowych.

Ponadto zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza, aktualizuje, ujawnia bądź doprecyzowuje informacje przestrzenne, które pośrednio mogą przekładać się na stan środowiska przyrodniczego i bezpieczeństwo ludności. Są to m.in.:

- Aktualizacja złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych – zgodnie z danymi przekazanymi przez przedsiębiorców górniczych oraz PIG,
- Aktualizacja informacji o terenach zagrożonych w związku z wystąpieniem powodzi (10letniej, 100letniej i 500letniej).

Brak realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wpłynie na środowisko przyrodnicze. Tym samym brak realizacji ustaleń wynikających z opracowywanego dokumentu planistycznego nie będzie skutkowało pogorszeniem się kondycji środowiska przyrodniczego, w żadnym z jego elementów składowych.

Natomiast należy zaznaczyć, iż zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza i aktualizuje informacje przestrzenne:

- Wprowadzenie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej obsługującej miasto,
- Wskazanie obszarów rozmieszczenia obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW,
- Aktualizacja złóż surowców naturalnych, obszarów i terenów górniczych – zgodnie z danymi przekazanymi przez przedsiębiorców górniczych oraz PIG,
- Aktualizacja informacji o terenach zagrożonych w związku z wystąpieniem powodzi (10letniej, 100letniej i 500letniej).

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko ma na celu ustalenie, jak zapisy projektowanej zmiany Studium mogą wpływać negatywnie na środowisko. Zapisy przedstawione w prognozie mają na celu wykluczyć lub zminimalizować negatywny wpływ proponowanych zmian lub inwestycji na środowisko przyrodnicze.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu, jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja zmiany Studium będzie związana ze średnim oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

Zmiana przeznaczenia terenu spowoduje ograniczenia zasobów przyrodniczych w stopniu umiarkowanym, ponieważ nowe przeznaczenie jest częściowo spójne z przeznaczeniem już występującym i stanowić będzie kontynuację dotychczasowych funkcji. Pogorszenie warunków środowiska naturalnego i jakości krajobrazu określa się zatem w stopniu umiarkowanym.

Zmniejszeniu może ulec powierzchnia biologicznie czynna, szata roślinna zostanie wymieniona lub silnie zmodyfikowana, naturalny spływ powierzchniowy będzie odbywał się po nawierzchniach szczelnych, przewiduje się dodatkowe wytwarzanie odpadów.

Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej jej roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń planu może być związana z koniecznością wycinku zieleni (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie częściowo wyparta na tereny przyległe. Występują tu jednak głównie gatunki zsynantropizowane, a zatem realizacja ustaleń planu nie będzie stwarzała zagrożenia dla ogólnego stanu lokalnych populacji gatunków chronionych.

W zakresie obszarów, na których mogą być rozmieszczone obiekty wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW określa się, że zagrożenia przyrody i krajobrazu mogą występować na każdym z etapów funkcjonowania, jednak w różnym natężeniu.

Zwraca się tu uwagę m.in. na podstawowe aspekty takiej jak:

- zmiana warunków krajobrazowych,
- poszerzenie powierzchni o charakterze antropogenicznym, przekształconym,
- wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania,
- zmiana morfologii powierzchni terenu i pokrywy glebowej w związku z niwelacją terenu pod budowę obiektów kubaturowych, infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i instalacji,
- ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i częściowe usunięcie porastającej jej roślinności,
- synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej instalacji,
- częściowe wyparcie fauny zamieszkującej teren instalacji na tereny przyległe.

Aktualnie w obszarze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dominuje stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych, emisją hałasu do otoczenia oraz dokonany, nieodwracalny przekształceniem powierzchni terenu.

Realizacja ustaleń zmiany Studium może być związana z koniecznością wycinki zieleni (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie częściowo wyparta na tereny przyległe. Występują tu jednak głównie gatunki zsynantropizowane, a zatem realizacja ustaleń studium nie powinna stwarzać zagrożenia dla ogólnego stanu lokalnych populacji gatunków chronionych.

Biorąc pod uwagę stan środowiska na obszarze objętym opracowaniem najważniejszymi przedsięwzięciami ograniczającymi zagrożenia dla środowiska byłoby:

- wprowadzenie właściwych parametrów dotyczących nowej zabudowy terenów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, zabudowy aktywności gospodarczej,
- ustalenie właściwego współczynnika powierzchni biologicznie czynnych,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów umożliwiającą ich recykling,
- ograniczanie niskiej emisji,
- korzystanie ze zorganizowanej, lokalnej sieci kanalizacyjnej,
- bezwzględny zakaz odprowadzania ścieków komunalnych i gospodarczych do gleb, wód powierzchniowych, kanałów melioracyjnych,
- bezwzględny zakaz spalania śmieci,
- zapewnienie ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych.

11 Źródła informacji

- Dane zebrane w czasie wizji terenowych;
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl>);
- Domaradzki K., Dobrzański A., Jezierska – Domaradzka A., 2013: Rośliny inwazyjne – występowanie, znaczenie i zagrożenie dla bioróżnorodności Post. Ochr. Roślin 53 (3): 613 – 620;
- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegł. Met Hydrolog., I, 1;
- Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2015 roku, WIOŚ w Katowicach;
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R.W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J.M., Zalewska H., Pilot M., 2005 (2011): Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (aktualizacja, 2011);
- Kondracki J., 2001: Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa;
- Kondracki J., 2002: Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa;
- Kruczała A. (red.), 2000: Atlas klimatu województwa śląskiego. IMiGW, Katowice;
- Mapa hydrogeologiczna Polski, Ark. Gliwice w skali 1:200 000;
- *Mapa hydrograficzna Polski*, arkusz Rybnik skala 1:50 000;
- *Mapa sozologiczna Polski*, arkusz Rybnik skala 1:50 0000;
- Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia, skala 1:100 000;
- Matuszkiewicz, 2008: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl);
- Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl);
- Meteorologia i hydrologia a zmiany klimatu, IMGW i Polskie Towarzystwo Geofizyczne, Warszawa, 2009 r.;
- *Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Czerwionka - Leszczyny*. WERONA, 2008 r.;
- Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A., Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice, 2007 r.;
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*, KZGW, Warszawa 2011;
- *Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny, Aktualizacja*, EKO – TEAM KONSULTING, 2008;
- Szafer W., Zarzycki K., 1972: Szata roślinna Polski II. PWN. Warszawa
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Rybnik, w skali 1:50 000;
- Tokarska – Guzik B., Dajdok Z., Zając M., Urbisz A., Danielewicz W., 2011: Identyfikacja i kategoryzacja roślin obcego pochodzenia jako podstawia działań praktycznych. W: Kacki Z., Stefańska – Krzaczek E. (red.), Synantropizacja w dobie zmian różnorodności biologicznej. Acta Botanica Silesiaca 6: 23-53;
- <http://beta.btsearch.pl>;
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh>
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS>;
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>;
- <http://mapa.plk-sa.pl>
- <http://mjwp.gios.gov.pl/>
- <http://portal.gison.pl/czerwionka-leszczyny/>
- <http://powietrze.katowice.wios.gov.pl/>
- <http://www.czerwionka-leszczyny.pl/>;

- <https://www.meteoblue.com/pl/>
- www.katowice.pios.gov.pl;
- www.katowice.rdos.gov.pl;
- www.pig.gov.pl;
- www.wkz.katowice.pl.

Załącznik 1 Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 września 2021 r.
(znak pisma WOOS.411.183.2021.PB)

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

WOOS.411.183.2021.PB

Katowice, 24 września 2021

**Burmistrz Gminy i Miasta
Czerwionka - Leszczyń
ul. Parkowa 9
44-230 Czerwionka-
Leszczyń**

Odpowiadając na wniosek z dnia 10 września 2021 r. (wpływ: 13.09.2021 r.), znak: UA.6720.6.2021 w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyń, po przeanalizowaniu wniosku oraz załączonych dokumentów - na podstawie art. 53, art. 57 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U z 2021r., poz. 247 ze zm.)

u z g a d n i a m

stanowisko w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzanej do projektu zmiany ww. studium.

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna obejmować wszystkie elementy, o których mowa w art. 51 ust. 2 (z uwzględnieniem wymagań zawartych w art. 52 ust. 1, ust. 2) ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wszystkie elementy art. 51 ust. 2 przywołanej ustawy powinny być przeanalizowane i ocenione w stopniu i w zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem oraz proponowanych rozwiązań planistycznych, stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny.

W szczególności prognoza powinna analizować, oceniać i uwzględniać:

- możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie objętym zmianą studium oraz w jego bliskim sąsiedztwie, w szczególności na teren Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”), mogących być rezultatem ewentualnej zmiany dotychczasowych kierunków zagospodarowania przedmiotowych terenów;

- wpływ planowanych kierunków zagospodarowania na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej;
- oddziaływanie na lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, w tym: tereny leśne, zadrzewienia śródpolne, płaty roślinności nieleśnej, ciekły, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, a także obiekty ważne dla ochrony płazów;
- wpływ realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w dokumencie „Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2015);
- propozycje dotyczące zapobiegania, minimalizowania i ograniczenia przewidywanych skutków realizacji ustaleń zmiany studium na środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Wyniki analiz i ocen należy przedstawić zarówno w formie opisowej, jak i graficznej, obejmującej tereny planowanych zamierzeń oraz tereny pozostające w zasięgu oddziaływania.

Ponadto prognoza oddziaływania na środowisko winna dostarczać informacji o występowaniu, lub jego braku, chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk objętych ochroną, występujących na obszarze objętym zmianą ww. studium lub w jego bliskim sąsiedztwie, ich szacunkowej liczebności, rozmieszczeniu, stanie ochrony, a także analizę zagrożeń dla populacji tych gatunków, a w przypadku negatywnego oddziaływania propozycję jego ograniczenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Katowicach
Mirosława Mierczyk-Sawicka
podpisano elektronicznie

Kopia:
WOOŚ-a/a

Załącznik 2 Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku z dnia 28 września 2021 r.
(znak pisma ONS-ZNS.9027.1.11.2021)

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W RYBNIKU

ul. Kpt. L. Janiego 1, 44 – 200 Rybnik

tel.(032) 42 24 009 42 23 312 fax: 42 24 547

ONS-ZNS.9027.1.11.2021

Rybnik, dnia 28 września 2021r.

Urząd Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny

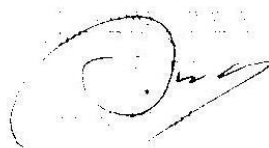
ul. Parkowa 9

44-230 Czerwionka - Leszczyny

Dotyczy: pisma Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny, ul. Parkowa 9, 44-230 Czerwionka – Leszczyny, znak: PP.6720.7.2021 z dnia 13.09.2021r, (data wpływu 14.09.2021r.), w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dotyczącej sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny.

W odpowiedzi na powyższe pismo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku na podstawie art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jednolity tekst ustawy Dz. U. z 2021r., poz. 195) oraz art. 53, art. 58 ust.1 pkt 3 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (jednolity tekst ustawy Dz. U. z 2021r., poz. 247 z późn. zm.), uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dotyczącej sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny. Prognoza oddziaływania na środowisko winna zostać opracowana zgodnie z art. 51 ust.2 cytowanej wyżej ustawy. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 52 ust. 1 i ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. W prognozie, o której wcześniej mowa, należy uwzględnić informacje

zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania. Ponadto, w prognozie należy uwzględnić informacje o wzajemnym oddziaływaniu na siebie terenów objętych planem i terenów znajdujących się poza nimi w bezpośrednim sąsiedztwie, a także współoddziaływanie na siebie poszczególnych terenów o różnym przeznaczeniu. Dla terenów chronionych, należy przewidzieć sposoby ich ochrony przed oddziaływaniem generowanym przez tereny objęte planem oraz przed lokalizowaniem inwestycji o charakterze uciążliwym.

Otrzymują:

1. Adresat
2. ONS/ZNS a/a

Katowice, 11.10.2022 r.

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymogi, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2022 poz. 1029).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

dr Kinga Mazurek-Matuszewska

dr Kinga Mazurek-Matuszewska

NAUKI ŚCIŚLE I PRZYRODNICZE
NAUKI O ZIEMI I ŚRODOWISKU
Kinga Mazurek-Matuszewska